

Årsredovisning 2021

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ)

(KPA Pensionsförsäkring AB (publ))

Innehåll

	Sidan
2021 i siffror	4
Pensionsbolaget för kommuner och regioner	6
Förvaltningsberättelse	14
Finansiella rapporter.....	35
Noter	42
Underskrifter	132
Definitioner och begrepp	133
Revisionsberättelse	136

Informationen på följande sidorna 4–10 gäller för samtliga bolag inom KPA Pension.

2021 i siffror

13,7
procent

i totalavkastning för
KPA Tjänstepensions-
försäkring AB.

2050

är året då vi ska ha
nettonollutsläpp från våra
investeringsportföljer.

750
miljoner

investerades i fond
för klimatomställning
i utvecklingsländer.

18,6
miljarder kronor

i premieinkomst för
KPA Tjänstepensions-
försäkring AB.

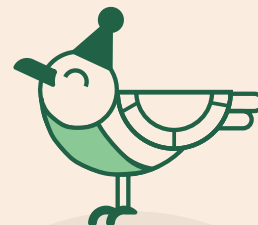
90 000
miljarder kronor

förvaltar Nettonollalliansens
aktörer som tillsammans åtagit
sig att ha nettonollutsläpp
till 2050.

21,8 miljarder kronor

har vi betalat ut
i pensioner.

71 procent

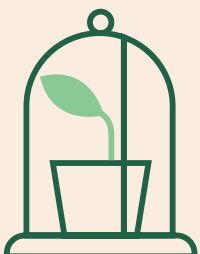
av pensionsspararna
tycker att det är viktigt
att tjänstepensionen
placeras hållbart.

2030 är året

då vi ska ha
nettonollutsläpp från
egen verksamhet.

29 procent

ska utsläppen från våra
investeringsportföljer
minska till år 2025.

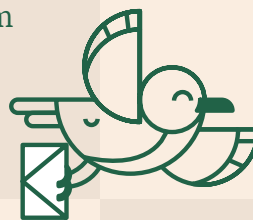

300 kronor

ny maxavgift på
premiebestämd försäkring
för alla som arbetar inom
kommun och region.

264 miljarder kronor

i förvaltad kapital för
KPA Tjänstepensions-
försäkring AB.

76 procent

nöjda pensionssparare.

5,7

är RKK-kvoten i
KPA Tjänstepension AB.

204 procent

solvens i KPA Tjänste-
pensionsförsäkring AB.

**Tjänstepensions-
bolaget för
kommuner
och regioner**

KPA Pension är pensionsbolaget för kommuner, regioner och deras anställda. Så har det varit i hundra år. Det som en gång startade som en pensionskassa för elva städer är idag ett modernt pensionsbolag som ger kunderna trygga och hållbara pensioner till låga avgifter. Vår affär är kollektivavtalad tjänstepension och pensionsadministration.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vår affärsidé

KPA Pension erbjuder kollektivavtalad tjänstepension till kommunsektorn. Vi kombinerar trygga pensioner med ansvarsfulla investeringar.

Vårt övergripande mål

KPA Pension ska vara det ledande tjänstepensionsbolaget som kunder, medarbetare och ägare kan känna sig stolta över.

Så skapar vi värde för ...

... pensionsspararna

Vi förvaltar närmare 270 miljarder kronor, pengar som ska ge trygga och hållbara pensioner till bland annat lärare, sjuksköterskor, förskollärare, renhållningsarbetare och många andra som är anställda i kommuner, regioner och kommunala bolag. Arbetsmarknadens parter har beslutat att om kunden inte själv gör ett val placeras tjänstepensionen hos KPA Pension i en traditionell försäkring. Det är ett tryggt och bra alternativ. När vi frågar våra kunder om vad som är viktigast när de väljer pensionssparande, svarar de ofta att de vill ha ett tryggt sparande där de själva inte behöver engagera sig. För dessa kunder är traditionell försäkring ett utmärkt alternativ. För varje krona som betalas in till pensionen garanterar vi att en viss del kommer att betalas ut i pension. Går sparandet bra tillkommer dessutom avkastning. För de kunder som föredrar ett fondsparande erbjuder vi ett bra urval av externt förvaltade fonder som både lever upp till våra etiska investeringskriterier och till fondförvaltarens egna hållbarhetskrav. En miljon anställda inom kommun, region, Svenska kyrkans församlingar och vissa kommunala bolag har genom sin arbetsgivare en tjänstegrupplivförsäkring hos oss. Det är en trygghet för familjen om den anställda skulle dö.

... kommuner, regioner och kommunala bolag

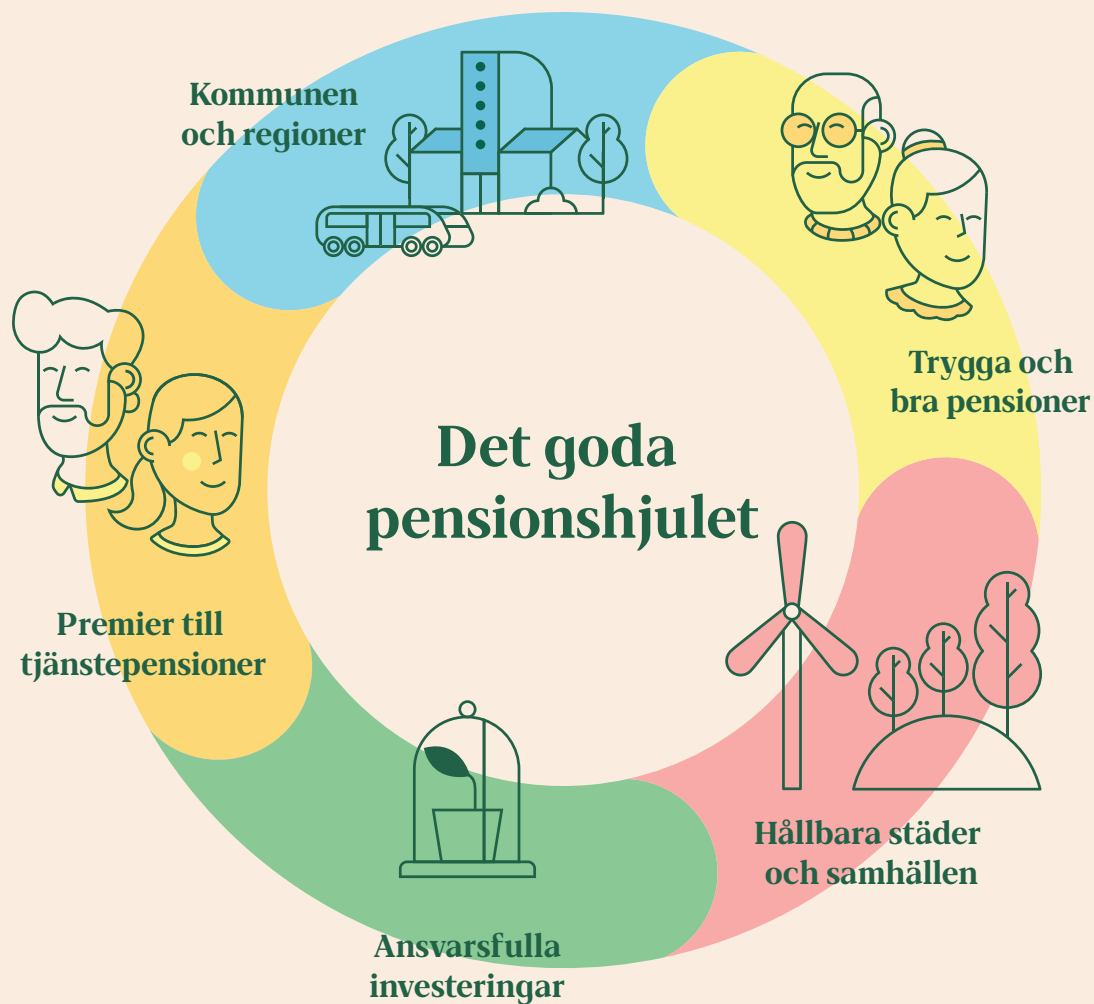
Vi hjälper merparten av Sveriges kommuner, regioner och ett stort antal kommunala bolag med pensionsadministration, försäkring och rådgivning. I vårt utbud finns förmedlingstjänst, beräkning och utbetalning av olika pensionsförmåner, förmånsbestämd försäkring samt beräkning och prognos av pensionsskuld. Dessutom erbjuder vi tilläggstjänster inom vår konsult- och kursverksamhet. Tillsammans med landets kommuner och regioner vill vi vara med att skapa förutsättningar för en grön omställning och bidra i deras arbete med att bygga hållbara städer och samhällen. Bland annat genom satsningar på infrastruktur, eller projekt för att motverka eller förbereda för klimatförändringarna.

... för samhället

KPA Pension har en viktig roll i samhället. Vår viktigaste uppgift är att förvalta och betala ut pensioner. Detta uppdrag ger oss också möjligheten att påverka. Det kan vi göra genom att välja investeringar som är hållbara, välja bort investeringar som på olika sätt skadar människor eller klimat och att vara aktiva ägare genom att ställa krav och påverka i frågor som rör miljö, klimat eller mänskliga rättigheter. Jämställdhet och mångfald är också viktiga samhällsfrågor som vi arbetar med på olika sätt, både i vår egen verksamhet, i våra investeringar och genom att lyfta frågorna i olika forum.

... för klimatet

Som en stor finansiell aktör har vi både möjlighet och skyldighet att bidra till den nödvändiga klimatomställningen världen står inför. Därför har vi som mål att våra investeringsportföljer ska ha nettonollutsläpp till år 2050, tillsammans med delmålet att minska utsläppen med 29 procent till år 2025. Vi vill göra skillnad på riktigt och därför ska vi nå målen genom att påverka företagen i rätt riktning. Vi vill också aktivt söka upp investeringar som gör uttalad klimat- eller samhällsnytta. Ett exempel är gröna obligationer. Klimatet är också drivkraften när vi ska minska utsläppen från den egna verksamheten till att bli nettonoll år 2030.

Vår uppgift är att se till att våra kunder ska få en trygg och bra tjänstepension. Arbetsgivarna, alltså kommunerna och regionerna, betalar premier till oss. Dessa pengar investerar vi i olika tillgångar som till exempel aktier eller fastigheter. De kan också vara med att finansiera lokala projekt som bidrar till den gröna omställningen. Till exempel nya cykelvägar i Göteborg, en simhall i Linköping och hållbara hyresrätter i Skåne. Det är investeringar som kunderna har nytta av redan idag, samtidigt som de bidrar till trygga pensioner längre fram. Vi kallar det "Det goda pensionshjulet".

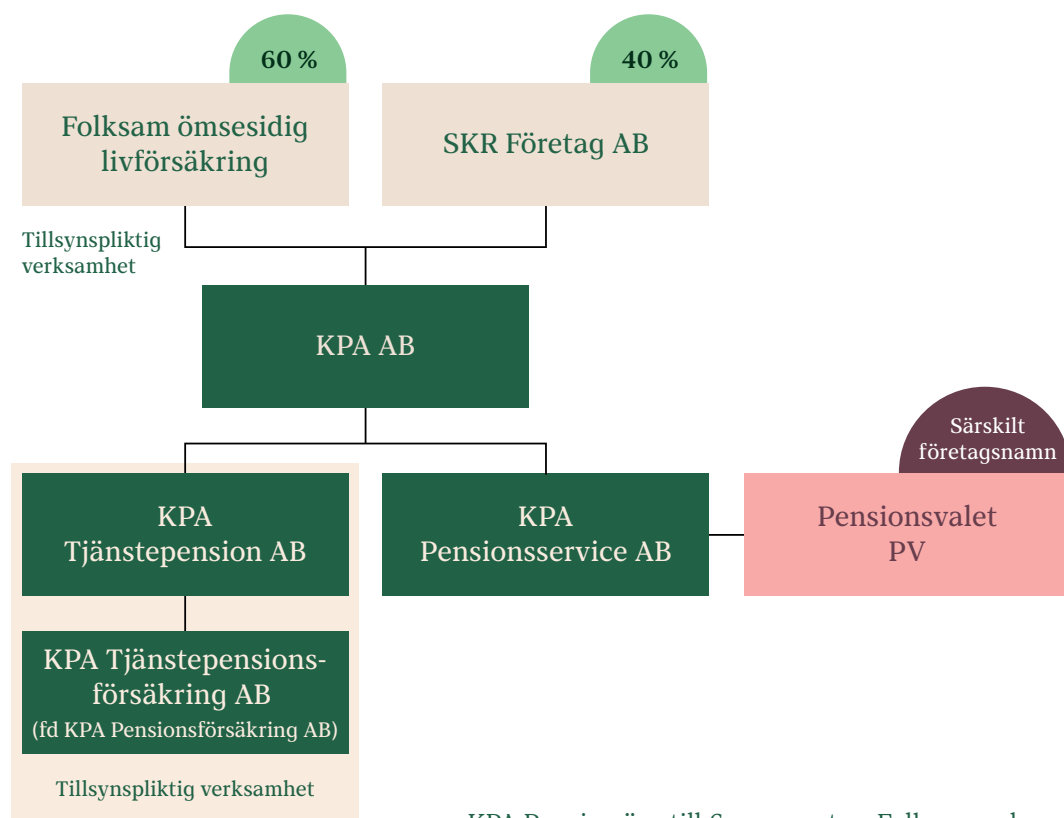
Det här är KPA Pension

KPA Pension består av följande bolag:

- KPA AB
- KPA Tjänstepension AB (fd KPA Livförsäkring AB)
- KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (fd KPA Pensionsförsäkring AB)
- KPA Pensionservice AB

Samtliga KPA-bolag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension som erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, utbildning, konsulttjänster, valcentral och kapitalförvaltning med hållbar inriktning.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB drivs, liksom sitt moderföretag KPA Tjänstepension AB, enligt ömsesidiga principer. Företagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkringstagarna. Samtliga KPA-företag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension. Verksamheten finns bara i Sverige.

KPA Pension ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av SKR (Sveriges kommuner och regioner). Våra medarbetare arbetar på huvudkontoret i Stockholm eller på kontoret i Sundsvall. På båda orterna delar vi kontorsyta med Folksam. Vi har ingen verksamhet utanför Sverige.

Från försäkringsföretag till tjänstepensionsföretag

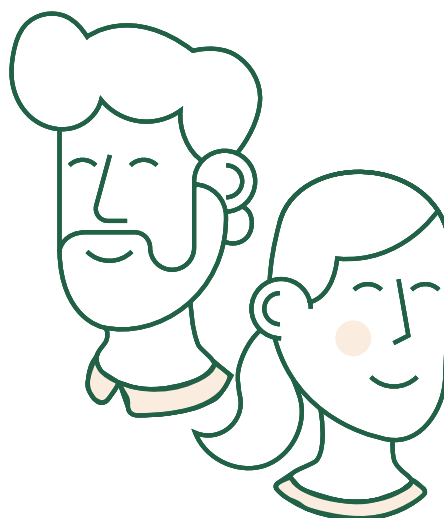
Den 15 december 2019 trädde lagen om tjänstepensionsföretag i kraft, varigenom EU:s andra tjänstepensionsdirektiv (IORP II) genomfördes i Sverige. KPA Tjänstepension AB (fd KPA Livförsäkring AB) blev det första tjänstepensionsföretaget att fullt ut ansluta sig till tjänstepensionsdirektivet IORP II. Näst på tur var KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (fd KPA Pensionsförsäkring) som den 1 januari 2022 anslutit sig till direktivet. I samband med ombildningen bytte företaget namn.

Arbetsmarknadens parter

Det är fack och arbetsgivare som förhandlar fram kollektivavtalade tjänstepensioner och försäkringar. KPA Pension är parternas utvalda förvalsbolag och försäkringsgivare för försäkringarna TGL och familjeskydd för anställda i kommun och region. Därför utgör parterna KPA Pensions viktigaste intressenter och samarbetspartners.

De parter som förhandlar fram pensionsavtalen är Kommunal, AkademikerAlliansen, OFR (Offentliganställdas Förhandlingsråd) och SKR (Sveriges kommuner och regioner). Inom den kooperativa sektorn har parterna utsett Pensionsvalet till valcentral för sammanlagt nio olika tjänstepensionsavtal.

Genom den särställning KPA Pension har genom förvalet behöver bolaget leva upp till högt ställda krav. Bolaget behöver leverera låga avgifter och samtidigt prestera en marknadsmässig avkastning. KPA Pension samverkar med arbetsmarknadens parter i en rad andra frågor som till exempel arbetsvillkor, jämställdhet och mångfald, hälsa och aktiviteter för att öka kunskaperna om pensionssystemet. Både fack och arbetsgivare efterfrågar enkel och tydlig information till medlemmarna och tillsammans har KPA Pension lyckats möta denna efterfrågan med nya digitala lösningar.

Viktiga frågor för arbetsmarknadens parter

- Låga avgifter och god avkastning
- Goda arbetsförhållanden
- Fler ska jobba heltid
- Jämställdhet och mångfald
- Förutsättningar för ett långt arbetsliv
- Öka kunskaperna om pensionssystemet för att skapa förutsättningar för informerade och medvetna val

Fokus hållbarhet

Nettonollutsläpp från portföljerna

KPA Pension är en av initiativtagarna till den globala investeraralliansen UN-Convened Net Zero Asset Owner Alliance, även kallad Nettonollalliansen. Medlemmarna har åtagit sig att deras placeringsportföljer ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050. Alliansen har idag över 66 medlemmar i världen med ett samlat värde som uppgår till 90 000 miljarder kronor. Målet med alliansen är att medlemmarna tillsammans ska agera för att bidra till Parisavtalet och 1,5-gradersmålet.

Under året satte KPA Pension nya delmål till 2025 för placeringsportföljerna, där klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent. Utsläppsmålet ska i första hand nås genom att påverka bolagen att minska sina utsläpp samt att de ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål. Men om ett specifikt bolag inte visar tillräcklig vilja eller förmåga att ställa om verksamheten i linje med målen i Parisavtalet, kan det bli aktuellt att avyttra innehavet. Nya mål har också antagits i syfte att främja tillgången av gröna investeringar, bland annat genom dialog och andra aktiviteter för att uppmuntra emittenter och andra aktörer i primärmarknaden att skapa klimat-anpassningsstrategier.

Nettonollutsläpp från verksamheten

Det viktigaste klimatrelaterade interna målet är att företaget ska ha nettonollutsläpp från egen verksamhet till år 2030. Att som investerare ha egna utsläppsmål är en viktig signal till omvärlden som bidrar med trovärdighet i de krav som ställs vid investeringar. Det egna hållbarhetsarbetet kan också bidra till en ökad medvetenhet hos kunderna och uppmuntra deras efterfrågan på hållbara produkter och tjänster.

Sustainable Finance

Under året har bolaget arbetat med EU:s handlingsplan Sustainable Finance. Det är en omfattande initiativ som ska säkerställa gemensamma riktlinjer för finanssektorn. Syftet är ökad transparens och bättre möjligheter för konsumenter att välja hållbart. Handlingsplanen ska också underlätta för finansbranschen att utvärdera möjliga investeringar samtidigt som kraven på att redovisa och jämföra investeringarnas påverkan på hållbarhet ökar.

Taxonomiförordningen som är en central del av Sustainable Finance började att gälla 2021 och 2022 ska det vara implementerat. De förändringar som är först ut avser övergångsregler med information som ska lämnas i den lagstadgade årsredovisningen. Upplysningarna utgörs i huvudsak av nyckeltal avseende i vilken utsträckning bolagets investeringar kan omfattas av taxomin. Nyckeltalen rapporteras i årsredovisningen för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. Bolaget omfattas dock inte av de lagstadgade kraven då antalet anställda understiger 500.

Ett hållbarhetsarbete som tål att granskas

KPA Pensions hållbarhetsarbete granskas av olika aktörer i pensionsbranschen. Det är bra och ett viktigt redskap i förbättringsarbetet. För tionde året i rad utsågs KPA Pension till Sveriges mest hållbara pensionsbolag av svenska konsumenter i Sustainable Brand Index årliga mätning. Det är ett kvitto på att konsumenterna har förtroende för bolagets hållbarhetsarbete och att hållbarhet är en del av varumärket. Detta bekräftas också av den varumärkesmätning bolaget genomför som visar att varumärket står sig starkt i jämförelse med andra aktörer på marknaden.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring), med organisationsnummer 516401-6544, avger härmed årsredovisning för 2021 vilket är företagens 25:e verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (KPA Tjänstepensionsförsäkring) ägs till 100 procent av KPA Tjänstepension AB (publ) (502010-3502), nedan KPA Tjänstepension. KPA Tjänstepension är ett helägt dotterföretag till KPA AB (556527-7182). KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring (502006-1585) och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, genom SKR Företag AB (556117-7535). KPA-gruppen består också av KPA Pensionservice AB (556569-1077) med det särskilda företagsnamnet Pensionsvalet PV. Samtliga KPA-företag har säte i Stockholm och benämns nedan KPA Pension.

KPA Tjänstepensionsförsäkring drivs, liksom sitt moderföretag KPA Tjänstepension, enligt ömsesidiga principer. Företagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkringstagarna. Samverkan med närstående företag sker inom bland annat IT, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna. För information om företagens dotterföretag och intresseföretag hänvisas till not 16 Aktier och andelar i koncernföretag och not 17 Aktier och andelar i intresseföretag. En översikt finns även i not 42 Upplysningar om närstående.

Verksamhet

Samtliga KPA-företag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension och erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med hållbar inriktning. KPA Tjänstepensionsförsäkring erbjuder traditionell försäkring och fondförsäkring för anställda i kommunal sektor (KAP-KL, AKAP-KL), där företaget är förvalsalternativ. Även för anställda inom avtalsområdet PA-KFS är företaget sedan 2013 förvalsalternativ. KPA Tjänstepensionsförsäkring förvaltar kollektivavtalad förmånsbestämd försäkring inom avtalsområdena KAPKL, AKAP-KL och PA-KFS. Företaget tillhandahåller även kompletta försäkringslösningar för arbetsgivarnas pensionsåtaganden.

Väsentliga händelser under året

Även under 2021 satte pandemin avtryck hos svenskarna och i samhället i form av restriktioner av olika slag, även om vissa lättnader kom under senvåren. Under våren deltog Folksamgruppen tillsammans med näringslivet i möten arrangerade av landshövdingen i Stockholms län. Syftet var att belysa den roll som näringslivet har för att förhindra smittspridning. KPA Pension har under hela pandemin noga följt utveckling och konsekvent anpassat verksamheten utefter restriktioner och råd från myndigheter som har gällt. Under 2021 har KPA Pension deltagit i Beredskapslyftet, där anställda med relevant sjukvårdsbakgrund kan få tjänstledighet med full lön för att avlasta vården inom Region Stockholm.

Under hösten påbörjades en stegvis återgång till arbete på kontoren, vilket välkomnades av många medarbetare. Då smittspridningen ökade och efter att myndigheterna i december gått ut med skärpta restriktioner, fick det till följd att medarbetare återigen uppmanades att så långt det är möjligt arbeta hemifrån. KPA Pension har under pandemin erbjudit alla medarbetare att låna kontorsutrustning för att underlätta arbete hemifrån. Med omtanke om de medarbetare som behöver utföra arbete från kontoren har vi utökat städning, tillhandahållit handsprit, munskydd och uppmanat till att hålla avstånd.

Lika som för år 2020 har KPA Tjänstepensionsförsäkring inte ansökt om omställningsstöd relaterat till Covid-19 under 2021. KPA Pension fortsätter att noggrant följa utvecklingen.

Verksamhet och affär

KPA Tjänstepensionsförsäkring fortsätter att sänka sina avgifter för att erbjuda marknadens lägsta avgifter. Den 1 januari 2021 infördes en maxavgift om 300 kronor per år på försäkringsavgifter inom premiebestämd traditionell försäkring.

Företaget har beslutat att sänka priset från 1 procent till 0,5 procent för en produkt kopplad till den kollektivavtalade tjänstepensionen, den så kallade premiebefrielseförsäkringen. Sänkningen gäller från 1 januari 2021.

Premierna för förmånsbestämd försäkring kommer enligt beslut att höjas från den 1 januari 2021. Höjningen är en anpassning till längre förväntad livslängd och de låga marknadsräntorna. I genomsnitt höjs premien 10-15 procent, varav ändrade livslängdsantaganden står för den största förändringen. Garantiräntan ändrades till 1,0 procent efter att tidigare ha varit 1,25 procent.

Kapitalförvaltning och hållbarhet

KPA Tjänstepensionsförsäkring fortsatte under året att investera i gröna obligationer, totalt 1 410 miljoner kronor. Syftet med gröna obligationer är att finansiera miljöförbättrande projekt som bidrar till klimatomställning. Totalt har företaget investerat 14 754 miljoner kronor i gröna obligationer.

KPA Tjänstepensionsförsäkring investerar 800 miljoner kronor i en nyskapande fond som möjliggör för pensions- och försäkringsföretag att investera i klimatomställning och klimatanpassning i utvecklingsländer. Emerging Market Climate Action Fund (EMCAF), som skapats av Europeiska investeringsbanken (EIB) och Allianz, fokuserar på förnybar energi och energieffektivisering i såväl Afrika, Asien, Latinamerika som Mellanöstern.

KPA Tjänstepensionsförsäkring investerar 400 miljoner kronor i den nystartade fonden Swedbank Robur Alternativ Equity I (AltEq). Fonden är en så kallad Private Equityfond med fokus på investeringar i Norden och söker bland annat bolag som har en tydlig roll att spela i klimatomställningen.

I samband med Volvo Cars börsintroduktion i oktober utökade KPA Tjänstepensionsförsäkring sin investering i företaget med ytterligare 600 miljoner kronor.

KPA Tjänstepensionsförsäkring utökade under perioden sin investering i bostadsfastighetsaktiebolaget Heimstaden Bostad AB med 8 385 miljoner kronor. Vidare förvärvade KPA Tjänstepensionsförsäkring tre fastigheter belägna i centrala Stockholm. Totalt uppgick affären till ett värde om 2 139 miljoner kronor. Företaget förvärvade också kontor på västra Kungsholmen i Stockholm till ett värde om 2 330 miljoner kronor.

För tionde året i rad rankas KPA Pension som Sveriges mest hållbara varumärke i kategorin pension av Nordens största oberoende varumärkesstudie med fokus på hållbarhet, Sustainable Brand Index 2021.

KPA Pension har infört nya klimatmål till 2025 för placeringsportföljerna, där klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent. Utsläppsmålet ska primärt nås genom att påverka de företag som KPA Pension har ägande i att minska sina utsläpp. Målen som antagits är de första delmålen på vägen mot nettonollutsläpp.

Förändring styrelse och ledande befattningshavare

Camilla Larsson är sedan mars 2021 ny vd för KPA Tjänstepensionsförsäkring och KPA AB. Hon kommer närmast från en tjänst som enhetschef för Kund och Affär på AMF.

Åsa Lindborg, biträdande sektionschef IT Liv och Pension, är ny i företagsledningen sedan maj 2021.

Vid extra bolagsstämma 8 juni 2021 utsågs Helene Odenjung till ny ordinarie styrelseledamot i företaget.

Regelverk

Ny lag öppnar för omvandling till tjänstepensionsföretag

Lagen om tjänstepensionsföretag, varigenom EU:s andra tjänstepensionsdirektiv (IORP II) genomförts i Sverige, trädde i kraft den 15 december 2019. Lagen har inneburit att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (fd KPA Pensionsförsäkring) kunnat omvandla sig från ett försäkringsföretag till ett tjänstepensionsföretag.

Omvandlingen av företaget till tjänstepensionsföretag har i enlighet med Finansinspektionens beslut, verkställts den 1 januari 2022. Detta innebär att företaget från och med det datumet följer den nya rörelseregleringen för tjänstepensionsföretag, inklusive solvensreglering. I samband med omvandlingen har företaget bytt namn till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ), vilket är det namn företaget avser verka under som ett tjänstepensionsföretag.

Omvandlingen till tjänstepensionsföretag motiverades särskilt av att de övergångsregler som KPA Tjänstepensionsförsäkring följt för tjänstepensionsverksamhet upphör att gälla den 31 december 2022. Utgången av övergångsreglerna skulle medföra att KPA Tjänstepensionsförsäkring antingen fullt ut måste anpassa sin verksamhet mot reglerna gällande försäkringsföretag (Solvens II) eller omvandlas till ett tjänstepensionsföretag.

Företagets bedömning, efter att ha analyserat och jämfört Solvens II-regelverket med regleringen för tjänstepensionsföretag, har varit att tjänstepensionsregleringen är mest lämplig för KPA Tjänstepensionsförsäkring. Detta motiveras främst utifrån att regleringen är särskilt anpassad för företag som tillhandahåller tjänstepensionsförmåner som har sin grund i kollektivavtal. Även vad gäller den framtida regelutvecklingen bedöms tjänstepensionsregleringen vara den mest lämpliga för den bedrivna verksamheten. I syfte att vara färdiga med omvandlingen i god tid före de övergångsregler som företaget hittills tillämpat för tjänstepensionsverksamhet i försäkringsföretag upphör att gälla, har förberedelsearbetet inför omvandling pågått under större delen av 2021.

Beslut om omvandling fattades av företagens styrelse under våren 2021, beslutet har därefter godkänts på en extra bolagsstämma den 8 juni 2021. Stämman beslutade även att namnändring ska ske till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) i samband med omvandlingen. Därefter skickades ansökningshandlingarna för omvandling till tjänstepensionsföretag in den 10 juni till Finansinspektionen. Finansinspektionen har, efter sin hantering av företagens ansökan under andra halvåret 2021, godkänt KPA Pensionsförsäkrings ansökan om omvandling den 8 december 2021.

KPA Tjänstepensionsförsäkring, har i egenskap av att ha reglerats som ett försäkringsföretag (då benämnd KPA Pensionsförsäkring (publ)), fortsatt följa de övergångsregler som gäller för tjänstepensionsverksamhet i försäkringsrörelselagen (2010:2043) fram till omvandling skett 1 januari 2022. Detta innebär att företaget under hela verksamhetsåret 2021 fortsatt att omfattas av de äldre bestämmelser som gällde före implementeringen av det EU-rättsliga regelverket Solvens II, däribland hur solvensen ska beräknas och rapporteras.

KPA Tjänstepensionsförsäkring blir därmed det andra företaget under varumärket KPA Pension som godkänns för omvandling och fullt ut ansluter sig till att verka under den nya tjänstepensionsregleringen. KPA Tjänstepension (tidigare KPA Livförsäkring) är sedan 1 mars 2021 omvandlat till tjänstepensionsföretag.

Ändrade redovisningsprinciper årsredovisning 2021

IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument. Standarden trädde i kraft den 1 januari 2018, och ersatte IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Folksam har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes.

Finansinspektionen har genom FFFS 2020:24, Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, tagit bort kravet på full IFRS i koncernredovisningen för onoterade företag. Denna förändring innebär att dessa företag istället kan välja att tillämpa lagbegränsad IFRS i sin koncernredovisning. KPA Tjänstepensionsförsäkring har mot bakgrund av detta valt att från och med 31 december 2021 tillämpa lagbegränsad IFRS i sin koncernredovisning.

Mer information om förändrade redovisningsprinciper finns i not 1 avsnitt 2.4 Ändrade redovisningsprinciper årsredovisning 2021.

Ekonomisk översikt

Koncernens finansiella resultat och ställning avser främst verksamheten i KPA Tjänstepensionsförsäkring. I koncernen ingår även KPA Tjänstepensionsförsäkrings dotterföretag som i huvudsak utgörs av fastighetsföretag.

Koncernens tekniska resultat uppgick till 45 256 (11 891) miljoner kronor och koncernens resultat efter skatt blev 44 565 (11 692) miljoner kronor. Det högre resultatet jämfört med föregående år berodde i huvudsak på en högre kapitalavkastning under året.

Koncernens placeringstillgångar uppgår till 261 760 (221 895) miljoner kronor och balansomslutningen uppgår till 285 224 (242 320) miljoner kronor.

KPA Tjänstepensionsförsäkring fungerar som inköpsföretag för övriga företag i KPA Pension.

Följande kommentarer gäller moderföretaget om inte annat anges.

Resultat

Premieinkomsten för KPA Tjänstepensionsförsäkring ökade jämfört med föregående år och uppgick 2021 till 18 613 (17 381) miljoner kronor. Ökningen förklaras främst av ökat premieflöde för KAP-KL/AKAP-KL-avtalet, beroende på att företagets marknadsandel ökat med 2 procent under året. Inbetalda premier avseende fondförsäkringsverksamheten uppgick till 406 (387) miljoner kronor.

Företagets kapitalavkastning var positiv och uppgick till 32 274 (10 462) miljoner kronor, se mer under avsnittet kapitalförvaltning och kapitalavkastning.

Driftkostnaderna uppgick till 346 (357) miljoner kronor exklusive skadebehandlingskostnader. Förändringen mot föregående år berodde främst på lägre tryckkostnader samt marknadsföringskostnader.

Utbetalda försäkringsersättningar blev högre jämfört med föregående år och uppgick till 5 336 (4 673) miljoner kronor. Ökningen berodde framförallt på högre utbetalt flyttkapital och fler förmånstagare. Utbetalt flyttkapital uppgick till 1 537 (1 088) miljoner kronor. Dessutom har 2 816 (2 281) miljoner kronor utbetalats i återbäring, vilket är en post som inte redovisas över resultaträkningen utan direkt mot eget kapital.

Företagets tekniska resultat uppgick till 42 778 (11 130) miljoner kronor och årets resultat efter skatt blev 42 502 (10 887) miljoner kronor.

Livförsäkringsavsättningar motsvarar det förväntade kapitalvärdet av företagets garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtal efter avdrag för det förväntade kapitalvärdet av framtida premiebetalningar. Kapitalvärdena beräknas med beaktande av antaganden om framtida ränta, dödlighet och sjuklighet, driftskostnader, utnyttjade optioner och skatter. Avsättningarna är beräknade utifrån aktsamma antaganden. Livförsäkringsavsättningar uppgick till 130 934 (131 248) miljoner kronor. Förändringen under året om -314 miljoner kronor berodde främst på nya premier vilka har ökat avsättningen med 10 023 miljoner kronor. Vidare minskade livförsäkringsavsättningar med 5 078 miljoner kronor på grund av förändrade marknadsräntor, medan utbetalningar (pensionsförmåner och flytt) minskade livförsäkringsavsättningar med närmare 4 900 miljoner kronor. Under 2020 ökade livförsäkringsavsättningarna med 11 212 miljoner kronor. Skillnaderna mellan åren berodde främst på förändrade marknadsräntor som påverkar beräkningen av livförsäkringsavsättningarna.

Placeringsstillgångarna ökade till 254 766 (217 373) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångarna ökade till 12 705 (10 384) miljoner kronor.

Ekonomisk ställning

KPA Tjänstepensionsförsäkring har en stark finansiell ställning. Solvensgraden, som visar förhållandet mellan marknadsvärdet på företagets tillgångar och värdet på åtaganden till försäkringstagarna, uppgick per den 31 december 2021 till 204 (172) procent.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning

Marknadskommentarer

KPA Tjänstepensionsförsäkrings investeringar fördelas på olika tillgångslag och marknader för att nå en god riskspridning och avkastning. Investeringar görs i räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och specialplaceringar (onoterade tillgångar).

KPA Tjänstepensionsförsäkring tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas utifrån ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljömässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

Globala räntor avslutade 2021 högre efter ett år av större rörelser på räntemarknaderna. Ränteutvecklingen under året har framförallt drivits av inflationsoro och dess påverkan på global penningpolitik i kombination med pandemins fortsatt osäkra utveckling. Räntor på svenska bostadsobligationer har stigit mer än statsobligationsräntor under året och i synnerhet efter att Riksbanken i november meddelat att man 2022 avser minska sina stödköp av bostadsobligationer. Detta sammantaget resulterade i ett negativt resultat för ett brett svenskt obligationsindex på minus 1,0 procent.

Den svenska kronan handlades ovanligt stabilt mot euron under 2021 där skillnaden mellan den högsta och lägsta noteringen endast var 20 öre. Vid årets slut kostade 1 euro 10 kronor och 30 öre. Mot den amerikanska dollarn försvagades däremot den svenska kronan med cirka 11 procent under året vilket mestadels var drivet av förväntningarna om räntehöjningar från den amerikanska centralbanken. En amerikansk dollar noterades till 9 kronor och 7 öre vid året slut.

Aktiemarknaden steg kraftigt under året till följd av den starka globala ekonomiska återhämtningen. Utrullning av vaccin mot covid-19 och fortsatta finans- och penningpolitiska stimulanser världen över skapade goda förutsättningar för aktiemarknaden. Börsbolagens förmåga att anpassa sig till stigande kostnadstryck och besvärliga flaskhalsar i leveranskedjor bidrog till överraskande starka kvartalsrapporter där inte minst vinsttillväxten överträffade marknadens förväntningar med råge. Det gjorde också att den generella värderingen (mätt som pris per aktie relativt vinsten innevarande år) på aktiemarknaden gick ner under året trots den kraftiga börsuppgången.

Börsuppgången var i stort sett linjär fram till hösten då orosmoln som förnyad smittspridning, stigande inflation, politisk oro i Kina och USA samt störningar i leveranskedjor skapade en ökad turbulens på aktiemarknaden. Börsfrossan blev dock kortvarig och marknaden återhämtade sig snabbt för att avsluta året på eller nära nya högstanivåer.

Den svenska aktiemarknaden var en av de bättre börserna där bank och verkstadsbolag drev på utvecklingen. Även investeringar i utländska aktier skapade en hög avkastning och här bidrog också en svagare kronkurs positivt till resultatet. Året summerades med en uppgång på närmare 37 procent för den svenska börsen (OMXSB) och närmare 25 procent för den utländska aktiemarknaden.

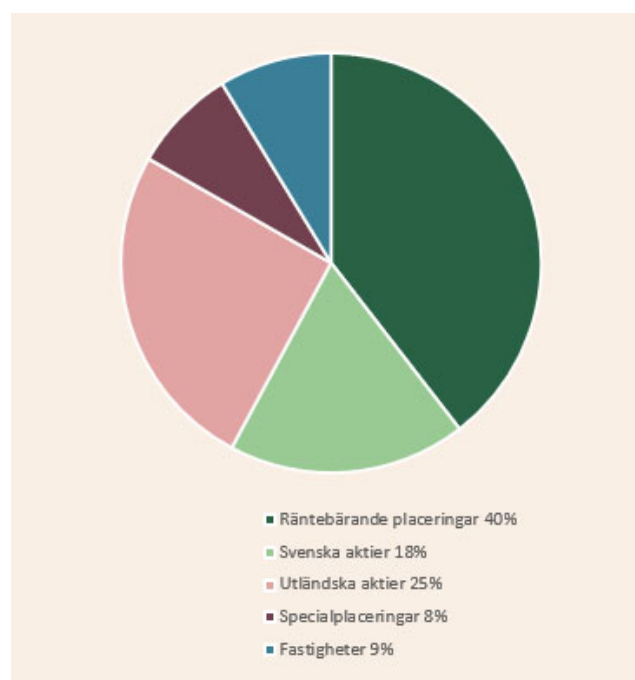
Den svenska fastighetsmarknaden 2021 kännetecknades av ett omsättningsrekord på transaktionsmarknaden och på hyresmarknaden var efterfrågan på kontorslokaler fortsatt god. Under året fortsatte arbetet med att höja kundnöjdheten i fastighetsbeståndet, vilket resulterade i att NKI (nöjd-kund-index) bland lokalhyresgästerna ökade kraftigt. För att nå målet med löpande minskande energiförbrukning i fastigheterna investerades i energieffektiviserande åtgärder och vid årets utgång var 100 procent av lokalfastigheterna miljöcertifierade.

KPA Pension har under 2021 fortsatt arbetet med att påverka tillgångsportföljen i en mer hållbar riktning. Under året träffade KPA Pension ett stort antal representanter från innehaven för att diskutera frågor rörande klimat och miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupcion.

Vid slutet av det första kvartalet antog KPA Pension nya klimatmål till 2025 för placeringsportföljerna. Målen innebär att klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent under de kommande åren, samtidigt som fler av KPA Pensions portföljers största utsläppare ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål. Dessutom antog KPA Pension nya mål för att främja tillgången av gröna investeringar.

Under året röstade KPA Pension vid 58 svenska årsstämmor. Likt 2020 innebar Coronapandemin att stämmorna i stor utsträckning inte kunde arrangeras fysiskt, röstning skedde därför via ombud och poströstning. KPA Pension röstade vidare vid 426 utländska årsstämmor, via ombud.

Placeringstillgångarnas fördelning, marknadsvärde

Under 2021 fortsatte KPA Pension sitt pågående påverkansarbete samtidigt som nya initiativ lanserades. KPA Pension har bland annat fortsatt klimatarbetet i internationella storbanker, med dialoger med HSBC, Barclays och Credit Suisse, samt varit med och lanserat ett nytt investerarforum mot korrupcion. Dessutom har stor vikt lagts vid investerarsamarbeten. Under året deltog KPA Pension i flera globala investerarupprop, bland annat rörande vikten av jämn fördelning av vaccin mot covid-19 mellan både tillväxtmarknader och utvecklade länder samt rörande mänskliga rättigheter i Myanmar.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings kapitalavkastning

Företagets förvaltade kapital uppgick vid utgången av året 2021 till 264 155 (223 412) miljoner kronor. Av detta utgjorde 40 (48) procent räntebärande värdepapper utgivna av stater och kommuner och bostadsinstitut, eller motsvarande. Aktieportföljen, bestående av noterade svenska och utländska aktier, stod för 43 (38) procent av det förvaltade kapitalet. Fastigheter stod för 9 (9) procent av kapitalet och Specialplaceringar, bestående av bland annat onoterade aktier, motsvarade 8 (5) procent. Valutaexponeringen var vid utgången av året cirka 16 (16) procent.

Hur avkastningen fördelas på avgiftsbestämd respektive förmånsbestämd traditionell försäkring styrs av hur respektive verksamhetsgren bidrar till det gemensamma riskutrymmet i tillgångsportföljen. Avgiftsbestämd traditionell försäkring erhåller därigenom en avkastningsränta som i jämförelse med den förmånsbestämda i större utsträckning härrör från aktieplaceringar. Avkastningsräntan under året för avgiftsbestämd försäkring var 14,6 procent och för förmånsbestämd försäkring 7,2 procent.

Totalavkastningen för 2021 på företagets tillgångar var 13,7 (4,8) procent, motsvarande 31 541 (10 717) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är företagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och företagets risktolerans. Mot bakgrund av vald tillgångsfördelning förklaras avkastningen främst av en positiv avkastning för aktier, i kombination med en positiv avkastning för fastigheter och specialplaceringar.

Totalavkastningstabell, moderföretaget								
Mkr	Ingående marknadsvärde 2021-01-01	Utgående marknadsvärde 2021-12-31	Totalavkastning 2021	Totalavkastning 2021 %	Totalavkastning 2020 %	Totalavkastning 2019 %	Totalavkastning 2018 %	Totalavkastning 2017 %
Räntebärande placeringar	107 427	107 053	-2 865	-2,6	3,9	0,8	-0,1	1,1
Aktier	85 656	112 902	30 995	35,8	6,0	30,2	-2,0	9,1
Specialplaceringar	11 352	21 269	1 388	10,8	2,2	5,4	15,1	7,9
Fastigheter	18 976	22 932	2 023	10,1	4,7	6,7	7,4	7,2
Summa	223 412	264 155	31 541	13,7	4,8	11,2	0,5	4,6

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I not 44 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Hållbarhet

KPA Pension har en lång tradition av att arbeta hållbart. Visionen att kunderna ska känna sig trygga i en hållbar värld tillsammans med förväntningar från kunder, ägare, medarbetare och samhället i stort är drivkraften.

KPA Pensions hållbarhetsarbete utgår ifrån en rad överenskommelser och ramverk såsom ILO-konventionerna, FN Global Compacts tio principer och FN:s Globala mål för hållbar utveckling inom Agenda 2030.

KPA Pension eftersträvar att vara branschledande på hållbarhet. Detta förutsätter att hållbarhetsarbetet är integrerat i alla delar av verksamheten och erbjudandet. Hållbarhet ska även omfatta samarbetspartner och leverantörsled. Arbetet med hållbarhet riktar in sig på områden som är relevanta för företagets intressenter, det vill säga kunder, ägare, medarbetare och samhället och där vi bedömer att vi har möjligheter att påverka. Därför fokuserar vi på frågor som rör miljö och klimat, jämställdhet och mångfald samt arbetsvillkor. Dessa frågor sammanfaller också med de mål i Agenda 2030 som företaget valt ut som särskilt viktiga för verksamheten: Mål 3 god hälsa och välbefinnande, mål 5 jämställdhet, mål 8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 11 hållbara städer och samhällen, mål 12 hållbar konsumtion och produktion samt mål 13 bekämpa klimatförändringarna.

En kapitalförvaltning som gör skillnad

Det är genom kundernas framtida pensioner som företaget har störst möjlighet till påverkan. Det förvaltade kapitalet ger möjlighet att agera långsiktigt och hållbart och samtidigt skapa en god avkastning till kunderna. De etiska investeringskriterierna ligger till grund för investeringar i alla tillgångsslag. Dessa placeringskriterier är uppdelade i uteslutande och påverkande kriterier.

De uteslutande kriterierna omfattar vapen, tobak, alkohol, spel, icke-medicinsk cannabis och pornografi.

KPA Tjänstepensionsförsäkring investerar inte heller i bolag där 5 procent eller mer av omsättningen kommer från distribution av tobak, 5 procent eller mer av omsättningen kommer från utvinning av kol, 30 procent eller mer av omsättningen kommer från kolanvändning i energibolag eller där 10 procent eller mer av omsättningen kommer från oljesand.

Påverkansarbete drivs i frågor som rör bland annat miljö, klimat, antikorruption och mänskliga rättigheter. Arbetet bedrivs primärt genom deltagande på bolagsstämmor, direktkontakt med företrädare för de företag vi investerar i eller genom samverkan med intresseorganisationer och andra investerare.

Hållbarhet i den egna verksamheten

Det är viktigt att avtrycken från den egna verksamheten blir så små som möjligt. Därför arbetar företaget med en effektiv och tydlig hållbarhetsstyrning som omfattar alla delar av verksamheten och där ett av de viktigaste målen är att företaget ska ha nettonollutsläpp av växthusgaser från den egna verksamheten år 2030. Detta mål är gemensamt inom hela Folksamkoncernen. KPA Pension klimatkompenserar utsläpp från den egna verksamheten med det dubbla genom Vi-skogen. Utsläppen från egen verksamhet redovisas kvartalsvis på www.kpa.se.

För att vara en attraktiv och modern arbetsplats behöver företaget ha en framskjutande position i frågor som rör jämställdhet och mångfald. KPA Pension var först i finans- och försäkringsbranschen att bli hbtqi-certifierade 2019. Målet med certifieringen är att skapa en gemensam och inkluderande värdegrund där kunder och medarbetare bemöts med respekt utifrån sina egna villkor. Under årets pridevecka som även detta år fick genomföras digitalt, kunde Stockholmsborna se Folksamhuset upplyst i regnbågsfärgerna.

Hållbarhetspolicy och hållbarhetsmål

KPA Tjänstepensionsförsäkrings hållbarhetspolicy har antagits av styrelsen. Den anger vad som ska gälla för företagets arbete för en hållbar utveckling. Policyn ses över en gång per år och styrelsen får kontinuerlig avrapportering om hållbarhetsarbetet. Företaget har formulerat ett antal hållbarhetsmål. Det viktigaste interna målet är att utsläppen från den egna verksamheten ska vara nettonoll år 2030.

KPA Tjänstepensionsförsäkring är certifierade enligt ISO 14001 och i företagets miljöledningssystem ingår förutom ovanstående mål även mål kring bland annat tjänsteresor, personbilar, klimatkompensering, utbildning och verksamhetsplanering. Under året genomfördes en mer omfattande förnyelserevision med en grundlig genomgång av samtliga delar i företagets miljöledningssystem där syftet är att säkerställa ständiga förbättringar inom området.

Som en av grundarna till nettonollalliansen (UN convened Net-Zero Asset Owner Alliance) har företaget som mål att investeringsportföljen ska ha nettonollutsläpp till år 2050. Under året har nya delmål för nettonollalliansen antagits som innebär att klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent till år 2025. I delmålet ingår också att minst 50 procent av de 86 största utsläpparna i Folksamgruppens placeringsportföljer ska ha antagit vetenskapligt förankrade klimatmål. Förändringen ska i första hand ske genom påverkansarbete. Utsläppen från aktieportföljen rapporteras kvartalsvis på www.kpa.se.

För närmare upplysningar om KPA Pensions hållbarhetsarbete hänvisas till KPA Pensions Hållbarhetsredovisning 2021 (www.kpa.se). På webbplatsen finns också bolagsstämmorapporten som redovisar hur KPA Pension röstat vid portföljbolagens årsstämmor samt de frågor som KPA Pension har lyft under året. Här finns även Årsrapport för Ansvarsfullt ägande som beskriver arbetet med ansvarsfull kapitalförvaltning under året.

Taxonomiförordningen

Taxonomiförordningen (Taxonomin) är EU:s regelverk för att avgöra om en ekonomisk aktivitet är miljömässigt hållbar. Syftet är att hjälpa investerare att identifiera och jämföra miljömässigt hållbara investeringar genom ett gemensamt klassificeringssystem.

Taxonomin ställer krav på finansiella aktörer att redovisa hur stor andel av företagets totala tillgångar som utgörs av investeringar som är miljömässigt hållbara i enlighet med regelverket. Företagen inom KPA omfattas inte av kravet då antalet anställda understiger 500. KPA Tjänstepensionsförsäkring väljer dock att frivilligt presentera nyckeltalen motsvarande kraven i regelverket i företagets årsredovisning med start från räkenskapsåret 2021.

I dagsläget finns det utmaningar när det gäller Taxonomins redovisningskrav. Tillgången till data kring vilka investeringar som är miljömässigt hållbara är än så länge begränsad. Dessutom finns det begränsningar i vilka branscher och företag som omfattas. Än så länge gäller Taxonomin bara branscher med störst utsläpp av växthusgaser samt större företag inom EU. Genom dessa begränsningar är det endast delar av KPA Pensions totala investeringsmöjligheter som omfattas av Taxonomin. De kommande åren kommer Taxonomin att kompletteras och inkludera fler investeringsmöjligheter.

För räkenskapsåret 2021 gäller särskilda övergångsregler, med helt andra krav på redovisning av nyckeltal än de som kommer att gälla från räkenskapsår 2023. Nyckeltalen för räkenskapsår 2021 och 2022 kommer därför inte att vara jämförbara med uppgifterna för räkenskapsår 2023 och framåt.

Nedanstående nyckeltal utgör KPA Tjänstepensionsförsäkringskoncernens redovisning för räkenskapsåret 2021 enligt Taxonomins övergångsregler.

Nyckeltal investeringar	Procentuell andel
Andelen av totala tillgångar av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU	42,4%
Andelen av totala tillgångar av exponeringar hänförliga till centrala myndigheter, centralbanker, överstatliga emittenter samt derivat	11,7%
Andelen av totala tillgångar av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU	20,1%
Övrigt	
Andelen av totala tillgångar av exponeringar hänförliga till fastigheter	8,4%
Andelen av totala tillgångar av exponeringar i fonder och fondförsäkringstillgångar	4,5%
Andelen av totala tillgångar hänförliga till andra tillgångsslag	12,8%

Andelen av totala tillgångar av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU

I nyckeltalet ingår den totala exponeringen mot företag inom EU som är av allmänt intresse och som har fler än 500 anställda. Till företag av allmänt intresse räknas försäkringsföretag, banker och börsnoterade företag. Anledningen till att det endast är dessa företag som ska inkluderas i redovisningen är att det är de som i sin tur omfattas av den obligatoriska redovisningen för icke-finansiella företag enligt Taxonomin.

Andelen av totala tillgångar av exponeringar hänförliga till centrala myndigheter, centralbanker, överstatliga emittenter samt derivat

I nyckeltalet ingår den totala exponeringen mot centrala myndigheter, banker, överstatliga emittenter samt derivat. Avseende derivat avser exponeringen marknadsvärdet. Den här typen av finansiella instrument kommer sannolikt inte att kunna uppfylla kraven på att vara miljömässigt hållbara enligt Taxonomin. Dock är det relevant att få en uppfattning om hur stor andel av de totala tillgångar som består av dessa tillgångsslag.

Andelen av totala tillgångar av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU

I nyckeltalet ingår den totala exponeringen mot företag som har sitt säte utanför EU samt mindre företag inom EU (färre än 500 anställda). Dessa företag omfattas inledningsvis inte av den obligatoriska redovisningen för icke-finansiella företag enligt Taxonomin.

Övrigt

Andelen av totala tillgångar av exponeringar hänförliga till fastigheter

I nyckeltalet ingår investeringar i fastigheter. Nyckeltalet särredovisas då bygg- och fastighetsverksamhet är en av de branscher som omfattas av Taxonomin och investeringar i fastigheter utgör en betydande andel av tillgångarna.

Andelen av totala tillgångar av exponeringar i fonder och fondförsäkringstillgångar

I nyckeltalet ingår fonder och fondförsäkringstillgångar. Innehav i dessa tillgångsslag kan omfattas av Taxonomin. I dagsläget saknas dock tillförlitliga uppgifter för att kunna bedöma i vilken utsträckning dessa tillgångar omfattas.

Andelen av totala tillgångar hänförliga till andra tillgångsslag

I nyckeltalet ingår tillgångar som till största del inte bedöms omfattas av taxonomin. De tillgångar som avses är de som i koncernens balansräkning redovisas på raderna "Immateriella tillgångar", "Fordringar", "Andra tillgångar" samt "Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter".

Skadeförsäkring

Taxonomin övergångsregler ställer krav på finansiella aktörer som har skadeförsäkringsverksamhet att ange andelen skadeförsäkringspremier som innehåller skydd för en klimatrelaterad händelse. Inom KPA Tjänstepensionsförsäkring finns inte några försäkringar som kategoriseras som skadeförsäkring och därför kan inga nyckeltal presenteras.

Medarbetare

KPA Pension ingår i Folksamgruppen som tillämpar tillikaanställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. I Folksamgruppen arbetar cirka 4 000 medarbetare på olika företag och orter i Sverige. Varje medarbetare är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. På kostnadsställen som tillhör KPA Pension finns det 206 medarbetare. Det är dock flera medarbetare som arbetar med KPA-affären genom gemensamma funktioner. Folksamgruppen har exempelvis en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom gruppen.

KPA Pension ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftiga erbjudanden. I 2021 års medarbetarundersökning låg resultatet på en fortsatt hög nivå, 81 (79) procent positiva svar i genomsnitt.

Arbetsmiljö och arbetsätt

KPA Pensions sjuktal för helåret 2021 uppgick till 4,4 procent, vilket är något högre än föregående års utfall på 4,1 procent. Under året har KPA Pension fortsatt arbetet för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området. Särskilt fokus har varit att hålla smittspridningen nere under coronapandemin genom bland annat utökad hemarbete. Under hösten påbörjades en stegvis återgång till kontoren utifrån KPA Pensions återgångsplan. Respektive verksamhet har tagit fram planer för en trygg återgång samt riskbedömt återgången i samverkan med fackliga representanter och skyddsombud. Med anledning av nya restriktioner från myndigheter i slutet av året pausades den stegvisa återgången och ökad möjlighet till hemarbete återinfördes.

Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande inom ramen för processen Prestera och utveckla.

KPA Pensions mötesplatser, arbetssätt och teknik ska främja effektivitet i vardagen. Som ett led i detta har KPA Pension fortsatt satsningen på att stärka det agila arbetssättet för IT-utveckling och livscykelhantering för att snabbare kunna möta kundernas behov. Dessutom har förflyttningen mot digitala arbetssätt stärkts ytterligare. Under året infördes en mätning av medarbetarnas upplevelse av den digitala arbetsplatsen på KPA Pension. Syftet med mätningen är att kunna följa förflyttningen av den digitala upplevelsen och kontinuerligt genomföra förbättringar.

Lärande och utveckling

Under 2021 har en satsning på KPA Pensions medarbetarskap och ledarskap gjorts för att skapa engagemang och kraft framåt så att vi tillsammans kan nå våra mål och möta de utmaningar vi ställs inför. Under hösten har det uppdaterade medarbetarskapet och ledarskapet lanserats i verksamheten genom workshops, dialogmaterial, webinarier och en livesänd paneldiskussion med koncernledningen.

KPA Pension arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav, samt för att ge medarbetarna rätt förutsättningar i arbetet. Under 2021 har berörda medarbetare genomgått kompetensutveckling inom bland annat etik och intressekonflikter, fondförsäkrings-erbjudande, tjänstepensionsföretag, cybersäkerhet samt konsten att lära ut på distans. Introduktionen för nya medarbetare har skett digitalt på grund av pandemin.

Medarbetare och chefer som berörs av FDL (Försäkringsdistributionslagen) har genomgått externa certifieringar, interna utbildningar med kunskapstest samt kontinuerlig fortbildning.

KPA Pensions ledarprogram har genomförts digitalt under pandemin. Det digitala formatet har i vissa fall möjliggjort ett högre deltagarantal eller fler tillfällen. Med nya lärdomar om digitalisering har programmen utvärderats och anpassats till ett flexibla arbetsliv.

Löner, ersättningar och övriga villkor

KPA Pension är genom medlemskapet i arbetsgivarorganisationen Fremia bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt KPA Pensions ersättningspolicy ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. För att minimera överdrivet risktagande, samt undvika intressekonflikter där kundernas intressen inte tas tillvara med tillbörlig omsorg, utgår inga rörliga ersättningar inom KPA Pension, med undantag för Folksamgruppens gemensamma belöningsprogram.

Medarbetare inom KPA Pension omfattas av Folksamgruppens belöningsprogram, som syftar till att synliggöra och sätta fokus på övergripande affärsstrategier och mål – att ha branschens mest nöjda kunder. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksamgruppens verksamhet utom Folksam vd, koncernledning, vd i dotterföretagen samt cheferna för internrevision i Folksam Sak respektive Folksam Liv. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare och år, beroende på grad av måluppfyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 43.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av börs- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Dessa påverkas i sin tur av förändringar av makroekonomiska faktorer såsom tillväxt, inflation och arbetslöshet. Den pågående pandemin påverkar företaget i huvudsak genom de makroekonomiska faktorerna. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av KPA Tjänstepensionsförsäkrings samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2 Upplysningar om risker.

Framtida utveckling

Erbjudande

KPA Tjänstepensionsförsäkring verkar på en kollektivavtalad marknad. Genom att vara förvalsbolag för anställda inom kommun- och region behöver företaget fortsätta leverera trygga och hållbara pensioner och en konkurrenskraftig avkastning. Företaget ska också fortsätta att satsa på och utveckla digitala tjänster och effektivare processer för att underlätta för våra kunder och ge effektivare administrativa processer. När kunder enkelt kan planera och ta ut sin pension via inloggade tjänster, ökar förväntningar på självbetjäningstjänster i mer specifika ärenden. Därför fortsätter det digitala utvecklingsarbetet med användarvänlighet och tillgänglighet i fokus.

De kommunala parterna har i december 2021 kommit överens om ett nytt pensionsavtal för kommunsektorn. Det nya avtalet AKAP-KR kommer börja gälla från och med 1 januari 2023. KPA Tjänstepensionsförsäkring kommer med start i början av 2022 börja arbeta med att se till att verksamheten är anpassad för det nya avtalet i tid till det börjar gälla.

Hållbarhet

KPA Tjänstepensionsförsäkring ska fortsatt vara en hållbar aktör som genom att förstå sin omvärld och hur den påverkar verksamheten anpassar erbjudandet på ett sätt som tillmötesgår kundernas behov och samtidigt bidrar till en positiv samhällsutveckling.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar vilka väsentligt kommer att präglade KPA Tjänstepensionsförsäkrings verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagets risker och riskhantering. KPA Tjänstepensionsförsäkring bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk. För regelverksförändringar gällande för räkenskapsår 2022 eller senare som ger påverkan på KPA Tjänstepensionsförsäkrings redovisning, hänvisas till avsnitt 2.5 i not 1 Redovisningsprinciper.

Tjänstepensionsregleringen

Innebörden av Finansinspektionens beslut om godkännande den 8 december 2021 för KPA Tjänstepensionsförsäkrings ansökan om omvandling till tjänstepensionsföretag, vilket redogörs närmare för i Förvaltningsberättelsens avsnitt Väsentliga händelser, är att 2021 blev det sista verksamhetsåret under vilket företaget verkat som ett försäkringsföretag (då med företagsnamnet KPA Pensionsförsäkring AB (publ)). Strax efter årsskiftet, den 1 januari 2022, har företagets omvandling till tjänstepensionsföretag verkställts.

Företaget har till grund för sitt beslut om omvandling jämfört Solvens II-regelverket med regleringen för tjänstepensionsföretag för att därmed säkerställa att en omvandling till tjänstepensionsföretag inte försämrar den rätt som tillkommer försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade jämfört med om företaget till fullo omfattas av Solvens II-regelverket.

Utifrån dessa analyser, är det företagets sammantagna bedömning att tjänstepensionsregleringen är mest lämplig för KPA Tjänstepensionsförsäkring och att ovan villkor därmed infrias. Detta då regleringen är särskilt anpassad för företag som tillhandahåller tjänstepensionsförmåner som har sin grund i kollektivavtal. Att driva verksamheten i KPA Tjänstepensionsförsäkring enligt ett mer ändamålsenligt regelverk skapar därmed bättre förutsättningar för en långsiktigt stabil avkastning och trygghet för försäkringstagare och försäkrade.

Tjänstepensionsföretag ska, i likhet med försäkringsföretag, ha ett företagsstyrningssystem inklusive riskhanteringssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt. Båda företagskategorierna ska vidare ha centrala funktioner för riskhantering, regelefterlevnad och internrevision samt en aktuariefunktion. För tjänstepensionsföretag och försäkringsföretag gäller också samma krav på finansiell rapportering och beskattning. Ny reglering som följer av tjänstepensionsregleringen gällande för investeringar, skuldtäckning, försäkringstekniska riktlinjer och de försäkringstekniska avsättningarna förväntas inte heller medföra några negativa konsekvenser för försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade.

Det finns dock vissa olikheter mellan de två regleringarna, särskilt vad gäller solvensregler och tillsynsrapportering. Till följd av dessa bedöms en omvandling till tjänstepensionsföretag också medföra vissa positiva effekter för företaget, jämfört med Solvens II-regelverket.

Utfall av det nya riskkänsliga kapitalkravet (RKK) vid jämförelse med tillämpning av Solvens II-regelverkets riskkänsliga kapitalkrav (SCR), visar att företaget skulle få ett betydligt högre kapitalkrav och en mycket lägre kapitalkravskvot enligt Solvens II-regelverket. Nivån på RKK bedöms bli i paritet med utfall enligt trafikljusmodellen, det riskkänsliga mått för kapitalbehov som företaget tillämpar i komplettering till sitt lagstadgade kapitalkrav (erforderlig solvensmarginal), det kapitalkrav som tillämpats i enlighet med övergångsbestämmelserna till försäkringsrörelselagen. Företaget bedöms dessutom få något större kapitalbas än under dagens trafikljusmodell, vilket innebär att kapitalkravskvoten enligt RKK också förbättras vid jämförelse med trafikljuskvoten.

Solvens II-regleringen skulle också medföra ökade löpande driftskostnader på grund av de omfattande tillsynsrapporteringskraven. Vid omvandling till tjänstepensionsföretag blir rapporteringen väsentligen mindre omfattande än under Solvens II-regleringen, även om kostnaderna på kort sikt förväntas öka i samband med anpassning av företaget till tjänstepensionsregleringen. Anpassningen består bland annat av IT-satsningar såsom anpassningar av system, processer, beräknings- och rapporteringsverktyg. Lägre driftskostnader stärker företagets konkurrenskraft och ger förutsättningar för att tillhandahålla låga premier.

Givet ovan, bedöms inte omvandlingen ge någon större påverkan på företagets kunder och medarbetare. Det sker heller inga betydande förändringar i företagets produktutbud eller i det försäkringsskydd som erbjuds genom företagets produkter. Tjänstepensionsregleringens riskkänsliga kapitalkravsregler får vidare ingen praktisk betydelse för placeringsinriktningen samtidigt som en omvandling innebär en bättre kapitalsituation samt mindre driftskostnader länkade till tillsynsrapportering än om företaget vid utgången av övergångsbestämmelserna 2022 istället fullt ut anpassat sin verksamhet till Solvens II-regelverket.

I företagets finansiella rapporter bedöms omvandlingen främst ge effekter på företagets nyckeltal, då främst de solvensrelaterade uppgifter ingående i femårsöversikten. Då KPA Tjänstepensionsförsäkring efter omvandling kommer att ha kvar ett bestånd av livförsäkringar som inte utgör tjänstepensionsförsäkringar, tillkommer utökade upplysningar om den verksamheten som främst är kopplade till de försäkringstekniska avsättningarna. Då beståndet är i avveckling och ringa till sin storlek, ges dock ingen påverkan på värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna utan i likhet med övriga försäkringstekniska avsättningar kommer fortsatt aktsamma beräkningsantaganden att tillämpas för dessa försäkringar i företagets finansiella rapporter. Ändringarna i ovan kommer att bli tillämpliga först i KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella rapporter som upprättas för referensdatum gällande efter omvandlingstidpunkten.

Sustainable Finance

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå max 2 grader och helst max 1,5 grader. Den finansiella sektorn har ett stort ansvar för att bidra till klimatomställningen genom bland annat investeringar i hållbara verksamheter och branscher men också ökad transparens. Finansbranschen har därför en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi.

KPA Tjänstepensionsförsäkring förbereder för att genomföra de förändringar som kommer under 2022, den så kallade Taxonomiförordningen samt även hållbarhetsrelaterade förändringar i IDD och Solvens II regelverken. De förändringar som är först ut avser övergångsregler kopplat Taxonomiförordningen och ska lämnas i den lagstadgade års- och hållbarhetsrapporten. Upplysningar utgörs i huvudsak av nyckeltal kopplat till våra investeringar i miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Femårsöversikt koncernen¹⁾

	2021	2020	2019	2018	2017
Resultat, Mkr					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	18 613	17 381	17 315	16 475	13 378
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	31 915	10 685	20 457	687	7 309
Försäkringsersättningar	-5 336	-4 688	-4 392	-3 900	-3 735
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	45 256	11 891	18 626	4 760	10 148
Årets resultat	44 565	11 692	18 111	4 611	9 892
Ekonomisk ställning, Mkr					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	274 465	232 708	209 410	177 838	168 670
Försäkringstekniska avsättningar	143 752	141 745	130 304	114 066	106 262
Konsolideringskapital	137 968	95 931	86 647	70 182	67 486
varav uppskjuten skatt	1 203	819	937	547	512
Solvens II²⁾					
Kapitalbas	112 937	87 545	84 470	74 071	73 999
Solvenskapitalkrav	34 257	27 398	26 214	22 649	23 384

¹⁾Uppgift om totalavkastning, direktavkastning samt förvaltningskostnadsprocent lämnas ej för koncern då förändringen från motsvarande nyckeltal i moderföretaget bedöms som marginell.

²⁾Solvensrelaterade beloppsuppgifter visas för Folksam ömsesidig livförsäkring vilket är den försäkringsgrupp KPA Tjänstepensionsförsäkring ingår i.

Från och med 2021 tillämpas lagbegränsad IFRS i koncernen. Endast jämförelsesiffror för 2020 har räknats om. Se i övrigt not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.

Femårsöversikt moderföretaget

	2021	2020	2019	2018	2017
Resultat, Mkr					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	18 613	17 381	17 315	16 475	13 378
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	32 274	10 462	21 654	134	7 065
Försäkringsersättningar	-5 336	-4 688	-4 392	-3 900	-3 735
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	42 778	11 130	17 749	4 375	9 172
Årets resultat	42 502	10 887	17 488	4 290	9 062
Ekonomisk ställning, Mkr					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	273 395	231 678	208 019	177 505	168 232
Försäkringstekniska avsättningar	143 752	141 744	130 304	114 067	106 262
Konsolideringskapital	136 213	94 531	85 098	69 113	66 464
varav övervärde i placeringar i koncern- och intresseföretag	5 924	3 921	3 099	2 600	2 231
varav uppskjuten skatt	13	17	16	6	13
Solvens I					
Kapitalbas	136 191	94 522	85 082	69 106	66 444
Erforderlig solvensmarginal	5 641	5 562	5 053	4 396	4 072
Nyckeltal, procent¹⁾					
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,14	0,17	0,18	0,22	0,20
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	1,4	1,2	1,7	1,8	1,5
Totalavkastning	13,7	4,8	11,2	0,5	4,6

¹⁾Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står enligt balansräkningen	
Konsolideringsfond	87 386 218 161
Årets resultat	42 501 585 538
Totalt, kronor	129 887 803 699

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2021 redovisade vinsten 42 501 585 537,73 kronor förs över till konsolideringsfonden. En överföring har gjorts under året av aktiverade utvecklingskostnader om 13 911 842,01 kronor från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Fonden får inte användas för förlusttäckning.

Bolagsstyrningsrapport

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts hållbart, ansvarsfullt och så effektivt som möjligt. Bolagsstyrning inom KPA Tjänstepensionsförsäkring utgår från lagstiftning, främst lagen om tjänstepensionsföretag samt Finansinspektionens författningssamling i form av föreskrifter och allmänna råd.

KPA Tjänstepensionsförsäkring bedriver tjänstepensionsverksamhet och är från och med 1 januari 2022 ett tjänstepensionsföretag som regleras via tjänstepensionsregleringen (IORP II).

För verksamheten gäller också interna regelverk som, i tillämpliga delar, omfattar såväl styrelseledamöter som anställda. Exempel på interna regelverk är bolagsordningen som anger verksamhetens ramar och ger en beskrivning av företaget samt arbetsordning för styrelsen, vilken bland annat tydliggör styrelsens respektive styrelseordförandens ansvar. Beslut om ändring av bolagsordningen sker på stämman. Ett beslut att ändra bolagsordningen är giltigt om två tredjedelar av samtliga röstande förenat sig om det. Ändring av § 6 andra och tredje stycke i bolagsordningen (bestämmelser om utseende av styrelseledamöter i företaget) är däremot giltigt endast om Sveriges Kommuner och Regioner lämnat samtycke till ändringen.

Den av styrelsen fastställda företagsstyrningspolicyn omfattar områden som företagsstyrningssystem, organisation, affärsstyrning, riskhanteringssystem, internkontrollsystem med mera. Bland de viktigare interna reglerna kan även nämnas företagets etiska riktlinjer som reglerar hur företrädare för KPA Tjänstepensionsförsäkring uppträder i olika situationer.

Det är styrelsen som ytterst ansvarar för företagets organisation och för förvaltningen av dess angelägenheter. Det är styrelsen som ansvarar för företagets interna styrning och kontroll, och som ansvarar för att det finns policyer och en organisation för det operativa arbetet kring detta.

Svensk kod för bolagsstyrning

Svensk kod för bolagsstyrning (Koden), senast reviderad den 1 januari 2020, vänder sig i första hand till företag noterade på en reglerad marknad i Sverige. Koden bygger på principen ”följ eller förklara”. De företag som tillämpar koden kan avvika från enskilda regler, men ska då lämna förklaringar till avvikelserna.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har två miljoner försäkrade kunder och hos dessa finns självklart ett stort och berättigat intresse att veta hur företaget sköts. Det ligger också i företagets intresse och affärsidé att vara så öppen som möjligt mot kunder och andra

intressenter i gruppens företag. KPA Tjänstepensionsförsäkring har därför valt att tillämpa koden främst för att tillgodose dessa intressen. Koden tillämpas (se avvikelser nedan) för KPA AB och för KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Avvikelser från bolagskoden och skäl för dessa

- Eftersom KPA Tjänstepensionsförsäkring endast har en ägare har kallelse till årsstämman inte offentliggjorts på hemsidan. Av samma skäl har en avvikelse gjorts från Kodens bestämmelser om att valberedningen ska bestå av minst tre ledamöter och att en majoritet av valberedningens ledamöter ska vara oberoende i förhållande till företaget och företagsledningen.
- Företagets revisorer granskar inte företagets halvårs- eller niomånadersrapport. Avvikelse från Kodens bestämmelser sker med hänsyn till att företaget inte är ett aktiemarknadsföretag.

Bolagsstämma

KPA Tjänstepensionsförsäkrings högsta beslutande organ är bolagsstämman vilken senast hölls den 25 maj 2021. På stämman utsågs styrelsens tio ordinarie ledamöter. Ledamöterna tillsätts enligt bestämmelser i bolagsordningen. Anders Knappe omvaldes till styrelseordförande för tiden fram till och med årsstämman 2022. Bolagsstämman utser även revisionsbolag och lekmannarevisorer. Ernst & Young valdes till revisionsbolag fram till årsstämman 2022.

Valberedning

Valberedningens uppgift är att bereda tillsättning av styrelse och revisor i företaget. Valberedningen ska, med beaktande av bolagsordningens bestämmelser och av stämman fastställd process för lämplighetsprövning, föreslå stämman val av styrelseledamöter och revisorer. Vidare ska valberedningen lämna stämman förslag på arvoden som ska utgå till styrelseledamöter och revisor. Valberedningens ledamöter fram till och med stämman 2022 är Anna-Karin Laurell och Lena Dahl. Efter periodens utgång har Katrin Röcklinger ersatt Anna-Karin Laurell som ledamot i företagets valberedning.

Styrelse

Styrelsen ansvarar för företagets övergripande organisation och förvaltningen av företagets angelägenheter inom de ramar som bolagsstämman och externa regelverk ger. Styrelsen fastställer årligen sin egen arbetsordning. En av ledamöterna utses med stöd av bolagsordningen och 11 kapitel 7 § andra stycket försäkringsrörelselagen till ledamot av företagets styrelse med särskilt uppdrag att tillvarata försäkringstagarnas intressen. Ledamoten utses av Svenska Kommunalarbetareförbundet. På stämman omvaldes nio av styrelsens ledamöter.

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska majoriteten av de stämvalda styrelseledamöterna vara oberoende i förhållande till företaget och företagsledningen. De stämvalda styrelseledamöterna som anses vara oberoende är Anders Knape, Lena Dahl, Eva Fagerberg, Sture Nordh, Annika Wallenskog, Ulf Olsson, Helene Odenjung och Lenita Granlund. Enligt valberedningen uppfylls därför detta krav av företaget.

Styrelsens arbete

För styrelsen gäller en strategisk dagordning som fastställs varje år i styrelsens arbetsordning. Enligt arbetsordningen som fastställdes vid konstituerande sammanträde den 25 maj 2021 ska styrelsen sammanträda minst fyra gånger per år. Vid varje sammanträde ska genomgång av föregående protokoll ske, öppna frågor från tidigare sammanträden följas upp och vd:n lämnar information om vad som skett i verksamheten sedan förra sammanträdet.

Följande ärenden ska behandlas årligen: fastställa styrelsens arbetsordning, i förekommande fall utse vd och vice vd, fastställa instruktion för vd, fastställa anställningsvillkor för vd och vice vd.

Styrelsen fastställer årligen affärsplan och budget. Rapportering sker av prognoser samt kvartals-, halvårs-, och helårsbokslut. Styrelsen behandlar bland annat finansrapporter, aktuarierapporter, riskrapporter, compliancerapporter, regelverksgenomgång, rapport avseende granskning av ersättningspolicyn och dess tillämpning, interna revisionsrapporter och extern revisionsrapport. Styrelsen fastställer revisionsplan, riskplan och complianceplan för kommande år. Avrapportering sker även av utlagd verksamhet.

Årligen genomförs en styrelseutvärdering samt en utvärdering av vd. Översyn och fastställande av instruktioner och övriga regelverk sker regelbundet. Sammanträdesplan samt strategisk dagordning fastställs för kommande år.

Antal sammanträden

Under året hölls fyra ordinarie styrelsemöten och fem extra styrelsemöten. Dessutom har styrelsen, mellan sammanträdena, fått skriftlig information bestående av finansiell information, pressmeddelanden, kundutskick med mera. Därutöver hölls det två möten med styrelseordförandena inom Folksam Liv-gruppen. Mötena hade till syfte att åstadkomma en bättre samverkan med dotterföretagen vad gäller processen för egen risk- och solvensbedömning (ORSA-processen) där föreslagna scenarier och efterföljande resultat diskuterats. Genomgång skedde även av de kapitalkvoter som under året rapporterats till Finansinspektionen. Ordförandena i risk- och kapitalutskott, för de företag som har detta, deltog också.

Utbildning av styrelseledamöter

En introduktionsdag för nyvalda styrelseledamöter i företagen inom KPA Pension ägde rum i september. Styrelsen hade även en extra produktutbildning 2021.

Styrelseseminarium

I november genomfördes årets styrelseseminarie för ledamöterna i KPA AB, KPA Tjänstepension, KPA Tjänstepensionsförsäkring och KPA Pensionservice. Seminariet syftar till kunskapsutbyte och nätverkande mellan styrelseledamöter samt kunskapspåfyllnad inom intressanta omvärldsfrågor. I år fokuserades på två områden. I det första fokusområdet, Kapitalförvaltning och hållbarhet genomfördes en så kallad intressentdialog. Syftet var att få en uppdaterad bild av styrelsernas syn på hållbarhet kopplat till pensionsområdet, med sikte på år 2026. Lars Stjernqvist och Michael Kjeller gav perspektiv till de efterföljande gruppsamtalen. I fokusområde två fokuserades på möjligheter och utmaningar för KPA Pension i framtidens tjänstepensionsmarknad. Här gav en namnkunnig panel sina reflektioner kring de trender och spaningar som de ser utifrån sitt område för framtidens tjänstepensionsmarknad. I det efterföljande gruppsamtalet reflekterades kring omvärldsspaningarna utifrån framtida möjligheter och utmaningar för KPA Pension.

Utvärdering av styrelsearbetet

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska styrelsen årligen utvärdera styrelsearbetet med syfte att utveckla dess arbetsformer och effektivitet. Utvärdering av styrelsearbetet sker i enlighet med svensk kod för bolagsstyrning. En sådan utvärdering har under året genomförts i form av en webbenkät. Resultatet rapporterades och diskuterades på styrelsemötet i mars 2021.

Ersättningsutskott

Styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring har beslutat att styrelsens ordförande, istället för ett ersättningsutskott, ska bereda frågorna och lämna förslag på ersättningar och andra anställningsvillkor för vd och andra ledande befattningshavare i företaget, inför beslut i styrelsen.

Revisionsutskott

Styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring har beslutat att styrelsen i dess helhet, istället för ett revisionsutskott, ska utföra de uppgifter som åligger ett revisionsutskott, exempelvis att säkerställa den finansiella rapporteringen, bedöma den interna styrningen, kontrollen och riskhanteringen, samt regelefterlevnaden.

Risk- och kapitalutskott

Utskottet bistår styrelsen i dess arbete med riskhantering, solvenskrav samt kapitalbehov och bidrar därigenom till att ytterligare utveckla företagets hantering av nämnda områden. Styrelsen fastställer en arbetsordning för utskottet. Utskottet ska bestå av minst tre styrelseledamöter och utses för en period om ett år. Vid konstituerande sammanträde i maj 2021 utsåg styrelsen Anders Knape (ordförande), Eva Fagerberg och Sture Nordh till ledamöter i risk- och kapitalutskottet.

Uppgifter om styrelseledamöter

Anders Knappe

Styrelseordförande

Ordförande sedan 2013. Född 1955.

Nuvarande uppdrag

Ordförande SKR, samt ordförande SKR Företag. Ordförande i Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter, Karlstads kommunfullmäktige, samt Visit Karlstad. Vice ordförande i EU:s regionkommitté, samt europeiska kommunförbundet CEMR. Vice ordförande i KPA AB, samt ordförande i Risk- och kapitalutskottet för KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Urval av tidigare uppdrag

Andre vice ordförande i SKR samt vice ordförande i SKR Företag. Försäljningschef RB Trading. Kommunalråd.

Utbildning

Ekonom.

Lena Dahl

Invald 2011. Född 1966.

Nuvarande uppdrag

Vd SKR Företag. Styrelseordförande i Slussgården, SKR Kapitalförvaltning och SKR Pensionsstiftelse. Styrelseledamot i SKL Kommentus och INERA.

Urval av tidigare uppdrag

Vice vd SKR Företag. Tf vd Pacta och Pactarb. Tf vd SKR och SKR Företag. Controller SKR. Administrativ chef, Tyresö gymnasium.

Utbildning

Civilekonom, Uppsala universitet.

Eva Fagerberg

Invald 2011. Född 1963.

Nuvarande uppdrag

Kanslichef/1a ombudsman Offentlighetsanställdas förhandlingsråd (OFR). Vd OFR Fastighets AB. Ledamot i Kåpan Pensioner. Ersättare i Omställningsfonden. Ledamot i KR-delegationen på AFA Försäkring. Vice ordförande KKP.

Urval av tidigare uppdrag

Kriminalvårdsinspektör. Personalhandläggare. Förhandlingschef Akademikerförbundet SSR.

Utbildning

Socionom.

Karin George af Klercker

Invald 2016. Född 1962.

Nuvarande uppdrag

Sektionschef IT Liv och Pension, Folksam. Styrelseledamot i Folksam LO Fondförsäkring, i KPA Pensionservice, samt Fullmaktskollen.

Urval av tidigare uppdrag

Sektionschef Strategi och Styrning Affärsområde Liv, Folksam. Affärschef Privat och Företagspension, Folksam. Sektionschef Produkt Liv, Folksam. Vice vd och administrativ chef, KPA Pension. Ekonomichef, KPA Pension. Controller, SEB Trygg Liv.

Utbildning

Ekonomiutbildning, Lunds universitet.

Lenita Granlund

Invald 2010. Född 1962.

Nuvarande uppdrag

Särskild utredare arbetsmarknadsdepartementet.

Urval av tidigare uppdrag

Vice ordförande i föreningen Sunt arbetsliv. Styrelseledamot i AFA försäkring, samt i Prevent. Avtalssekreterare Kommunal. Vice ordförande omställnings- fonden KOM-KL. Undersköterska. Ombudsman.

Utbildning

Vårdgymnasium.

Elisabeth Sasse

Invald 2020. Född 1966.

Nuvarande uppdrag

Chef Affärsområde Sak, Folksam (till och med 2021-12-31). Styrelseordförande i Tre Kronor Försäkring samt styrelseledamot i Riksborgen.

Urval av tidigare uppdrag

Chef för flera affärsområden i Folksam. Kanslichef och förhandlingschef i Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR).

Utbildning

Civilekonom, Göteborgs universitet.

Anna-Karin Laurell

Invald 2018. Född 1963.

Nuvarande uppdrag

Chef Marknad och försäljning, Folksam, samt ledamot i Folksams koncernledning. Styrelseordförande i Folksam LO Fond- försäkringsaktiebolag. Styrelseledamot KPA AB.

Urval av tidigare uppdrag

Chef Affärsområde Liv samt Affärsområde Privat, Folksam. Vd för Bukowskis samt för SalusAnsvar. Verksamhetschef Skador, Folksam. Försäljningschef SalusAnsvar. Kundenservicedirektör Tre. Telefonbankschef Skandiabanken, Kundenhetschef Skandia, Ledamot ICA-banken och ICA-försäkring.

Utbildning

Humanistisk utbildning, Lunds universitet.

Sture Nordh

Invald 2015. Född 1952.

Nuvarande uppdrag

Senior rådgivare, egenföretagare. Styrelseordförande Bergendal Meetings. Styrelseledamot Arenagruppen. Medlare, Medlingsinstitutet. Ledamot av Kommissionen för jämställda livsinkomster.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande TCO. Utvecklingsdirektör Arbetslivsinstitutet. Statssekreterare Arbetsmarknadsdepartementet. Ordförande Kommunaltjänstemannaförbundet, SKTF.

Utbildning

Förvaltningssocionom, Umeå universitet.

Ulf Olsson

Invald 2019. Född 1971.

Nuvarande uppdrag

Kommunalsråd, Borås. Kommunstyrelsens ordförande.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande förhandlingsdelegationen SKR. Ersättare i styrelsen SKR.

Utbildning

Studier på Ekonomiprogrammet, Högskolan i Borås. Studier med inriktning finansiell ekonomi, Handelshögskolan Göteborg.

Helene Odenjung

Invald 2021. Född 1965.

Nuvarande uppdrag

Kommunalsråd, Göteborgs stad samt ledamot i kommunstyrelsens arbetsutskott. Styrelseledamot SKR, Liberalernas partistyreelse, Stiftelsestyrelsen Chalmers tekniska högskola, Stiftelsen Svenska Mässan, SKR Företag samt Insynsrådet för jämställdhetsmyndigheten.

Urval av tidigare uppdrag

Skeppsmäklare, Talk Holding Swedish Maritime AB. Ledamot Göteborgs Stadshus AB.

Utbildning

Gymnaseutbildning.

Annika Wallenskog

Invald 2015. Född 1959.

Nuvarande uppdrag

Chefsekonom SKR. Adjungerad ledamot AFA Försäkring. Styrelseledamot SKR Kapitalförvaltning. Ledamot SKR:s pensionsstiftelse. Vice ordförande i RKA, Rådet för främjande av kommunala analyser.

Urval av tidigare uppdrag

Sakkunnig Finansdepartementet. Kommundirektör, Vallentuna. Ekonomidirektör, Landstinget Uppsala län. Ekonomidirektör, Nacka kommun. Administrativ direktör, Stockholm Globe Arena. Ekonomichef Hälso- och Sjukvården, Västerås. Analyschef samt biträdande chefekonom SKR.

Utbildning

Universitetsexamen Uppsala universitet

Arbetstagarrepresentanter

Några arbetstagarrepresentanter finns inte i KPA Tjänstepensionsförsäkringss styrelse. Arbetstagarrepresentation finns i KPA AB:s styrelse samt i KPA Tjänstepensions styrelse.

Närvaro på styrelsemöten 2021			
Namn	Funktion i styrelsen	Styrelsemöte ¹⁾	Risk- och kapitalutskott
Anders Knape	ordförande	9 av 9	4 av 4
Lenita Granlund	ledamot	7 av 9	
Anna-Karin Laurell	ledamot	9 av 9	
Annika Wallenskog	ledamot	9 av 9	
Carina Sandor ²⁾	ledamot	1 av 9	
Elisabeth Sasse	ledamot	9 av 9	
Eva Fagerberg	ledamot	7 av 9	4 av 4
Karin George af Klercker	ledamot	9 av 9	
Lena Dahl	ledamot	9 av 9	
Sture Nordh	ledamot	9 av 9	4 av 4
Helene Odenjung ³⁾	ledamot	6 av 9	
Ulf Olsson	ledamot	9 av 9	

¹⁾ Totalt fyra ordinarie styrelsemöten (varav konstituerande möte i maj) samt fem extra styrelsemöten. Därutöver var hela styrelsen inbjudna på ett möte med Risk- och kapitalutskottet

²⁾ Avgick i maj

³⁾ Invald i maj

Ersättning till styrelsens ledamöter		
Arvodet beslutade av stämman 2021:	Årsarvode (kronor)	Sammanträdesarvode (kronor)
Styrelsens ordförande	123 600	8 000
Ledamot av Folksam koncernledning	inget	inget
Övriga ledamöter anställda i Folksam	inget	inget
Övriga styrelseledamöter	82 800	8 000
Ledamöter i Risk- och kapitalutskott	35 200	6 100

Centrala funktioner

Risk- och kontrollorganisationen i KPA Tjänstepensionsförsäkring följer en modell med tre ansvarslinjer vilket beskrivs i not 2, avsnitt ”Risk- och kontrollorganisation”.

Utöver de tre ansvarslinjerna utser stämman revisionsbolag och lekmannarevisorer som granskar årsredovisningen inklusive bolagsstyrningsrapport samt styrelsens och vd:s förvaltning (externrevision).

Företagets centrala funktioner består av en riskfunktion, en compliancefunktion, en aktuariefunktion och internrevision. Dessa funktioner är fristående från den operativa verksamhet som kontrolleras. Riskfunktionen, compliancefunktionen och aktuariefunktionen är underställda vd men rapporterar även till styrelsen.

Riskhanteringsfunktion

Riskhanteringsfunktionen ansvarar bland annat för att utveckla och förvalta (normera) riskhanteringssystemet samt stödja första ansvarslinjen i att genomföra riskhantering effektivt. Ansvarig för företagets riskfunktion är Maria Kvist. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna.

Compliancefunktion

Compliancefunktionen ansvarar bland annat för att identifiera, övervaka och rapportera risker kopplade till externa eller interna regler för den tillståndspliktiga försäkringsverksamheten. Compliancefunktionen kontrollerar, följer upp och utvärderar regelefterlevnaden i första ansvarslinjen samt utgör ett stöd för verksamheten och KPA Tjänstepensionsförsäkrings ledning i frågeställningar rörande efterlevnaden av näringsrättsliga regler och relevanta interna styrande regelverk. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Ansvarig för funktionen för regelefterlevnad är Catharina Bergström.

Aktuariefunktion

Aktuariefunktionen ansvarar för att samordna de försäkrings tekniska beräkningarna, vilket bland annat innebär att säkerställa lämpligheten i använda metoder och antaganden samt att validera kvaliteten i beräkningar och underliggande data. Aktuariefunktionen ansvarar också för att bedöma risker i försäkringsrörelsen, bidra till företagets riskhanteringssystem och analysera nya lagar och föreskrifter som påverkar ansvarsområdet. Aktuariefunktionen är normgivande på det aktuariella området och har en stödjande roll gentemot övriga aktuariella resurser i företaget. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Företagets aktuariefunktion, tillika företagets ansvariga aktuarie, är David Persson.

Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande verksamhet. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera systemet för intern kontroll och andra delar av företagsstyrningssystemet samt lämna råd och synpunkter på desamma i syfte att bidra till ökad effektivitet i riskhantering, intern kontroll samt ledningsprocesser.

Internrevisionen är direkt underställd och rapporterar till styrelsen och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med intern kontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bland annat framgår av internationella standards, International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av styrelsen och regleras i Policy för Internrevision. Joni Heinonen är internrevisionschef, tillika ansvarig för funktionen Internrevision.

Externa revisorer

Revisionsbolaget Ernst & Young är vald till revisor till 2022 års stämma. Kenneth Strömberg och Anders Röhfors är valda till lekmannarevisorer till 2022 års stämma. Anna-Carin Magnusson och Bjarne Hald har valts till suppleanter för samma tid.

Vd och företagsledning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings vd är direkt underställd styrelsen. Vd svarar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. En skriftlig instruktion som styrelsen fastställer reglerar det ansvar och de befogenheter som gäller för vd.

Uppgifter om Vd

Camilla Larsson

Vd KPA Tjänstepensionsförsäkring AB

Född 1971.

Övriga pågående uppdrag

Inga pågående uppdrag.

Tidigare uppdrag

Enhetschef för Kund och Affär, Försäkring, samt Affärs- och verksamhetsstöd, AMF. Styrelseordförande AMF Fonder. Styrelseledamot i Fullmaktskollen och Standard for Insurance. Aktuarie, Alecta.

Utbildning

Matematik-Ekonomilinjen, Högskolan Karlstad.

Företagsledning KPA Tjänstepensionsförsäkring

Camilla Larsson, vd KPA AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring, född 1971.

Daniel Larsson, verksamhetsområde Chefsaktuarie och analys, född 1982

Fredrik Eklöf, affärsområde Parter och utbildning, född 1978

Johan Sjöström, affärsområde Individer och ledningsstöd samt vd i KPA Tjänstepension, född 1968

Ninni Wibeck, affärsområde Arbetsgivare samt vd KPA Pensions-service AB, född 1973

Robin Paulsson, verksamhetsområde Ekonomi och verksamhets-utveckling, född 1975

Åsa Lindborg, sektionschef IT Liv och Pension, född 1963

Karolina Håkansson, biträdande chef Kapitalförvaltning och hållbarhet, född 1976

Principer för ersättning till ledningen

Lönesättningen för anställda inom KPA Pension ska vara marknadsmässig. Anställningsvillkor för vd:ar inom KPA Pension fastställs av respektive styrelse. Ingen rörlig ersättning utgår till vd:ar. För medlemmar i KPA Pensions företagsledning och övriga anställda inom KPA Pension som inte kan påverka företagens risknivå utgår ett generellt belöningsprogram baserat på Folksam övergripande mål fastställda av styrelserna för Folksam Liv och Folksam Sak och som gäller för alla anställda inom Folksam inklusive dotterföretag.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2021

Målsättningen med KPA Tjänstepensionsförsäkrings arbete med Intern kontroll finansiell rapportering (IKFR) är att bokslut- och myndighetsrapportering ska vara tillförlitlig och i överensstämmelse med lag och gällande redovisningsregler. Internkontrollarbetet baseras på det ramverk som tagits fram av The Committee of Sponsoring Organisations of the Threadway Commission "COSO" och beskrivs nedan.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör grunden för den interna kontrollen och är central för hur risker identifieras och hanteras baserat på den kultur och de värderingar som styrelse och ledning etablerat.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings kultur och värderingar har sin utgångspunkt i företagets etiska inriktning. Det tar sig uttryck i hur företaget placerar kundernas pensionsmedel samt i de etiska riktlinjer som är vägledande i det dagliga arbetet. Styrelsen har beslutat om denna inriktning. Förutom en stark förankring i företagets ledning och styrelse finns ett stort engagemang för den etiska inriktningen hos alla medarbetare.

Kontrollmiljön utgörs även av tydliga ansvar och roller. Ansvar och roller i den finansiella rapporteringen fastställs i styrande regelverk, vidare finns det styrande regelverk som fastställer roller och ansvar i arbetet med risk- och internkontroll.

Internkontrollsystem

KPA Pension har ett företagsövergripande internkontrollsystem som säkerställer att metoder för att ta fram, införa och upprätthålla en väl avvägd och stabil kontrollstruktur i verksamheten finns. Intern kontroll över finansiell rapportering är en del av KPA Pensions internkontrollsystem och syftar till att säkerställa tillförlitlighet och reducera risken för materiella fel i den finansiella rapporteringen genom att identifiera risker och kontroller i väsentliga processer som påverkar bokslut- och myndighetsrapportering. Kontrollerna utvärderas regelbundet och resultatet analyseras för att bedöma risken för fel i den finansiella rapporteringen. Därutöver finns rutiner för att hantera de förbättringsmöjligheter som löpande framkommer i arbetet.

Informationssäkerhet

KPA Tjänstepensionsförsäkring är sedan 2012 certifierade enligt ISO 27001:2013. Ledningssystemet för informationssäkerhet är en del av företagets riskhantering och arbete med intern styrning och kontroll. Det innebär att företaget lever upp till de högt ställda krav på informationssäkerhet som standarden ställer. Genom systematiskt säkerhetsarbete förbättras skyddet av företagets informationstillgångar löpande, vilket gynnar kunderna genom exempelvis säkrare pensionsutbetalningar.

Riskbedömning

Halvårsvis genomför alla affärsområden och enheter en självvärdering av risker. Därutöver görs riskanalyser per process inom ramen för internkontrollsystemet. Risker för väsentliga fel i den finansiella rapporteringen ska beaktas i analyserna. Det är chefen för respektive verksamhetsområde eller processägaren för en process som är ansvarig för att genomföra självvärderingen. Självvärdering innebär att identifiera risker, bedöma sannolikheten för att risken ska inträffa, vilken påverkan risken kan få på verksamheten samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att hantera risken.

Kontroller

Riskåtgärder och kontroller

Åtgärdsplaner ska tas fram för de risker som verksamheten vill hantera genom förebyggande aktiviteter. Åtgärdena kan till exempel innebära att införa eller förbättra kontroller som syftar till tillförlitlig finansiell rapportering. Kontroller för att hantera risker avseende den finansiella rapporteringen är till exempel analyser och prognoser, avstämningar av huvudbok mot försäkringssystem, bankkonton eller andra register och underlag. Andra kontroller som också påverkar den finansiella rapporteringen är de kontroller som utförs avseende försäkringsersättningar, och driftskostnader där det finns särskilda principer och rutiner såsom krav på dualitet och kontroll av större belopp samt slumpvisa utbetalningskontroller.

Information och kommunikation

För att säkerställa effektivt och korrekt informationsutbyte krävs att alla delar inom verksamheten kommunicerar och delar relevant information såväl inom och mellan verksamhetsområden som till och från styrelse och ledning. Informationsgivning från styrelsen och ledningen till chefer och medarbetare sker bland annat genom de styrande regelverken samt genom andra ledningsgrupper i verksamheten.

De principer som företaget ska följa har fastställts i ett styrande regelverk för extern rapportering och det finns tillgängligt för alla via företagets intranät. Det finns även en regelverksgrupp inom Ekonomi och Finans som bevakar och informerar om regelverksförändringar som påverkar den finansiella rapporteringen.

Styrelsen får regelbunden återkoppling från verksamheten om aktuella redovisningsfrågor samt intern styrning och kontroll. Styrelsen har regelbundna möten med ekonomi, företagets externrevisorer samt de centrala funktionerna.

Uppföljning

Kontroller följs regelbundet upp inom ramen för Folksams internkontrollsystem. Uppföljning görs genom att verksamheten genomför självutvärderingar av nyckelkontroller.

Därutöver genomför de centrala funktionerna granskningar och andra aktiviteter för att utvärdera den interna styrningen och kontrollen.

Ett annat stöd i arbetet med att identifiera risker och väsentliga händelser är det företagsövergripande risk- och incidenthanteringsystemet. I det systemet rapporteras oönskade händelser och verksamheten vidtar åtgärder för att förhindra att samma sak inträffar igen.

Finansiella rapporter

Koncernen och moderföretaget

Resultaträkning	36
Rapport över totalresultat	37
Resultatanalys, moderföretaget	37
Balansräkning	38
Rapport över förändringar i eget kapital, koncernen	40
Rapport över förändringar i eget kapital, moderföretaget	41
Årsredovisningens undertecknande	132

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper	42	Not 26	Finansiella tillgångar och skulder	93
Not 2	Upplysningar om risker	57	Not 27	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	100
Not 3	Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	76	Not 28	Aktiekapital	102
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	76	Not 29	Obeskattade reserver	102
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	76	Not 30	Livförsäkringsavsättning	103
Not 6	Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	76	Not 31	Oreglerade skador	104
Not 7	Intäkter från avtal med kunder	77	Not 32	Fondförsäkringsåtaganden	104
Not 8	Utbetalda försäkringsersättningar	77	Not 33	Pensioner och liknande förpliktelser	105
Not 9	Driftskostnader	78	Not 34	Uppskjuten skatt	109
Not 10	Kapitalavkastning, kostnader	78	Not 35	Skulder till kreditinstitut	109
Not 11	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	79	Not 36	Övriga skulder	109
Not 12	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	79	Not 37	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	109
Not 13	Skatter	83	Not 38	Ställda säkerheter	110
Not 14	Andra immateriella tillgångar	84	Not 39	Eventualförpliktelser	110
Not 15	Byggnader och mark	85	Not 40	Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen	111
Not 16	Aktier och andelar i koncernföretag	87	Not 41	Leasing	111
Not 17	Aktier och andelar i intresseföretag	88	Not 42	Upplysningar om närstående	113
Not 18	Aktier och andelar	88	Not 43	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	118
Not 19	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	89	Not 44	Avstämning av totalavkastningstabell	123
Not 20	Övriga lån	89	Not 45	Tvister	124
Not 21	Utlåning till kreditinstitut	90	Not 46	Disposition av företagets vinst eller förlust	124
Not 22	Fondförsäkringstillgångar	90	Not 47	Väsentliga händelser efter balansdagen	124
Not 23	Derivat	91	Not 48	Hållbarhetsrapport	125
Not 24	Upplysningar om kvittning	92	Not 49	Effekter av ändrade redovisningsprinciper	126
Not 25	Övriga fordringar	92			

Resultaträkning¹⁾

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2021	2020	2021	2020
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	3				
Premieinkomst		18 613	17 381	18 613	17 381
Premier för avgiven återförsäkring		0	0	0	0
Summa		18 613	17 381	18 613	17 381
Intäkter från investeringsavtal	7	4	4	4	4
Kapitalavkastning, intäkter	4	14 133	6 873	13 589	6 204
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5				
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringrisk					
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar	32	2 788	498	2 788	498
Värdeökning på övriga placeringstillgångar		20 235	7 708	18 008	7 403
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	6, 7	36	29	36	29
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar	8, 9				
Före avgiven återförsäkring		-5 336	-4 673	-5 336	-4 673
Förändring i Avsättning för oreglerade skador	31	0	-15	0	-15
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Livförsäkringsavsättning	30	314	-11 212	314	-11 212
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden		-2 780	-490	-2 780	-490
Driftskostnader	7, 9	-355	-363	-346	-357
Kapitalavkastning, kostnader	9, 10	-423	-3 890	-171	-3 643
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	11				
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	11	-2 030	-6	-1 940	-
Andel i intresseföretags resultat		59	47	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		45 256	11 891	42 778	11 130
Icke-teknisk redovisning					
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		45 256	11 891	42 778	11 130
Övriga kostnader		-18	-3	-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		45 239	11 888	42 778	11 130
Bokslutsdispositioner	29	-	-	1	-4
Resultat före skatt		45 239	11 888	42 779	11 126
Skatt på årets resultat	13	-674	-196	-278	-239
Årets resultat		44 565	11 692	42 502	10 887
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		44 494	11 671	42 502	10 887
Innehav utan bestämmande inflytande		71	21	-	-

¹⁾ Från och med 2021 tillämpas Lagbegränsad IFRS i koncernen. Mot bakgrund av detta, har jämförelsesiffror för 2020 räknats om. Se i övrigt not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.

Rapport över totalresultat

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2021	2020	2021	2020
Årets resultat		44 565	11 692	42 502	10 887
Poster som inte kan omföras till periodens resultat					
Aktuariella vinster och förluster inkl löneskatt		-63	1	-	-
Skatt på poster redovisade som övrigt totalresultat					
avseende aktuariella vinster och förluster	13	0	0	-	-
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		-63	1	-	-
Årets totalresultat		44 501	11 692	42 502	10 887
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		44 430	11 671	42 502	10 887
Innehav utan bestämmande inflytande		71	21	-	-

Resultatanalys, moderföretaget

Mkr	Total	Förmåns- bestämd traditionell försäk- ring	Avgifts- bestämd traditio- nell för- säkring	Fondför- säkring	Premie- befrielse- försäkring
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	18 613	2 593	15 974	2	45
Premier för avgiven återförsäkring	0	0	-	-	-
	18 613	2 593	15 974	2	45
Intäkter från investeringsavtal	4	-	-	4	-
Kapitalavkastning, intäkter	13 589	863	12 711	1	15
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	20 796	1 144	16 840	2 793	20
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	36	2	-	34	-
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	-5 336	-1 165	-4 133	-15	-23
Förändring i oreglerade skador	0	0	-	-	0
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-2 466	184	130	-2 780	-
Driftskostnader	-346	-175	-150	-19	-2
Kapitalavkastning, kostnader	-171	-10	-154	-6	0
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-1 940	-123	-1 815	-	-2
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	42 778	3 311	39 402	14	51
Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring)	13	6	-	-	7
Försäkringstekniska avsättningar					
Livförsäkringsavsättning	130 934	26 029	104 905	-	-
Oreglerade skador	106	57	-	1	48
Övriga försäkringstekniska avsättningar	7	7	-	-	-
	131 047	26 093	104 905	1	48
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden	12 705	-	-	12 705	-
	12 705	-	-	12 705	-
Konsolideringsfond	87 386	4 876	81 971	124	415

Resultatanalysen gäller direkt försäkring av svenska risker.

Balansräkning¹⁾

Tillgångar		Koncernen			Moderföretaget	
Mkr	Not	2021-12-31	2020-12-31	2020-01-01	2021-12-31	2020-12-31
Immateriella tillgångar						
Andra immateriella tillgångar	14	22	9	-	22	9
Summa		22	9	-	22	9
Placeringsstillgångar						
Byggnader och mark	15	24 003	19 593	19 263	-	-
Placeringar i koncern- och intresseföretag						
Aktier och andelar i koncernföretag	16	-	-	-	17 585	8 354
Lån till koncernföretag		-	-	-	10 271	8 810
Aktier och andelar i intresseföretag	17	349	290	243	207	207
Summa		24 352	19 883	19 506	28 063	17 371
Andra finansiella placeringsstillgångar						
Aktier och andelar	18	128 914	92 376	81 560	118 210	90 366
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	102 596	103 293	92 795	102 596	103 293
Övriga lån	20	3 736	3 420	2 737	3 736	3 420
Utlåning till kreditinstitut	21	2 110	385	744	2 110	385
Derivat	23	50	2 538	1 467	50	2 538
Summa		237 407	202 012	179 304	226 703	200 002
Summa placeringsstillgångar		261 760	221 895	198 810	254 766	217 373
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk						
Fondförsäkringstillgångar	22	12 705	10 384	10 171	12 705	10 384
Fordringar						
Fordringar avseende direkt försäkring		94	118	217	94	118
Aktuell skattefordran ²⁾		276	218	237	202	184
Uppskjuten skattefordran ²⁾	34	88	69	43	-	-
Övriga fordringar	25	199	1 044	434	193	1 039
Summa		657	1 449	931	489	1 341
Andra tillgångar						
Kassa och bank		9 550	7 922	9 608	8 094	6 370
Summa		9 550	7 922	9 608	8 094	6 370
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter						
Upplupna ränteintäkter		422	569	662	422	569
Övriga förutbetalda kostnader		108	92	58	11	4
Summa		530	661	720	433	573
Summa tillgångar		285 224	242 320	220 240	276 510	236 050

¹⁾Från och med 2021 tillämpas Lagbegränsad IFRS i koncernen. Mot bakgrund av detta, har jämförelsesiffror för 2020 räknats om. Se i övrigt not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.

²⁾ Aktuell skattefordran och Uppskjuten skattefordran redovisas från och med 2021 under Fordringar. Jämförelseperioderna har justerats.

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder		Koncernen			Moderföretaget	
Mkr	Not	2021-12-31	2020-12-31	2020-01-01	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital						
Aktiekapital	28	300	300	300	300	300
Konsolideringsfond		87 509	79 481	64 230	87 386	79 330
Andra fonder		165	92	36	22	9
Balanserad vinst/förlust		3 595	2 904	2 470	-	-
Årets resultat		44 494	11 671	18 022	42 502	10 887
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna		136 062	94 449	85 058	130 210	90 525
Innehav utan bestämmande inflytande		615	664	652	-	-
Summa eget kapital		136 677	95 112	85 710	130 210	90 525
Obeskattade reserver	29	-	-	-	67	68
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	30	130 934	131 248	120 036	130 934	131 248
Oreglerade skador	31	106	105	90	106	105
Övriga försäkringstekniska avsättningar		7	7	7	7	7
Summa		131 047	131 361	120 133	131 047	131 361
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk						
Fondförsäkringsåtaganden	32	12 705	10 384	10 171	12 705	10 384
Andra avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	33	96	37	41	-	-
Aktuell skatteskuld		93	100	51	-	-
Uppskjuten skatteskuld	34	1 291	888	980	13	17
Övriga avsättningar		-	0	-	-	0
Summa		1 480	1 025	1 072	13	17
Skulder						
Skulder avseende direkt försäkring		124	105	247	124	105
Skulder till kreditinstitut	35	-	2 431	1 552	-	2 431
Derivat	23	2 066	327	213	2 066	327
Övriga skulder	36	827	1 327	959	241	804
Summa		3 016	4 190	2 970	2 430	3 667
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter						
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	37	298	248	184	37	29
Summa		298	248	184	37	29
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		285 224	242 320	220 240	276 510	236 050

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen, Mkr	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna							Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
	Bundet eget kapital			Löst eget kapital					
	Aktie kapital	Konsolideringsfond	Eget kapitalandel i obeskattade reserver ¹⁾	Andra fonder		Balanserad vinst eller förlust inkl årets resultat	Eget kapital hänförligt till försäkringstagare		
Konsolideringsfond		Fond för utvecklingsutgifter	Kapitalandelsfond						
Ingående balans enligt fastställd balansräkning 2020-01-01	300	64 131	99	-	36	20 492	85 058	652	85 710
Effekt ändrad redovisningsprincip, lagbegränsad koncernredovisning	-	-	82	-	-	-82	-	-	-
Ingående balans 2020-01-01	300	64 131	181	-	36	20 410	85 058	652	85 710
Vinstdisposition 2020	-	17 488	-	-	-	-17 488	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-2 281	-	-	-	-	-2 281	-	-2 281
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	-	-29	-	-	29	-	-	-
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	-9	-9
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-9	-	9	-	-	-	-	-
Årets resultat	-	-	-	-	47	11 624	11 671	21	11 692
Årets övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	1	1	-	1
Årets totalresultat	-	-	-	-	47	11 625	11 672	21	11 693
Utgående balans 2020-12-31	300	79 330	152	9	83	14 575	94 449	664	95 112
Ingående balans 2021-01-01	300	79 330	152	9	83	14 575	94 449	664	95 112
Vinstdisposition 2021	-	10 887	-	-	-	-10 887	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-2 816	-	-	-	-	-2 816	-	-2 816
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	-	-29	-	-	29	-	-	-
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	-120	-120
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-14	-	14	-	-	-	-	-
Årets resultat	-	-	-	-	59	44 435	44 494	71	44 565
Årets övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	-63	-63	-	-63
Årets totalresultat	-	-	-	-	59	44 372	44 431	71	44 502
Utgående balans 2021-12-31	300	87 386	123	22	142	48 089	136 062	615	136 677

¹⁾ Eget kapitalandel i obeskattade reserver ingår från och med 2021-12-31 i Konsolideringsfonden. Föregående års siffror har justerats.

Rapport över förändringar i eget kapital

Moderföretaget, Mkr	Bundet eget kapital				Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Konsolideringsfond	Fond för utvecklingsutgifter	Årets resultat ¹⁾	
Ingående balans 2020-01-01	300	64 132	-	17 488	81 920
Föregående års vinstdisposition	-	17 488	-	-17 488	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-2 281	-	-	-2 281
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-9	9	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	10 887	10 887
Utgående balans 2020-12-31	300	79 330	9	10 887	90 525
Ingående balans 2021-01-01	300	79 330	9	10 887	90 525
Föregående års vinstdisposition	-	10 887	-	-10 887	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-2 816	-	-	-2 816
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-14	14	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	42 502	42 502
Utgående balans 2021-12-31	300	87 386	22	42 502	130 210

¹⁾Då KPA Tjänstepensionsförsäkring har vinstutdelningsförbud förs årets resultat till konsolideringsfonden och kan därmed ses som bundet kapital.

KPA Tjänstepensionsförsäkring är ett icke vinstutdelande tjänstepensionsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning i företaget samt att i olika grader finansiera framtida försäkringspremier i form av premierabatt och förändringar av försäkringsvillkoren. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
 - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
 - 2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella rapporter
 - 2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
 - 2.4 Ändrade redovisningsprinciper
 - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2022 eller senare
 - 2.6 Koncernredovisning
 - 2.7 Utländsk valuta
 - 2.8 Försäkringsavtal och investeringsavtal
- 3 Principer för poster i resultaträkningen
 - 3.1 Premieinkomst
 - 3.2 Intäkter från investeringsavtal
 - 3.3 Kapitalavkastning
 - 3.4 Utbetalda försäkringsersättningar
 - 3.5 Driftskostnader
 - 3.6 Leasing
 - 3.7 Skatter
 - 3.8 Statligt stöd
- 4 Principer för poster i balansräkningen
 - 4.1 Immateriella tillgångar
 - 4.2 Förvaltningsfastigheter
 - 4.3 Finansiella tillgångar och skulder
 - 4.4 Försäkringstekniska avsättningar
 - 4.5 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
 - 4.6 Andra avsättningar
 - 4.7 Eventualförpliktelser
- 5 Moderföretagets redovisningsprinciper
 - 5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2021 och avser räkenskapsåret 2021 för KPA Tjänstepensionsförsäkring med organisationsnummer 516401-6544 med säte i Stockholm. KPA Tjänstepensionsförsäkring ägs till 100 procent av KPA Tjänstepension med organisationsnummer 502010-3502 med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 116 67 Stockholm. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring den 17 mars 2022. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på stämman den 24 maj 2022.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernens och moderföretagets årsredovisning är upprättad enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, och dess ändringsföreskrifter. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapportering (RFR) rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Både koncernen och moderföretaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av ÅRFL, RFR samt FFFS 2019:23. Detta innebär att samtliga EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt det är möjligt.

Den lagbegränsade IFRS som gäller för koncernredovisningen är till största delen identisk med den som tillämpas i moderföretaget. I avsnitt 5 anges skillnaderna mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella rapporter

KPA Tjänstepensionsförsäkrings funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal kronor. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror inom parentes avser föregående år. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår under avsnitt 2.4 Ändrade redovisningsprinciper.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges nedan.

2.3.1 Uppskattningar

2.3.1.1 Försäkringstekniska avsättningar

Redovisningsprinciper för försäkringsavtal återfinns i avsnitt 2.8.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Redovisningsprinciper för värdering av försäkringstekniska avsättningar beskrivs i avsnitt 4.4 i not 1 Redovisningsprinciper. Nuvarande metoder och antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs även i not 30 Livförsäkringsavsättningar och not 31 Oreglerade skador. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.2 Finansiella instrument

Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 26 Finansiella tillgångar och skulder. Känslighetsanalyser för de olika risktyperna finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.3 Förvaltningsfastigheter

Värdering av fastigheterna återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på fastigheterna beskrivs i not 15 Byggnader och mark. Känslighetsanalys avseende marknadsvärdet på fastighetsinnehavet finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.4 Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciperna för pensioner och liknande förpliktelser återfinns i avsnitt 4.6.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Till grund för värderingen av pensionsförpliktelser ligger aktuariella antaganden som beskrivs i not 33 Pensioner och liknande förpliktelser.

2.3.1.5 Andra immateriella tillgångar

Redovisningsprinciperna för immateriella tillgångar återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper, vilket omfattar de principer som tillämpas vid identifiering samt värdering av dessa tillgångar. Andra immateriella tillgångar skrivs av över deras förväntade nyttjandeperiod, därutöver sker minst årligen en nedskrivningsprövning, som beskrivs i 4.1.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2 Bedömningar

2.3.2.1 Försäkrings- respektive investeringsavtal

Klassificering av avtal återfinns i avsnitt 2.8 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.2 Finansiella tillgångar och skulder

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder i olika kategorier återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Information om redovisade värden per kategori av finansiella tillgångar och skulder finns i not 26 Finansiella tillgångar och skulder.

2.3.2.3 Andra immateriella tillgångar

Bedömningar som används för att bestämma andra immateriella tillgångars ekonomiska värde samt tillgångarnas avskrivningstid, återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.4 Ändrade redovisningsprinciper årsredovisning 2021

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2021

2.4.1.1 IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument. Standarden trädde i kraft den 1 januari 2018, och ersatte IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. KPA Tjänstepensionsförsäkring har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes.

Huvudsaklig förändring för KPA Tjänstepensionsförsäkring avser förändring av klassificering av finansiella instrument. Klassificering ändras för de största tillgångsposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt fondförsäkringstillgångar, från identifierad vid första redovisningstillfället till verkligt värde via resultaträkningen till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen. Klassificering ändras vidare för fondförsäkringsåtaganden, från identifierad vid första redovisningstillfället till verkligt värde via resultaträkningen till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen. Fondförsäkringsåtaganden motsvarar värdet för placerings-tillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken. Resultat, eget kapital och solvenskvot har inte påverkats av byte av redovisningsprinciper.

Upplysningar för år 2021 presenteras i enlighet med IFRS 9, jämförelsetal för år 2020 har inte räknats om, det innebär att upplysningar för jämförelseåret presenteras i enlighet med standarden IAS 39. Upplysningar om övergång till IFRS 9 lämnas i not 49 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder vid övergången till IFRS 9.

2.4.1.1.1 Ändringar till följd av referensräntereformen – Fas 2
Ändringar till följd av referensräntereform, har gjorts i standarder som påverkar KPA Tjänstepensionsförsäkring: IFRS 9, IAS 39, IFRS 7 med tillämpningsdatum 1 januari 2021, antagna av EU januari 2021. Ändringar avser redovisning och upplysningar i samband med att IBOR-räntor ersätts med nya alternativa referensräntor. Med IBOR-räntor avses nuvarande internbanks-räntor som beräknas utifrån förväntningar, t.ex. SEK Stibor avser de räntesatser som bankerna är villiga att låna ut till varandra utan säkerhet, de nya alternativa referensräntorna är transaktionsbaserade räntesatser. Internationellt bedrivs arbete med att ta fram alternativa referensräntor, genom samarbete mellan branschorganisationer och myndigheter. KPA Tjänstepensionsförsäkring följer den internationella utvecklingen och arbete pågår fortlöpande med motparter och centrala motparter (clearinghus), för att genomföra och dokumentera förändringar i övergång av referensräntor. Byte av referensräntor bedöms endast innebära minimal eller ingen effekt på resultatet.

Avseende IFRS 9 Finansiella instrument innebär referens-räntereformen att en praktisk lösning kan tillämpas, ändrade räntor redovisas på motsvarande sätt som rörliga räntor vilket innebär en ändring av effektivräntan. Den praktiska lösningen innebär att effekt inte redovisas mot balanserade vinstmedel och inga jämförelsetal har behövts räknats om.

Huvudsakliga poster avser derivatinstrument och FRN-obligationer med referensräntor SEK Stibor och USD Libor klassificerade till obligatoriskt verkligt värde.

Finansiella instrument för vilka det ännu inte har skett någon övergång till en alternativ referensräntesats per slutet av rapportperioden:

- Stibor (SEK) kommer att finnas kvar 31 dec 2021 och slutdatum finns inte för när den referensräntan inte kommer att finnas kvar, alternativ referensränta finns benämnd Swestr.
- USD Libor kommer att finnas kvar 31 dec 2021 och slutdatum är angivet till 30 juni 2023, ny ränta blir Sofr.

Finansiella instrument för vilka referensräntor har ersatts med alternativa referensräntor under 2021:

- EONIA har under 2020/2021 fasats ut och ersatts av EuroSTR (Euro short term rate).
- Fed Funds har under 2020/2021 fasats ut och ersatts av SOFR.

2.4.1.2 Årliga förbättringar av befintliga IFRS

Företagsledningen har bedömt att övriga ändringar i befintliga IFRS-standarder inte har haft någon väsentlig inverkan på KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella rapportering.

2.4.2 Nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen

2.4.2.1 FFFS 2019:23 - Lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen

Finansinspektionen har genom FFFS 2020:24, Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, tagit bort kravet på full IFRS i koncernredovisningen för onoterade företag. Denna förändring innebär att dessa företag istället kan välja att tillämpa lagbegränsad IFRS i sin koncernredovisning. KPA Tjänstepensionsförsäkring har mot bakgrund av detta valt att från och med 31 december 2021 tillämpa lagbegränsad IFRS i sin koncernredovisning. Denna förändring innebär byte av redovisningsprincip.

Genom övergången till lagbegränsad IFRS har koncernredovisningen blivit mer lik redovisningen i juridisk person. Vissa skillnader kvarstår dock mellan koncernen och den juridiska personen, i koncernredovisningen ska exempelvis IAS 19 tillämpas även fortsättningsvis, vilket är en skillnad mot redovisningen i juridisk person där Tryggandelagen tillämpas. De nya föreskrifterna har även gett de onoterade företagen möjlighet att tillämpa IFRS 16 Leasing i koncernredovisningen även om denna inte tillämpas i juridisk person. KPA Tjänstepensionsförsäkring har valt att inte utnyttja denna möjlighet varvid KPA Tjänstepensionsförsäkring från och med 31 december 2021 inte tillämpar denna standard i koncernredovisningen, istället kommer samma principer tillämpas som i juridisk person. Ändringen innebär byte av redovisningsprincip.

Nedan presenteras de väsentligaste effekter som har identifierats uppkomma i samband med tillämpning av de nya principerna. Upplysningar om effekter av ändrade redovisningsprinciper vid byte till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen lämnas i not 49 Effekter av ändrade redovisningsprinciper.

2.4.2.1.1 Koncernredovisning

Övergången till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen har inte fått någon påverkan på vilka företag som klassificeras som dotterföretag eller intresseföretag i koncernen eller hur företagen konsolideras.

Övergången till lagbegränsad IFRS har dock medfört andra förändringar i koncernredovisningen. Villkorade köpeskillingar vid rörelseförvärv redovisas som en del av anskaffningsvärdet om det är sannolikt att de utfaller, om initial bedömning behöver revideras justeras anskaffningsvärdet. Vid förvärv i flera steg sker värdering till anskaffningsvärde utan att retroaktiv omräkning till verkligt värde sker av tidigare innehav. Medan utgifter för förvärv inte ska kostnadsföras i koncernen efter övergången till lagbegränsad IFRS utan i stället räknas med i anskaffningsvärdet, kommer KPA Tjänstepensionsförsäkring även fortsättningsvis att kostnadsföra dessa utgifter i koncernredovisningen. Detta motiveras av att beloppen ifråga är oväsentliga.

2.4.2.1.2 Leasing

Övergång till lagbegränsad IFRS i koncernen innebär att för leasingavtal där KPA Tjänstepensionsförsäkring är leasetagare, klassificeras dessa som operationella leasingavtal. Tidigare tillämpning av IFRS 16 innebar att ingen åtskillnad gjordes mellan finansiella och operationella leasingavtal utan avtalen klassificerades enbart som leasingavtal. I egenskap av leasetagare kostnadsförs leasingavgiften linjärt över leasingperioden istället för att i enlighet med IFRS 16, redovisas som en tillgång och en finansiell skuld i balansräkningen.

2.4.2.1.3 Finansiella instrument

Övergång till lagbegränsad IFRS i koncernen innebär att instrument som enligt lag klassificeras som eget kapital-instrument inte kommer att kunna klassificeras som skuld-instrument, till exempel redovisas preferensaktier som eget-kapitalinstrument i koncernredovisningen på motsvarande sätt som juridisk person. Ett finansiellt instrument har i koncernredovisningen tidigare klassificerats som skuld eller eget kapital utifrån gällande bestämmelser i IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering.

Övergång till lagbegränsad IFRS innebär dessutom att finansiella garantier utfärdade till förmån för dotter- och intresseföretag redovisas som en avsättning i balansräkningen när det är sannolikt att det befintliga åtagandet kommer att regleras. Tidigare tillämpade principer i IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering, innebar att avtalet redovisas till det högsta av IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar, och verkligt värde i enlighet med IAS 39.

2.4.2.1.4 Avkastningsskatt

Övergång till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen innebär att avkastningsskatten har klassificerats om. Avkastningsskatten redovisas därmed under raden Skatt på årets resultat, vilket är på samma sätt som i juridisk person.

2.4.2.1.5 Utformningen av de finansiella rapporterna

Övergången till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen har inte fått någon väsentlig påverkan på presentationsformerna i koncernens resultat- eller balansräkning förutom att enstaka poster har klassificerats om eller fått nya benämningar.

Övergången till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen innebär att det inte längre ställs något krav på att upprätta en kassaflödesanalys för koncernen. Då kravet på att upprätta kassaflödesanalys tidigare även har tagits bort för onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag i juridisk person, innebär det att KPA Tjänstepensionsförsäkring från och med årsredovisningen avseende räkenskapsåret 2021 inte längre kommer att upprätta någon kassaflödesanalys i årsredovisningen.

2.4.3 Övriga ändringar

2.4.3.1 Närståendetransaktioner

Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe (hemvist). Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnad belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Från och med 1 januari 2021 har Folksam ändrat princip för redovisning av personalkostnaderna i not 42 Upplysningar om närstående och i not 43 Medelantal anställda samt löner och ersättningar. Tidigare princip innebar att personalkostnaderna redovisades enligt hemvist, den nya principen innebär att personalkostnaderna redovisas utifrån fördelade kostnader. Jämförelseperioden har ändrats i enlighet med den nya principen.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2022 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2022 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 IFRS 17 Försäkringsavtal

I maj 2017 publicerade IASB standarden IFRS 17 Försäkringsavtal som har föreslagits träda i kraft den 1 januari 2023. Standarden är antagen i EU.

I Sverige tillämpas inte full IFRS i juridisk person. Det finns heller inte något krav på onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag som upprättar koncernredovisning att tillämpa full IFRS i koncernredovisningen. Med anledning av införandet av IFRS 17 har Finansinspektionen under hösten 2021 presenterat ett förslag på nya redovisningsföreskrifter där bestämmelser avseende redovisning av försäkringsavtal framgår. Enligt detta förslag bör onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag inte tillämpa IFRS 17 i juridisk person eller i sin koncernredovisning. De regler som föreslås gälla när nuvarande standard för redovisning av försäkringsavtal IFRS 4 har fasats ut, liknar istället i stort den redovisning som tillämpas idag. KPA Tjänstepensionsförsäkrings bedömning är därför att Finansinspektionens förslag inte kommer att innebära någon väsentlig påverkan på företagets finansiella rapporter. De nya bestämmelserna föreslås träda ikraft 1 januari 2023.

2.5.2 Ändrad diskonteringsränta för aktsam värdering av försäkringstekniska avsättningar

KPA Tjänstepensionsförsäkring har, från och med 1 januari 2022, ändrat antagande om aktsam räntesats, vilket ger påverkan på den diskonteringsränta som används vid värdering av företagets försäkringstekniska avsättningar. Värdering av ett tjänstepensionsföretags livförsäkringsavsättningar och avsättningar för oreglerade skador bör i enlighet med årsredovisningsföreskrifterna grundas på antaganden om dödlighet och andra riskmått, räntesats samt driftkostnader som var för sig är aktsamma. Ändring i den finansiella rapporteringen sker genom en övergång från tidigare tillämpad aktsamma diskonteringsränta, en metod som framgick av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2013:23, till den metod som istället framgår av FFFS 2019:21. Övergången innebär samtidigt att samma diskonteringsränta därmed kommer att användas av företaget, för såväl värdering av försäkringstekniska avsättningar för redovisningsändamål som för solvensändamål. Ändringen innebär en ändrad uppskattning och bedömning och hanteras därmed framåtriktat.

Effekten av ändrat antagande om aktsam räntesats, med utgångspunkt från uppgifter per 1 januari 2022, är att vid byte minskar försäkringstekniska avsättningar (livförsäkringsavsättningar och de avsättningar för oreglerade skador som diskonteras) med drygt 1,1 miljarder kronor samt att effekten påverkar resultatet positivt med motsvarande belopp.

2.5.3 Övriga ändringar

Företagsledningens bedömning är att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar inte kommer att få någon väsentlig påverkan på KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.6 Koncernredovisning

2.6.1 Konsolideringsprinciper dotterföretag

KPA Tjänstepensionsförsäkring konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

2.6.1.1 Förvärv

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom moderföretaget indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. Dotterföretags finansiella rapporter inkluderas i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör. I de fall dotterföretagets redovisningsprinciper inte överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper har justeringar gjorts till koncernens redovisningsprinciper. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av eget kapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat. KPA Tjänstepensionsförsäkring har fortsatt med denna hantering i koncernredovisningen även efter övergången till lagbegränsad IFRS. Detta motiveras av att beloppen ifråga är immateriella. Överförd ersättning i samband med förvärvet inkluderar inte betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser. Denna typ av regleringar redovisas i resultatet. Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt vid innehav utan bestämmande inflytande och vid stegvisa förvärv, överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas separat, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, så kallat förvärv till lågt pris, redovisas denna direkt i årets resultat.

Vid förvärv som sker i steg fastställs goodwillen den dag då bestämmande inflytande uppkommer. Villkorade köpeskillingar redovisas som en del av anskaffningsvärdet om det är sannolikt att de utfaller. Om initial bedömning behöver revideras justeras anskaffningsvärdet. Vid stegvisa förvärv sker värdering till anskaffningsvärde och ingen retroaktiv omvärdering görs till verkligt värde.

Det finns två alternativ att redovisa innehav utan bestämmande inflytande. Dessa två alternativ är att antingen redovisa innehav utan bestämmande inflytandes andel av proportionella nettotillgångar alternativt att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde, vilket innebär att innehav utan bestämmande inflytande har andel i goodwill. Förluster hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande fördelas även i de fall innehav utan bestämmande inflytande kommer att vara negativt.

2.6.1.2 Dotterföretag som inte är under bestämmande inflytande

För dotterföretag som är under likvidation anses inte längre bestämmande eller betydande inflytande föreligga. Mot bakgrund av detta konsolideras inte dessa företag.

2.6.2 Konsolideringsprinciper intresseföretag

Intresseföretag är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande, över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav på mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens nettoresultat efter skatt och innehav utan bestämmande inflytande justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av eget kapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer inkluderas i anskaffningsvärdet. När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget.

2.6.3 Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

2.7 Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

2.8 Försäkringsavtal och investeringsavtal

2.8.1 Försäkringsavtal

KPA Tjänstepensionsförsäkring har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. KPA Tjänstepensionsförsäkring har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken är minst fem procents påslag på eller reduktion av aktuellt försäkringsvärde före försäkringshändelse. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett investeringsavtal.

Enligt IFRS 4 får avtal med betydande andel diskretionär del (återbäring) redovisas som försäkringsavtal. Eftersom alla företagens avtal med traditionell förvaltning och utjämnad återbäring eller pensionstillägg ofta har en betydande diskretionär del har företaget beslutat att redovisa samtliga dessa avtal som försäkringsavtal. Även traditionell livförsäkring med daglig avkastningsfördelning redovisas om försäkringsavtal på grund av att betydande diskretionära delar finns. Samtliga avtal med traditionell förvaltning och garanti redovisas därmed som försäkringsavtal. Sjuk- och premiefrielseförsäkring, avgiven återförsäkring redovisas som försäkringsavtal eftersom dessa avtal alltid innehåller betydande försäkringsrisk.

Avtal som består av delar som kan värderas och redovisas separat delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del. Verksamhet som anses vara försäkringsavtal redovisas enligt IFRS 4.

2.8.1.1 Diskretionära delar i försäkringsavtal

KPA Tjänstepensionsförsäkring har gjort bedömningen att den möjlighet som ges till kunderna att erhålla ytterligare försäkringsförmåner utöver de garanterade utgör diskretionära delar i enlighet med definitionen i IFRS 4. KPA Tjänstepensionsförsäkring förfogar över beslutanderätten till de diskretionära delarna (återbäringen/pensionstilläggen) när det gäller såväl tidpunkt som belopp. De diskretionära delarna redovisas som en del av konsolideringsfonden till dess att de tilldelats försäkrings-tagarna eller annan förmånsberättigad. Tilldelning av återbäring redovisas som minskning av eget kapital.

2.8.2 Investeringsavtal

KPA Tjänstepensionsförsäkring har valt att dela upp samtliga fondförsäkringsavtal på en försäkringsdel och en finansiell del, så kallad "unbundling". Redovisning av investeringsdelarna av avtalet sker enligt IFRS 9 Finansiella instrument. Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning av hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvs-vinst. För avtal med positiv risksumma gäller på motsvarande sätt att riskpremie erläggs för att risksumman ska kunna tillskjutas vid dödsfall. Valet att "unbundla" fondförsäkring innebär att alla fondförsäkringsavtal kan redovisas på ett enhetligt sätt. För avtal som delas upp på en försäkringsdel och en investeringsdel redovisas in- och utbetalningar för den finansiella delen av avtalet inte som premieinkomst och försäkringsersättningar över resultaträkningen, utan istället som en förändring via balansräkningen. Avtalsintäkter avseende de avtal som delas upp redovisas dels som intäkter från investeringsavtal och dels bland övriga tekniska intäkter.

3 Principer för poster i resultat-räkningen

3.1 Premieinkomst

För premieinbetalningar tillämpas kontantprincipen vilken innebär att inbetalda premier intäktsförs när de inkommer oavsett vilken period de avser enligt försäkringsavtal för direkt försäkring.

3.2 Intäkter från investeringsavtal

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltnings-tjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämnt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, exempelvis fondbyte, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital en gång per månad. För långlevnadsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapitalet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital och redovisas som en förändring i försäkringstekniska avsättningar.

3.3 Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen består av posterna Kapitalavkastning, intäkter, Kapitalavkastning, kostnader, Orealiserade vinster på placeringstillgångar samt Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Kapitalavkastning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringrisken samt avkastningen på placeringstillgångar i livförsäkringsrörelsen redovisas i det tekniska resultatet. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar på fondförsäkringstillgångar redovisas under värdeökning alternativt värdeminskning på fondförsäkrings-tillgångar. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

3.3.1 Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter består av hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster såväl realiserade som orealiserade (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto) per tillgångsslag.

3.3.2 Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader består av driftskostnader för byggnader och mark, kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster såväl realiserade som orealiserade (netto) av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto) per tillgångsslag.

3.3.3 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag, exklusive orealiserade valutakursförändringar vilka redovisas i post Kapitalavkastning.

3.3.4 Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar värderade till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

3.4 Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetalda försäkringsersättningar redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. För premiebefrielse vid sjukdom betalas försäkringsersättning ut genom att KPA Tjänstepensionsförsäkring i försäkringstagarens ställe gör inbetalningar till det avtal som premiebefrielsebeloppet avses täcka. För dödsfall betalas försäkringsersättning ut genom att företaget vid behov skjuter till kapital till det värde som enligt avtalet ska gälla strax efter dödsfall samt för livsfall betalas försäkringsersättning ut enligt avtal. I posten utbetalda försäkringsersättningar redovisas också skaderegleringskostnader.

3.5 Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för anställd eller inhyrd personal, lokaler, IT-kostnader, planenliga avskrivningar på materiella tillgångar och immateriella tillgångar. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner; anskaffning, administration, skadereglering, kapitalförvaltning och fastighetsförvaltning. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader. Skaderegleringskostnader redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar. Kapitalförvaltnings- och fastighetsförvaltningskostnader redovisas i posten Kapitalavkastning, kostnader. Kostnaderna redovisas i resultaträkningen när de uppstår.

Statligt stöd som erhålls för sjuklönekostnader, relaterade till covid-19, redovisas som en kostnadsreduktion under Driftskostnader m m. Se även punkt 3.8 Statligt stöd.

3.6 Leasing

När ett avtal ingås görs bedömning om avtalet är, eller innehåller, ett leasingavtal. Ett avtal är, eller innehåller, ett leasingavtal om avtalet överlåter rätten att under en viss period bestämma över användningen av en identifierad tillgång i utbyte mot ersättning.

3.6.1 Leasingavtal - leasegivare

Leasingavgifter från operationella leasingavtal redovisas som intäkt linjärt över leasingperioden som del av posten Kapitalavkastning, intäkter/Byggnader och mark. I egenskap av leasegivare av förvaltningsfastigheter redovisas leasingintäkter som omfattar bashyra, variabla avgifter som beror på index och hyres tillägg, t ex underhåll, el, vatten m.m. Lämnade rabatter uppgår till mindre belopp och kvittas därför mot hyresintäkter i stället för att redovisas under Kapitalavkastning, kostnader. För ytterligare om leasingintäkter avseende förvaltningsfastigheter, se not 41 Leasing, avsnitt Operationella leasingavtal – företaget är leasegivare.

Statligt stöd som har erhållits i samband med lämnade hyresrabatter, relaterade till covid-19, tas upp under Kapitalavkastning, intäkter, på delrad Hyresintäkter byggnader och mark. Med hänsyn till materialitet tas beloppen inte upp på separat rad. Det statliga stödet periodiseras över samma perioder som lämnade rabatter till kund har redovisats. Se även punkt 3.8 Statligt stöd.

3.6.2 Leasingavtal - leasetagare

Leasingavgifter för operationella leasingavtal redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden. En väsentlighetsbedömning har gjorts i samband med upplysningar om leasingavtal där företaget är leasetagare, uppgifter presenteras endast för tomträttsavtal, hänförliga till förvaltningsfastigheter. Tomträttsavtalen betraktas som eviga, leasingavgiften (avgälden) ingår i not 9 Driftskostnader. För ytterligare information om leasingkostnader avseende förvaltningsfastigheter, se not 41 Leasing, avsnitt Operationella leasingavtal – företaget är leasetagare.

3.7 Skatter

3.7.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

3.7.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

3.7.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

3.7.2 Avkastningsskatt

Livförsäkringsföretag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan en skatt på värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. Kostnaden för avkastningsskatten redovisas under raden Skatt på årets resultat, medan intäkterna från avgiftsuttaget redovisas under posten Förändring i försäkringstekniska avsättningar. Beräkning av underlag för avkastningsskatt utgår från ett kapitalunderlag, vilket utgörs av samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Kapitalunderlag multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, dock minst 0,5 procent. Skattesatsen som tillämpas på skatteunderlaget är 15 procent.

3.8 Statligt stöd

Statliga bidrag, som erhålls som en konsekvens av covid-19, redovisas i resultaträkningen när det är rimligt säkert att villkor som är förknippade med bidraget är uppfyllda och att bidragen kommer att erhållas. Bidraget redovisas i resultatet över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Se avsnitt 3.5 Driftskostnader, sista stycket och avsnitt 3.6.1 Leasingavtal - leasegivare, sista stycket.

4 Principer för poster i balansräkningen

4.1 Andra immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara ickemonetära tillgångar utan fysisk form. För att redovisa en immateriell tillgång ska kontroll över tillgången kunna påvisas, vilket innebär att man har förmågan att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar från den kommer företaget till del. De immateriella tillgångar som är upptagna i KPA Tjänstepensionsförsäkring består av separat förvärvade och internt utvecklade immateriella tillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde under kommande år. De internt utvecklade immateriella tillgångarna som avser egenutvecklade programvaror redovisas endast om samtliga följande kriterier uppfylls; att det finns en identifierbar tillgång, att det är troligt att den tillgång som utvecklas kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, att företaget har kontroll över tillgången och att tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning och ackumulerade nedskrivningar. Avskrivningstiden bedöms utifrån förväntad nyttjandeperiod. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Värdet på tillgångarna ska vid varje bokslutstillfälle prövas för att se om det finns nedskrivningsbehov. Det belopp som aktiveras avseende internt utvecklade utvecklingsutgifter ska föras om från konsolideringsfonden i bundet eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital. Fonden ska minskas i takt med att de aktiverade utvecklingsutgifterna skrivs av eller ned, alternativt avyttras. Fonden får inte användas till förlusttäckning.

4.1.1 Nedskrivning av immateriella tillgångar

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

4.2 Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter redovisas till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen. Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Vid kvartalsbokslutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt. Det verkliga värdet fastställs genom en kombination av huvudsakligen en marknadsanpassad kassaflödeskalkyl samt avkastningsmetoden. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdet av beräknade framtida kassaflöden samt nuvärdet av ett beräknat restvärde för respektive fastighet. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter redovisas under Kapitalavkastning, intäkter och fastighetskostnaderna under Kapitalavkastning, kostnader. Värdeförändringarna redovisas netto under Orealiserade vinster eller förluster på placeringstillgångar. För tomträttsavtal klassificerade som förvaltningsfastigheter, se avsnitt 3.6.

4.3 Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan främst aktier och andra egetkapitalinstrument, obligationer och andra räntebärande värdepapper, lånefordringar, utlåning kreditinstitut, fondförsäkringstillgångar, kassa och bank samt derivat. Bland finansiella skulder återfinns fondförsäkringsåtaganden, skulder kreditinstitut, leverantörsskulder och derivat.

4.3.1 Tidpunkt för redovisning, bortbokning och kvittning

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar och skulder på aktiemarknaden, penning- och obligationsmarknaden och valuta-marknaden, redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången eller skulden. Andra finansiella tillgångar och skulder redovisas på likviddagen.

En finansiell tillgång tas bort från rapporten över finansiell ställning när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphört eller när i väsentlighet alla risker och fördelar med ägarskapet har överförts till annan part. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen i löpande verksamhet och vid konkurs, samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

4.3.2 Klassificering och värdering

4.3.2.1 Värderingskategorier

Vid klassificering och värdering föreligger ett tydligt samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar, följande värderingskategorier tillämpas av KPA Tjänstepensionsförsäkring:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde via resultaträkningen
 - Obligatoriskt verkligt värde
 - Innehav för handelsändamål
 - Andra affärsmodeller

Tillämpade värderingskategorier för finansiella skulder:

- Upplupet anskaffningsvärde, huvudregel med undantag för:
- Verkligt värde via resultaträkningen
 - Obligatoriskt verkligt värde
 - Innehav för handelsändamål
 - Andra innehav obligatoriskt verkligt värde

4.3.2.2 Värdering vid första redovisningstillfället

Finansiella tillgångar och skulder redovisas initialt till verkligt värde. För finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas transaktionskostnader vid anskaffningstillfället via resultaträkningen. För finansiella tillgångar och skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde inkluderas transaktionskostnader i anskaffningsvärdet.

4.3.2.3 Affärsmodell

De affärsmodeller som tillämpas för finansiella tillgångar har betydelse för klassificering och värdering. Affärsmodeller identifieras och fastställs på portföljnivå. Vid bedömning av affärsmodell beaktas hur verksamheten förvaltar och utvärderar finansiella tillgångar, i det omfattas bedömning av hur kassaflöden erhålls, rapportering till ledning, utvärdering av avkastning, styrdokument, risker och beaktande av orsak till köp- och försäljningar samt omfattning av försäljningar.

För skuldinstrument görs bedömning utifrån avtalsvillkor om tillgångarnas kontraktuella kassaflöden enbart avser kapitalbelopp och ränta. Kapitalbelopp definieras som det verkliga värdet på den finansiella tillgången vid första redovisningstillfället. Ränta definieras som ersättning för tidsvärdet på pengar, kreditrisk och andra utlåningsrisker som likviditetsrisker och vinstmarginal. Om den finansiella tillgången har avtalsvillkor som inte uppfyller definition på kapitalbelopp och ränta, utan villkoren innebär att andra risker eller volatilitet ska beaktas, medför det att kriterier inte är uppfyllda för att kassaflödena enbart ska anses bestå av kapitalbelopp och ränta.

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat, den sistnämnda kategorin är inte aktuell för KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmo- dell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden eller att de innehas för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld- och egetkapitalinstrument.

Oavsett affärsmo- dell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel. Oberoende av affärsmo- dell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser egetkapitalinstrument och kan även tillämpas för skuldinstrument i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder, denna kategori tillämpas inte av KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Efter att affärsmo- dell har fastställts på portföljnivå görs gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument som utgörs av obligationer, lånefordringar och bankkonton, egetkapital- instrument som avser aktier och andra egetkapitalinstrument samt derivatinstrument.

4.3.2.4 Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde och kreditförlustreserveringar

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmo- dell syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Finansiella tillgångar som klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde avser huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde.

Finansiella tillgångar klassificerade i värderingskategorin upplupet anskaffningsvärde, redovisas vid första redovisnings- tillfället till verkligt värde inklusive transaktionskostnader. Efterföljande värdering till upplupet anskaffningsvärdet utgörs av nuvärdet av framtida betalningar, diskonterade med avtalets effektivränta, värdet motsvarar det belopp till vilket den finansiella tillgången värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och justerat med hänsyn till en eventuell förlust- reserv. Effektivräntemetoden är den metod som används för att beräkna det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell tillgång och för fördelning och redovisning av ränteintäkter eller räntekostnader i resultatet under den relevanta perioden.

Ränteintäkter redovisas i resultaträkningen på rad Kapital- avkastning, intäkter.

Reserv för förväntade kreditförluster ska redovisas för tillgångens återstående löptid. KPA Tjänstepensionsförsäkring utför inte beräkning av förväntade kreditförluster, posterna avser mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde, samtliga fordringar har kort löptid alternativt är betalbara vid anfordran

4.3.2.5 Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultat- räkningen

Skuldinstrument som inte uppfyller kraven för att klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde, eller till verkligt värde via övrigt totalresultat, ska värderas till verkligt värde via resultat- räkningen. Skuldinstrument och egetkapitalinstrument klassificeras till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen om affärsmo- dell innebär att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden, vilket avser den huvudsakliga delen av företagets placeringstillgångar eftersom företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden. Oavsett affärsmo- dell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel.

Vid första redovisningstillfället och för efterföljande värderingar, redovisas innehaven till verkligt värde med transaktionskostnader redovisade i resultaträkningen. Redogörelse för metoder vid värdering till verkligt värde lämnas i not 26 Finansiella tillgångar och skulder.

Finansiella tillgångar som klassificeras till obligatoriskt verkligt värde avser i huvudsak skuld- och egetkapitalinstrument hänförliga till balansräkningens rad aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper och placerings- tillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk. Utdelningar, ränteintäkter och realiserade och realiserade valutakurseffekter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter. Orealiserade värdeförändringar, exklusive valutaeffekter, presenteras på separata rader i resultaträkningen.

4.3.2.6 Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella skulder värderas som huvudregel till upplupet anskaffningsvärde, enligt motsvarande metod beskriven ovan för Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde, dock beaktas inte affärsmo- dell eller eventuell förlustreserv. Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde består huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Skulder kreditinstitut och Övriga skulder som t ex leverantörsskulder. Räntekostnader redovisas i resultaträkningen på rad Kapital- avkastning, kostnader.

4.3.2.7 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet omfattar för KPA Tjänstepensionsförsäkring finansiella skulder som innehas för handelsändamål, vilket alltid inkluderar derivat. Andra finansiella skulder till verkligt värde via resultatet avser fondförsäkringsåtaganden, verkligt värde ska motsvara det verkliga värdet för placeringstillgångar för vilka försäkrings-tagarna bär risken.

4.3.2.8 Omklassificering av finansiella tillgångar och skulder

Omklassificering av finansiella tillgångar kan göras i undantagsfall om KPA Tjänstepensionsförsäkring skulle byta affärsmodell, finansiella skulder kan inte omklassificeras.

4.3.2.9 Finansiella garantiavtal

Finansiella garantier avser avtal som kräver att utställaren gör angivna betalningar för att ersätta innehavaren för en förlust som denne ådrar sig på grund av att en angiven låntagare inte fullgör betalning vid förfall, enligt de ursprungliga eller modifierade villkoren för ett skuldinstrument, som t ex borgensförbindelser. Finansiella garantier, som inte är till förmån för dotter- och intresseföretag, redovisas till verkligt värde, initialt motsvarande mottagen premie och med efterföljande värdering motsvarande det högsta av mottagen periodiserad premie och förlustreserv, posten tas upp på balansräkningens rad Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, vilket motsvaras av mottagen premie. Finansiella garantier utfärdade till förmån för dotter- och intresseföretag redovisas som en avsättning i balansräkning när det är sannolikt att det befintliga åtagandet kommer att regleras.

4.3.3 Referensräntereform

Avseende IFRS 9 Finansiella instrument innebär referensräntereformen att en praktisk lösning kan tillämpas, ändrade räntor redovisas på motsvarande sätt som rörliga räntor vilket innebär en ändring av effektivräntan. Huvudsakliga poster för KPA Tjänstepensionsförsäkring avser derivatinstrument och FRN-obligationer med referensräntor SEK Stibor och USD Libor.

4.3.4 Redovisningsprinciper som tillämpades i årsredovisning till och med 31 december 2020 - Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkning inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar, fondförsäkringstillgångar samt derivat. Bland skulder återfinns fondförsäkringstillgångar, leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat.

Värderingskategorier – till och med år 2020

Vid klassificering och värdering i enlighet med IAS 39 förelåg följande värderingskategorier för finansiella tillgångar tillämpade av KPA Tjänstepensionsförsäkring:

- Lån och andra fordringar
- Verkligt värde via resultaträkningen
 - Innehav för handelsändamål
 - Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig denna kategori
- Tillämpade värderingskategorier för finansiella skulder:
 - Verkligt värde via resultaträkningen
 - Innehav för handelsändamål
 - Finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig denna kategori
 - Övriga skulder

Tillägg till IFRS 4 Försäkringskontrakt – tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument – till och med år 2020

Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9 för perioden 2018–2020 som medges via tillägg till IFRS 4. Företaget bedriver i huvudsak försäkringsverksamhet vilket innebär att företaget får tillämpa undantaget från IFRS 9. Som grund för uttalande att företagens verksamhet huvudsakligen är relaterat till försäkring har följande bedömning gjorts 31 december 2015: att andel förssäkringsskulder som avser försäkringsavtal och som omfattas av standarden IFRS 4, är signifikant jämfört med totala skulder och, att den procentuella andelen av redovisat värde, hänförligt till försäkring, är större än 90 procent. Inga förändringar av företagens huvudsakliga verksamhet har skett under efterföljande perioder. Avseende år 2018 till 2020 lämnas upplysningar i årsredovisningen som avser att efterlikna de grupperingar av finansiella tillgångar som görs i enlighet med IFRS 9. Dock ändras inte redovisade värden utan endast värden för upplysningsändamål, se not 2 Upplysningar om risker i avsnitt kreditkvalitet samt not 26 Finansiella tillgångar och skulder - Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument.

Klassificering, värdering och redovisning – till och med år 2020

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader. Med anskaffningsvärde avses upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida betalningarna. Det gäller för samtliga finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över den. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen – till och med år 2020

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk. KPA Tjänstepensionsförsäkring har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Lån och andra fordringar – till och med år 2020

Lån och andra fordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, lån lämnade till koncern- och intresseföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna räntetäkter. Dessa tillgångar värderas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen – till och med år 2020

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen. KPA Tjänstepensionsförsäkring har som princip att hänföra samtliga fondförsäkringsåtaganden till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen därför att detta eliminerar den mismatch i redovisningen som annars skulle uppstå till följd av att de kopplade tillgångarna värderas till verkligt värde.

Andra finansiella skulder – till och med år 2020

Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

4.4 Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar består av Livförsäkringsavsättningar, Oregerade skador och Övriga försäkringstekniska avsättningar (Garantifond). Förändring av försäkringstekniska avsättningar för försäkringsavtal redovisas över resultaträkningen under respektive rubrik. Se även not 30, Livförsäkringsavsättning och not 31, Oregerade skador.

4.4.1 Livförsäkringsavsättningar

Livförsäkringsavsättningar beräknas som skillnaden mellan förväntat nuvärde av beräknade framtida utgifter och förväntat nuvärde av beräknade framtida intäkter. Samtliga förpliktelser och ingångna avtal vid rapporteringstillfället ska ingå i beräkningen. Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). För tjänstepensionsverksamhet tillämpas en aktsam diskonteringsränta. Den aktsamma diskonteringsräntan beräknas utgående från marknadsräntor för ränteswappar på balansdagen, justerade för kreditrisk, samt på en modellerad långsiktig terminränta. Negativa marknadsnoteringar efter kreditjustering sätts till noll. Marknadsräntorna ges full vikt upp till tio år, varefter de fasas ut under en period på upp till tjugo års löptid. Därefter ska kurvan fullt ut konvergera mot den långsiktiga terminräntan. Den långsiktiga terminräntan uppgår till 4,2 procent. Utöver antagande om diskonteringsränta görs antaganden även om dödlighet, driftskostnader, avkastningsskatt och utnyttjade optioner.

4.4.2 Oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador består av ersättningsreserver för kända, och okända, inträffade skador, sjukreserver samt skadebehandlingsreserv. Sjukreserver diskonteras med aktsamt antagande om ränta som motsvarar aktuella marknadsräntor (per balansdag) på samma sätt som ovan.

4.4.3 Förlustprövning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

4.5 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagarna bär risk

Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagarna bär risk består av Fondförsäkringsåtaganden. Se även not 32, Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk.

4.5.1 Fondförsäkringsåtaganden

Fondförsäkringsåtagande utgör en försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk. Såväl försäkringsdelen som investeringsdelen redovisas som fondförsäkringsåtaganden. Avsättningarna värderas till verkligt värde på de fonder som är kopplade till avtalen. Värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Det verkliga värdet fastställs med hjälp av aktuella fondvärden som speglar det verkliga värdet på de finansiella tillgångarna som finns i de fonder till vilka skulderna är länkade, multiplicerat med antalet andelar som tillräknas försäkringstagaren på balansdagen. Om de förväntade framtida intäkterna i en specifik portfölj är lägre än förväntade rörliga kostnader, måste en avsättning för förluster för denna portfölj göras.

4.6 Andra avsättningar

En avsättning är en skuld som är ovisst vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. En avsättning redovisas i balansräkningen när det uppstår en förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden. En förpliktelse kan vara formell och informell. En avsättning redovisas enligt IAS 37. Om dessa villkor inte är uppfyllda redovisas ingen avsättning i balansräkningen, istället uppstår en eventalförpliktelse om kriterierna är uppfyllda för en eventalförpliktelse. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

4.6.1 Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i KPA Tjänstepensionsförsäkring omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

4.6.1.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där KPA Tjänstepensionsförsäkrings förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsföretag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

4.6.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen. Koncernens nettoförpliktelse utgörs av nuvärdet av förpliktelsen, minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna justerat för eventuella tillgångsbegränsningar. Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda förpliktelsen/tillgången redovisas i resultaträkningen. Räntenettet är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, det vill säga ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar.

Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettet och eventuella ändringar av effekter av tillgångsbegränsningar (exklusive ränta som inkluderas i räntenettet). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan.

Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning. Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; I, när ändringen i planen eller reduktionen inträffar eller II, när företaget redovisar relaterade omstrukturingskostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduktionerna redovisas direkt i årets resultat.

Den särskilda löneskatten utgör en del av de aktuariella antagandena och redovisas därför som en del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas av förenklingskäl som upplupen kostnad istället för som del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

4.7 Eventualförpliktelser

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

5 Moderföretagets redovisningsprinciper

5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Skillnaderna mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderföretaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderföretagets finansiella rapporter, där inte annat anges.

5.1.1 Dotter- och intresseföretag

Aktier i dotter- och intresseföretag redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen. För att fastställa huruvida det föreligger nedskrivningsbehov av placeringar i koncern- och intresseföretag tillämpas IAS 36, Nedskrivningar. För att beräkna konsolideringskapitalet görs en värdering till verkligt värde av koncern- och intresseföretag i första hand enligt en substansvärde metod. I samband med förvärv eller andra strukturella förändringar görs en djupare analys av företagets värde som även tar hänsyn till kassaflöde, framtida vinster, varumärke och värdering av kundstocken.

5.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

I moderföretaget tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS 19. Moderföretaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter, FFFS 2019:23 med tillhörande ändringsföreskrifter, eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De mest väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

5.1.3 Skatter

I moderföretaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital. Vidare redovisas avkastningsskatten som en aktuell skattekostnad.

5.1.4 Koncernbidrag

Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas i resultaträkningen som Kapitalavkastning intäkter/Erhållna koncernbidrag. Lämnade koncernbidrag till dotterföretag redovisas i balansräkningen som en ökning av värdet på aktier i dotterföretag. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförlig till erhållna koncernbidrag redovisas i resultaträkningen. Skatt hänförlig till lämnade koncernbidrag redovisas i eget kapital.

Not 2. Upplysningar om risker

Denna not beskriver KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhanteringssystem

KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, värderas/mätas, hanteras, övervakas, följas upp och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

KPA Tjänstepensionsförsäkring bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att företagets risker ytterst bärs av försäkringstagarkollektivet. Eftersom syftet med risktagandet är att skapa värde för kunderna är risk en central komponent i KPA Tjänstepensionsförsäkrings affärsmodeller. Risktagandet i företaget ska ske medvetet och kunna ställas i relation till företagets solvens- och kapital situation.

Riskstrategi i sammandrag

KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskstrategi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera värde ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk.

Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar KPA Tjänstepensionsförsäkring kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskapitramverket

Företagets riskapitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets risktagande. Viktiga komponenter i riskapitramverket är riskapitit, risktolerans, samt uppföljning och eskalering. Riskapititen uttrycker styrelsens syn på vilka risker, i art och omfattning som företaget önskar exponera sig mot och risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen bedömer vara en nivå som företaget är villig att acceptera. Företagets riskexponering följs löpande upp och om risktoleransen bryts, eller riskerar att brytas, sker en eskalering enligt beslutade rutiner vilka anger de processer som ska initieras och vilka åtgärder som ska övervägas vid sådana situationer.

Riskapitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskapitramverk. Företagets egen risk- och solvensbedömning utgör även underlag för eventuell uppdatering av riskapitramverkets utformning.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras och hanteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Den samlade effekten som KPA Tjänstepensionsförsäkrings övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskapititen genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskapitit och kapitalbehov både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen den egna risk- och solvensbedömningen.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs nedan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med risk-identifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och deras konsekvenser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras. Därefter sker en bedömning av riskernas sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvenser görs avseende kund- och varumärkespåverkan, ekonomisk påverkan samt påverkan på regelefterlevnad.

Företagets riskaptit är vägledande för beslut om hantering och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskhanteringsfunktionen övervakar och stödjer första ansvarslinjen och följer upp och utvärderar riskhanterande åtgärder. De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskhanteringsfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Minst två gånger per år sammanställer riskhanteringsfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information samt information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskhanteringsfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

Risk- och kontrollorganisation

Styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera, värdera, hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att de processer och rutiner som används möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom implementerade effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering.

Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering och regelefterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskhanteringsfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering. Riskhanteringsfunktionen ska stödja, övervaka och vid behov utmana första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första ansvarslinjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner har fastställts i styrande regelverk. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvalitén i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse finns en riskkommitté där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. Första och andra ansvarslinjen är representerade i riskkommittén.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskaptit och risktolerans och säkerställer att riskaptiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut, hur detta sker ska dokumenteras. Styrelsen för KPA Tjänstepensionsförsäkring har utsett ett risk- och kapitalutskott. Utskottet har bland annat till uppgift att utvärdera riskhanteringssystemet och företagets väsentliga risker.

Verkställande direktörens ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

Väsentliga risker i KPA Tjänstepensionsförsäkring

KPA Tjänstepensionsförsäkring definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser som kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå till följd av omvärldshändelser, internt beslutsfattande eller icke ändamålsenliga interna processer, system och bemanning. Dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har, i egenskap av att ha reglerats som ett försäkringsföretag (då benämnd KPA Pensionsförsäkring (publ)) under hela verksamhetsåret 2021, följt de övergångsregler som gäller för tjänstepensionsverksamhet i försäkringsrörelselagen (2010:2043). Detta innebär att företaget omfattats av de äldre bestämmelser som gällde före implementeringen av det EU-rättsliga regelverket Solvens II, däribland hur solvensen ska beräknas och rapporteras. KPA Tjänstepensionsförsäkring har därför under 2021, såväl externt som internt, rapporterat kapitalkrav beräknade i enlighet med Solvens I och Finansinspektionens trafikljus.

Vid årsskiftet, den 1 januari 2022, har företagets omvandling till tjänstepensionsföretag verkställts, vilket innebär att företaget därefter följer rörelseregleringen för tjänstepensionsföretag, inklusive solvensreglering. Detta medför också att företaget från det datumet såväl externt som internt rapporterar det riskkänsliga kapitalkravet (RKK) i enlighet med den regleringen.

I kommande avsnitt beskrivs KPA Tjänstepensionsförsäkrings försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Försäkringsrisker

Målet för KPA Tjänstepensionsförsäkrings försäkringsverksamhet är att vara det marknadsledande pensionsföretaget inom kommunal sektor. KPA Tjänstepensionsförsäkring ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna.

KPA Tjänstepensionsförsäkring erbjuder tjänstepensionsförsäkringar som utgörs av både olika former av sparandeförsäkring (förmånsbestämd och avgiftsbestämd samt fondförsäkring) och av riskförsäkring.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms, försäkringstekniska avsättningar beräknas och hur överskott fördelas. Riktlinjerna beslutas av styrelsen och är styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuariefunktionen föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Hantering av försäkringsrisk

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla tjänstepensionsföretag.

Produktutbudet exponerar KPA Tjänstepensionsförsäkring för en mängd olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs, försäkringstekniska avsättningar beräknas och överskott fördelas till försäkringsavtalen. Såväl risker som principer och verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av försäkringskontrakt. Ett brett produktutbud och stort försäkringstagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad eller minskad dödlighet bland de försäkrade. Om dödligheten överskattas vid tecknande av sparandeprodukter kan det leda till att för höga ersättningar utlovas. En överskattad dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga, liksom att fördelningen av överskott blir felaktig. Det förekommer även risk för ökad dödlighet både bland vissa sparandeprodukter och riskprodukter.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. I samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades sjuktillstånd.

Risken hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp, och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drifts-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader. Underskattade driftskostnader kan till exempel medföra förluster på grund av att för höga ersättningar utlovas eller att otillräckliga avsättningar beräknas. Även fördelning av överskott påverkas av belastning för driftskostnader. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Många försäkringsprodukter, främst produkter med sparandeinslag, innehåller optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt eller att avsluta premiebetalningen. En del av optionsrisken är annullationsrisk, med annullationsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella resultat och ställning påverkas till följd av att premieinbetalningar upphör och/eller att försäkringskapital flyttas eller återköps.

Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att KPA Tjänstepensionsförsäkring inte når sina mål på grund av att nyttjandet av dessa optioner avviker från vad som är förväntat. Dessa optionsrisker regleras i första hand genom försäkringsvillkor och ändringsregelverk. Målen är att avgiftsstrukturen ska vara utformad så att lönsamheten kan bibehållas och finansiell stabilitet upprätthållas även vid nyttjande av optioner. Vidare bör det säkerställas att avsättningarna är tillräckliga vid annullationer samt att annullationer inte medför att en oskäligen andel av överskottet utbetalas så att kvarvarande/övriga kunder drabbas negativt.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall.

Koncentrationsrisk avser risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker inom och mellan verksamhetsgrenar. Koncentrationsrisk kan även uppstå om KPA Tjänstepensionsförsäkring är ensidigt exponerat mot till exempel ett begränsat produktutbud eller ett enskilt avtalsområde.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings försäkringsverksamhet är inriktad på stora kollektiv. Inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättningens omfattning. För kollektivavtalad försäkring har KPA Tjänstepensionsförsäkring begränsad möjlighet att styra över riskspridningen, men de stora bestånd som KPA Tjänstepensionsförsäkring försäkrar reducerar denna risk.

Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Övrigt

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker så kan förändringar i lagar och externa regelverk samt inflationsökning också få betydelse för KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

Mätning och exponering av försäkringsrisk

För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker görs stresstester och framåtblickande analyser. Beräkningarna görs enligt trafikljusmodellen samt enligt egen bedömning (internt kapitalkrav). De största försäkringsriskerna företaget är exponerat för är ökad länglevnad (minskad dödlighet) samt ett ökat utnyttjande av optioner.

Mätning av försäkringsrisk sker även genom uppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa. Avsättningarnas känslighet visas under rubriken "Känslighetsanalyser". Där illustreras hur resultatet och det egna kapitalet skulle påverkas vid en förändring av antaganden samt indikerar graden av exponering för olika typer av försäkringsrisker.

Koncentrationer av försäkringsrisk analyseras under rubriken "Koncentrationer av försäkringsrisk".

Känslighetsanalyser

I tabellen nedan visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om antaganden om dödlighet, sjuklighet, driftskostnader eller utnyttjandet av optioner förändrades. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker.

Antagandena om framtida dödlighet för sparförsäkring baseras på aktuell erfarenhet inom företaget kompletterat med antagna framtida dödlighetsreduktioner. I känslighetsanalysen antas att dödlighetsreduktionerna ökas med 50 procent. En minskad dödlighet ger ökade avsättningar för sparandeförsäkringar.

Känsligheten för utnyttjande av optioner visas genom att de antaganden om andelen försäkringar som ändrar utbetalningstid ökar med 10 procent.

Antaganden för sannolikheten att sjukfall upphör har stor påverkan på avsättningarna för sjuk- och premiebefrielseförsäkring. Känsligheten i avsättningarna för en förändring av dessa antaganden illustreras genom att anta att de minskas med 10 procent.

Känsligheten i avsättningarna för driftskostnader visas genom att kostnadsinflationen ökas med 1 procentenhet.

Analyserna är gjorda för respektive antagande oberoende från varandra.

Känslighetsanalys för försäkringsrisk

	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Moderföretaget 2021, Mkr			
Försäkringstekniska avsättningar	131 047	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	132 686	-1 639	-1 639
Optioner - ändring av utbetalningstid	131 929	-882	-882
Sjuklighet - avveckling	131 048	-1	-1
Kostnadsinflation	131 614	-567	-567

	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Moderföretaget 2020, Mkr			
Försäkringstekniska avsättningar	131 361	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	132 978	-1 618	-1 618
Optioner - ändring av utbetalningstid	132 181	-821	-821
Sjuklighet - avveckling	131 361	-1	-1
Kostnadsinflation	131 951	-590	-590

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats.

Försäkringar med risk för förhöjd dödlighet eller sjuklighet är geografiskt spridda över Sverige. De är även spridda på ett stort antal olika försäkringar. Detta illustreras i nedanstående tabell som visar antal försäkringsavtal som är exponerade mot en förhöjd dödlighet eller sjuklighet och försäkrat belopp i olika beloppsintervall.

Moderföretaget, Mkr	2021		2020	
	Antal försäk- ringar	Totalt försäkrat belopp	Antal försäk- ringar	Totalt försäkrat belopp
Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall eller sjukfall				
Dödsfall				
Mindre än 20 prisbasbelopp	533 289	90 435	366 235	64 656
20-30 prisbasbelopp	5	5	194	211
30-45 prisbasbelopp	9	16	37	60
45-60 prisbasbelopp	-	-	1	2
Mer än 60 prisbasbelopp	1	3	1	3
Summa	533 304	90 459	366 468	64 932
Sjukfall				
Mindre än 20 prisbasbelopp	8 122	2 525	8 951	2 721
20-30 prisbasbelopp	814	945	1 002	1 157
30-45 prisbasbelopp	504	868	591	1 017
45-60 prisbasbelopp	211	517	231	563
Mer än 60 prisbasbelopp	143	536	202	773
Summa	9 794	5 391	10 977	6 231

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i KPA Tjänstepensionsförsäkrings interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna. I riskrapporten, riskhanteringsfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av

försäkringsrisk i samband med tecknande av försäkring, överskottshantering och beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Styrelsen får vidare en samlad bedömning av de totala försäkringsriskerna i företagens statusrapporter. Extern rapportering sker i form av Aktuarieredogörelsen, i årsrapporten till FI, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftsresultat. I KPA Tjänstepensionsförsäkrings egna risk- och solvensbedömning beskrivs de risker som KPA Tjänstepensionsförsäkring är, eller kommer att bli, exponerad för under den treåriga affärsplaneringsperioden 2022-2024.

KPA Tjänstepensionsförsäkring bedriver tjänstepensionsverksamhet och följer, sedan 1 januari 2022, tjänstepensionsregleringen vilket innebär att KPA Tjänstepensionsförsäkring, såväl externt som internt, rapporterar kapitalkrav beräknade i enlighet med det riskkänsliga kapitalkravet. Dessutom rapporteras ett internt kapitalkrav enligt egen bedömning.

Finansiella risker

Med finansiell risk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor men även andra finansiella händelser så som förändrad kreditvärdighet eller fallissemang hos motparter.

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner. KPA Tjänstepensionsförsäkring ska vara det ledande pensionsföretaget inom trygg pension och etiska placeringar. Ett steg i detta arbete är att företaget ställer etiska krav på de företag där placeringar görs. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla en mycket svag utveckling på de finansiella marknaderna. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att regulatoriska krav avseende skuldtäckning och solvens ska uppfyllas samt att risknivån aldrig får vara högre än att grönt ljus erhålls i Finansinspektionens trafikljusmodell.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt styrelsens policys för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är vd:s forum för styrning och uppföljning av placeringsverksamheten.

Vid valet av placeringsinriktning beaktas tillgångarnas och skuldernas egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation, prognoser för försäkringsrörelsens utveckling samt möjlighet att använda tillgångarna för skuldtäckning. Därutöver gör företaget en miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet för den löpande förvaltningen och för spridningen mellan olika tillgångslag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt specialplaceringar.

Placeringar sköts både internt och genom externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet. Även specialplaceringar och placeringar i fastigheter sköts internt inom företaget.

Hantering av finansiella risker

Inom traditionell försäkring med avkastningsgaranti är utvecklingen på de finansiella marknaderna och avkastningen på placeringstillgångarna av stor betydelse, inte bara för försäkringstagarna/förmånstagarna utan även för företaget som helhet. Avkastningsgarantin i försäkringarna bestäms utifrån de långsiktiga avkastningsmålen så att garantin med betryggande säkerhet kan infrias.

Aktuariefunktionen ansvarar för att löpande avstämningar av garantinivåerna görs mot aktuella marknadsnoteringar, speciellt marknadsräntorna, för att säkerställa att framtida garantier är förenliga med avkastningsmålen samt följa att utbetalning av överskott är lämplig i förhållande till kort- och långsiktig avkastning eller legala krav (kontributionsprincipen).

Företagets kapitalförvaltning ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts. Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av efterlevnaden av gällande placeringsriktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Riskhanteringsfunktionen och företagets kapitalförvaltning. Riskhanteringsfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen. Rapportering sker regelbundet till vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna.

I placeringsriktlinjerna anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringstillgångarna. Den totala tillgångsportföljen i KPA Tjänstepensionsförsäkring är sammansatt av fem delportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar och säkringsinstrument. I huvudsak används derivat för att skräddarsy portföljens risknivå. Ett annat syfte med derivat är att matcha marknadsrisker i åtagandena, exempelvis med ränteswappar för att reducera balansräkningens räntekänslighet.

Under året har handel till största del skett med aktier, räntebärande värdepapper, valutor och derivat på dessa.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser.

Marknadsrisken är en betydande risk för KPA Tjänstepensionsförsäkring och delas i sin tur in i ränterisk, aktiekursrisk, fastighetsprisrisk, spreadrisk samt valutarisk. Dessa risker mäts på flera sätt, dels m h a trafikljusberäkningar och dels m h a ett internt kapitalkrav (ICR). I tabellerna nedan redovisas känslighetsanalyser för respektive risktyp. I beräkningarna tas hänsyn till effekten av eventuella derivatpositioner.

För tabellerna som visar känslighetsanalyser för aktiekursrisk, ränterisk, spreadrisk, valutakursrisk, valutakursexponering, maximal kreditriskexponering och kreditkvalité på klasser av finansiella tillgångar visas ingen tabell för koncernen då skillnaderna gentemot moderföretaget ej är väsentliga.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser. I tabellen nedan, Känslighetsanalys aktiekursrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång med 10 procent i marknadsvärdet på samtliga aktieinnehav. För aktiederivat redovisas risken som värdeförändringen på derivatpositionen då den underliggande tillgången minskar i värde i samma utsträckning som övriga aktieinnehav.

Känslighetsanalys aktiekursrisk	2021		2020	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Moderföretaget, Mkr				
Aktier	112 221	-11 222	86 052	-8 605
Investeringsfonder aktier	5 548	-555	4 008	-401
Övriga lån	1 334	-133	1 150	-115
Kapitalandelsbevis	259	-26	146	-15
Restitutioner	0	0	7	-1
Aktierelaterade derivatinstrument	-29	-18	-6	-350
Nettopåverkan resultat före skatt		-11 954		-9 486
Nettopåverkan eget kapital		-11 941		-9 463

Känslighetsanalys av fastighetsprisrisk

Med fastighetsprisrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsvärde på fastigheter. I tabellen nedan, känslighetsanalys fastighetsprisrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång med tio procent i marknadsvärde på fastighetsinnehaven.

Värderingen av företagets tillgångar i tabellen nedan utgår ifrån gällande redovisningsprinciper. Moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring saknar innehav i direktägda fastigheter. Samtliga fastigheter ägs via dotterföretag, Övriga tillgångar som innehåller fastighetsprisrisk omfattar koncerninterna fastighetslån.

Känslighetsanalys fastighetsprisrisk	Koncern				Moderföretaget			
	2021		2020		2021		2020	
Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Förvaltningsfastigheter	24 003	-2 400	19 593	-1 959	-	-	-	-
Fastighetsfonder	405	-41	284	-28	405	-41	284	-28
Övriga tillgångar som innehåller fastighetsprisrisk	1	-	5	-	10 273	-1 027	8 815	-881
Nettopåverkan resultat före skatt		-2 441		-1 988		-1 068		-910
Nettopåverkan eget kapital		-2 438		-1 983		-1 067		-908

Känslighetsanalys av ränterisk

Med ränterisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor.

Värderingen av företagets åtaganden är av stor betydelse för det finansiella resultatet och företagets stabilitet. Ränterisken, d v s risken för förändringar i marknadsräntor, påverkar företagets riskutrymme.

För KPA Tjänstepensionsförsäkring är det ofördelaktigt med fallande marknadsräntor eftersom den framtida kostnaden för att infria åtaganden ökar mer än värdet av räntebärande placeringar ökar. Tillgångarnas räntekänslighet justeras löpande till önskad nivå genom justering av utlagda räntemandat och genom handel med räntederivat.

I tabellen nedan, Känslighetsanalys ränterisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid ett ränteskifte av marknadsräntorna med - 1 procentenhet. Då räntan i dagsläget är på mycket låga nivåer så innebär en förskjutning av räntekurvan nedåt att värdet för att infria åtagandena inte förändras i den omfattning man normalt kan förvänta sig. Detta då rörelser i diskonteringsräntan är begränsade nedåt. Den verkliga risken återspeglas därför inte fullt ut i siffrorna.

Ränterisken mäts genom kapitalkrav beräknat enligt Finansinspektionens trafikljusmodell. I trafikljusmodellen mäts ränterisk som känsligheten i hur tillgångar och skulder påverkas av förändringar i nominella respektive reala räntor. Beräkning utförs separat för svenska kronor, euro samt andra utländska valutor. Mätningen utförs baserat på scenario om parallellförskjutning av nominella marknadsräntor i SEK med +/- 1 procentenhet för tillgångar. För åtaganden utgår scenariot från en parallellförskjutning av nominella marknadsräntor för ränteswappar i SEK med +/- 1 procentenhet. För reala räntor utförs motsvarande beräkning men med en parallellförskjutning med +/- 0,5 procentenheter. För ränterisk följs även matchningsgraden upp. Matchningsgraden utgör förhållandet mellan tillgångarnas och skuldernas räntekänslighet vid en parallellförskjutning av ränteläget med - 1 procentenhet.

Känslighetsanalys ränterisk	2021		2020	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Moderföretaget, Mkr				
Minskning av marknadsräntan				
Värdeförändring räntebärande tillgångar	109 894	2 266	109 429	1 265
Redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	131 047	-11 137	131 361	-2 703
Nettopåverkan resultat före skatt		-8 871		-1 438
Nettopåverkan eget kapital		-8 861		-1 434

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder

Ränteexponering				
Moderföretaget 2021, Mkr	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl uppl ränteintäkt)	91 770	11 079	127	102 976
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	8 094	-	-	8 094
Övriga lån inklusive lån emitterade till intresseföretag	3 445	2 401	-	5 847
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	103 309	13 480	127	116 916
Skulder och avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	22 621	47 706	60 720	131 047
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	22 621	47 706	60 720	131 047
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	80 688	-34 225	-60 593	-14 131
Nominellt värde räntederivat	-2 508	2 508	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	78 179	-31 717	-60 593	-14 131

Ränteexponering				
Moderföretaget 2020, Mkr	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl uppl ränteintäkt)	90 314	13 392	-	103 706
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	6 370	-	-	6 370
Övriga lån inklusive lån emitterade till intresseföretag	1 540	2 265	-	3 805
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	98 224	15 657	-	113 881
Skulder och avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	21 502	47 045	62 813	131 361
Övriga skulder	2 431	-	-	2 431
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	23 934	47 045	62 813	133 792
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	74 290	-31 388	-62 813	-19 911
Nominellt värde räntederivat	-13 458	11 765	1 693	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	60 833	-19 623	-61 120	-19 911

Någon tabell lämnas ej för koncernen då skillnaden i ränteexponering jämfört med koncernen är liten.

Ränterisk kassaflöde

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 procentenheter påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Ökning av marknadsräntan, Mkr				
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-192	-276	-192	-276
Ränteintäkter för övriga lån	51	44	51	44
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	40	32	40	32
	-100	-200	-100	-200
Minskning av marknadsräntan, Mkr				
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	192	276	192	276
Ränteintäkter för övriga lån	-51	-44	-51	-44
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	-40	-32	-40	-32
	100	200	100	200

Duration

Den genomsnittliga ekonomiska durationen för liv-försäkringstekniska avsättningar för hela beståndet i KPA Tjänstepensionsförsäkring är 21 år (22 år). Motsvarande uppgifter

lämnas inte för koncernen då tillkommande likviditetsrisk bedöms som marginell.

Vad avser försäkringsskulder (avsättning) framgår den beräknade tiden för kassaoutflödet för skulderna av nedanstående tabell

	2021		2020	
	Sammanlagda avsättningar, brutto	Duration, år	Sammanlagda avsättningar, brutto	Duration, år
Moderföretaget, Mkr				
Förmånsbestämd försäkring	26 094	15	26 276	15
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	104 905	23	105 035	23
Sjuk- och premiebefrielseförsäkring	48	10	49	8
Totalt	131 047	21	131 361	22

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår valutarisk.

Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor mot vilka exponering kan uppstå genom placeringar i räntor, aktier, fastigheter och specialplaceringar eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena.

Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom nyttjandet av valutaterminer och -swappar. Företagets försäkringsåtaganden är enbart fastställda i svenska kronor. I tabellen känslighetsanalys – valutarisk, redovisas effekten på balansräkning och resultat av en förstärkning med 10 procent i den svenska kronan mot samtliga aktuella valutaexponeringar.

Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Valutakursexponering					
Moderföretaget 2021, Mkr	USD	EUR	JPY	GBP	Övrigt
Placeringstillgångar					
Aktier och andelar	44 310	7 214	4 064	2 502	7 215
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 611	221	-	-	-
Övriga tillgångar	342	3 553	41	12	59
Summa tillgångar	50 263	10 988	4 105	2 514	7 275
Övriga skulder och avsättningar	44	-	-	-	-
Summa skulder och avsättningar	44	-	-	-	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	50 219	10 988	4 105	2 514	7 275
Nominellt värde valutaterminer	-26 062	-7 495	-	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	24 157	3 493	4 105	2 514	7 275
Moderföretaget 2020, Mkr	USD	EUR	JPY	GBP	Övrigt
Placeringstillgångar					
Aktier och andelar	33 150	6 379	3 895	2 024	5 933
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 767	97	-	-	-
Övriga tillgångar	1 222	3 330	35	25	103
Summa tillgångar	40 139	9 806	3 930	2 049	6 036
Övriga skulder och avsättningar	135	1 453	-	-	-
Summa skulder och avsättningar	135	1 453	-	-	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	40 004	8 353	3 930	2 049	6 036
Nominellt värde valutaterminer	-19 041	-6 582	-	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	20 964	1 771	3 930	20 409	6 036

Tabellen visar hur en ogynnsam förändring med tio procent av företagets nettoexponering mot respektive valuta (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkar resultat före skatt och eget kapital.

Känslighetsanalys valutarisk		2021		2020	
Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet	
USD	24 157	-2 416	20 964	-2 096	
JPY	4 105	-410	3 930	-393	
GBP	2 514	-251	2 049	-205	
EUR	3 493	-349	1 771	-177	
Övriga	7 275	-727	6 036	-604	
Nettopåverkan resultat före skatt		-4 154		-3 475	
Nettopåverkan eget kapital		-4 150		-3 467	

Känslighetsanalys av spreadrisk

Med spreadrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av inbördes differenser av räntor för värdepapper. Företaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. I

tabellen nedan, känslighetsanalys – spreadrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en ökning av spreaden med 10 bp.

Känslighetsanalys spreadrisk		2021		2020	
Moderföretaget, Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	86 039	-236	77 270		-236
Nettopåverkan resultat före skatt		-236			-236
Nettopåverkan eget kapital		-235			-236

Kreditrisk

Med kredit-, motparts- och emittentrisk avses risker för att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

Mätning av kreditrisk

Den kreditriskexponering (efter avdrag för förlustreserver, kvittning och efter värde av säkerheter) som företaget har i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen nedan, maximal kreditexponering. Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För icke standardiserade derivat begränsas kreditrisken i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal.

Maximal kreditriskexponering innan och efter hänsyn till säkerheter	2021			2020		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Koncernen, Mkr						
Tillgångsklass						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	102 596	-	102 596	103 293	-	103 293
Övriga lån	3 736	-	3 736	3 420	-	3 420
Utlåning till kreditinstitut	2 110	-	2 110	385	-	385
Derivat ¹⁾	50	71	0	2 538	2 743	0
Fordringar ²⁾	287	-	287	1 159	-	1 159
Kassa och bank	9 550	-	9 550	7 922	-	7 922
Upplupna ränteintäkter	422	-	422	569	-	569
Övriga upplupna intäkter	8	-	8	1	-	1
Summa i balansräkningen	118 759	71	118 709	119 287	2 743	116 749
Åtaganden						
Kreditlöften	3 419	-	3 419	1 327	-	1 327
Summa utanför balansräkningen	3 419	-	3 419	1 327	-	1 327
Summa	122 178	71	122 128	120 614	2 743	118 076

¹⁾ Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not Kvittning av finansiella instrument, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkning. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkningen finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Kvittning av finansiella instrument återfinns under rubrik Finansiella instrument dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i ovan tabell och not Kvittning av finansiella instrument.

²⁾ Fordringar avseende direkt försäkring, återförsäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

Maximal kreditriskexponering innan och efter hänsyn till säkerheter	2021			2020		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Moderföretaget, Mkr						
Tillgångsklass						
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	10 271	-	10 271	8 810	-	8 810
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	102 596	-	102 596	103 293	-	103 293
Övriga lån	3 736	-	3 736	3 420	-	3 420
Utlåning till kreditinstitut	2 110	-	2 110	385	-	385
Derivat ¹⁾	50	71	0	2 538	2 743	0
Fordringar ²⁾	284	-	284	1 154	-	1 154
Kassa och bank	8 094	-	8 094	6 370	-	6 370
Upplupna ränteintäkter	422	-	422	569	-	569
Övriga upplupna intäkter	7	-	7	-	-	-
Summa i balansräkningen	127 570	71	127 520	126 539	2 743	124 001
Åtaganden						
Kreditlöften	3 419	-	3 419	1 327	-	1 327
Summa utanför balansräkningen	3 419	-	3 419	1 327	-	1 327
Summa	130 989	71	130 939	127 866	2 743	125 328

¹⁾ Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not Kvittning av finansiella instrument, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkning. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkningen finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Kvittning av finansiella instrument återfinns under rubrik Finansiella instrument dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i ovan tabell och not Kvittning av finansiella instrument.

²⁾ Fordringar avseende direkt försäkring, återförsäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring

Koncernens kreditkvalitet skiljer sig inte väsentligt mot dessa.

Moderföretaget, Mkr, 2021

Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	10 271	-	-	-	-	-	10 271
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	96 424	5 855	-	58	-	-	259	-	-	-	102 596
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	3 736	-	-	-	3 736
Utlåning kreditinstitut	-	-	2 098	-	12	-	-	-	-	-	2 110
Derivat	-	23	27	-	-	-	-	-	-	-	50
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	185	-	5	-	-	-	190
Kassa och bank	-	-	8 094	-	-	-	-	-	-	-	8 094
Upplupna ränteintäkter	367	55	-	-	-	-	-	-	-	-	422
Övriga upplupna ränteintäkter	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	7
Summa i balansräkningen	96 791	5 933	10 226	58	10 468	-	4 000	-	-	-	127 477
Åtagande											3 419
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	3 419	-	-	-	3 419
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	3 419	-	-	-	3 419
Summa	96 791	5 933	10 226	58	10 468	-	7 419	-	-	-	130 896
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen</i>	-	-	3 146	-	142	-	5	-	-	-	3 293
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk</i>	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	5

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring

Koncernens kreditkvalitet skiljer sig inte väsentligt mot dessa.

Moderföretaget, Mkr, 2020

Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	8 810	-	-	-	-	-	8 810
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	97 482	5 641	-	-	-	-	170	-	-	-	103 293
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	-	-	-	3 420	-	-	-	3 420
Utlåning kreditinstitut	-	-	365	-	20	-	-	-	-	-	385
Derivat	-	850	1 687	1	-	-	-	-	-	-	2 538
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	1 020	-	16	-	-	-	1 036
Kassa och bank	-	-	6 370	-	-	-	-	-	-	-	6 370
Upplupna ränteintäkter	400	169	-	-	-	-	-	-	-	-	569
Summa i balansräkningen	97 882	6 660	8 422	1	9 850	-	3 606	-	-	-	126 421
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	350	-	977	-	-	-	1 327
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	350	-	977	-	-	-	1 327
Summa	97 882	6 660	8 422	1	10 200	-	4 583	-	-	-	127 748
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾</i>	-	-	2 411	-	137	-	16	-	-	-	2 564
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾</i>	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	16

¹⁾Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes. Upplysningar för år 2020 lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Försäkringsföretagets återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre.

Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringskyddet upprätthålls. Per balansdagen finns inga fordringar på återförsäkrare.

Finansiell koncentrationsrisk

Med finansiell koncentrationsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig

diversifiering av tillgångar, motparter eller emittenter. Denna koncentrationsrisk beaktas vid valet av placeringsinriktning och särskilt vid sammansättningen av företagets aktieportfölj. I relation till marknadsriskerna bedöms övriga koncentrationsrisker vara låga genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Mätning av finansiella koncentrationsrisker

Den finansiella koncentrationsrisken följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar.

Väsentliga koncentrationer av kreditexponering

Tabellerna avser koncernens största koncentrationer. Moderföretagets koncentrationer skiljer sig ej väsentligt.

Koncernen 2021, Mkr	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Handelsbanken	21 032	21 032
Swedbank	16 979	8 336
SEB	12 829	12 868
Nordea	11 909	11 909
Länsförsäkringar	6 113	6 113

Koncernen 2020, Mkr	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Handelsbanken	19 839	19 840
Swedbank	14 747	9 294
Nordea	12 820	12 820
SEB	11 970	11 979
SBAB	5 337	5 337

Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav

Tabellerna avser moderföretagets största koncentrationer. Koncernens koncentrationer skiljer sig inte mot dessa.

Moderföretaget 2021, Mkr	Totalt
Atlas Copco	4 386
Swedbank	3 100
Apple Inc	3 016
Brunswick Real Estate Capital Holding AB	2 690
Microsoft	2 524

Moderföretaget 2020, Mkr	Totalt
Atlas Copco	3 414
Swedbank	2 723
Ericsson	2 539
Assa Abloy AB	2 255
Essity AB	1 851

Likviditetsrisker

Företaget definierar likviditetsrisk som risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser eller att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Företaget hanterar likviditetsrisk med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov på kort och lång sikt. Likviditetsbehov på kort sikt hanteras genom att hålla en tillräcklig kassa i form av banktillgodohavanden. Likviditetsbehov på lång sikt hanteras genom att en tillräckligt hög andel av företagets tillgångar består av likvida värdepapper.

Företaget mäter och följer upp likviditetsrisk med hjälp av likviditetsriskkvoter. Kvoten för likviditetsrisk på kort sikt baseras på banktillgodohavanden, in- och utflöden. Likviditetsrisken på lång sikt mäter andelen likvida tillgångar i relation till företaget försäkringstekniska avsättningar. Per 2021-12-31 var andelen likvida tillgångar 54,7 % (57,7%).

För att hantera risken att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering placeras tillgångarna i huvudsak i värdepapper med god likviditet. För derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken bedöms vara låg.

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Koncernen 2021, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	12 705	-	-	-	-	12 705
Derivat	-	1 779	204	83	-	2 066
Andra finansiella skulder	-	960	-	-	10	970
Summa balansräkning	12 705	2 739	204	83	10	15 741
Kreditlöften	3 419	-	-	-	-	3 419
Summa utanför balansräkningen	3 419	-	-	-	-	3 419
Summa	16 124	2 739	204	83	10	19 160

Koncernen 2020, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	10 384	-	-	-	-	10 384
Derivat	-	275	33	19	-	327
Andra finansiella skulder	-	3 863	-	-	-	3 863
Summa balansräkning	10 384	4 138	33	19	-	14 574
Kreditlöften	1 327	-	-	-	-	1 327
Summa utanför balansräkningen	1 327	-	-	-	-	1 327
Summa	11 711	4 138	33	19	-	15 901

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Moderföretaget 2021, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	12 705	-	-	-	-	12 705
Derivat	-	1 779	204	83	-	2 066
Andra finansiella skulder	-	123	-	-	10	133
Summa balansräkning	12 705	1 902	204	83	10	14 905
Kreditlöften	3 419	-	-	-	-	3 419
Summa utanför balansräkningen	3 419	-	-	-	-	3 419
Summa	16 124	1 902	204	83	10	18 324

Moderföretaget 2020, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	10 384	-	-	-	-	10 384
Derivat	-	275	33	19	-	327
Andra finansiella skulder	-	3 121	-	-	-	3 121
Summa balansräkning	10 384	3 396	33	19	-	13 832
Kreditlöften	1 327	-	-	-	-	1 327
Summa utanför balansräkningen	1 327	-	-	-	-	1 327
Summa	11 711	3 396	33	19	-	15 158

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Verksamhetsrisker

Med verksamhetsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i företagets omvärld, interna miljö eller till följd av strategiska, affärsrelaterade eller operativa beslut. Verksamhetsrisk delas in i underkategorierna affärsrisk och operativ risk.

Affärsrisk

Affärsrisk avser risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska och affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska och affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag och analyser).

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, som uppstår till följd av processer, system eller människor.

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk tas medvetet och att riskhanteringen är en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker därför systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering samt inför beslut om väsentliga förändringar.

Vid riskidentifiering är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för verksamhetsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av verksamhetsrisker sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskhanteringsfunktionen.

Kontinuitetsplanering

Om händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvensen av dessa händelser med hjälp av kontinuitetsplaner och krisberedskap. Kris- och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare, åtgärder dokumenteras och följs upp. Rapporterade incidenter kategoriseras och värderas.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapitalhantering och likviditetshantering i KPA Tjänstepensionsförsäkring. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av företaget med avseende på härledning och hantering av kapitalbas och likviditetsriskhantering.

Kapitalhanteringen är samordnad med KPA Tjänstepensionsförsäkrings affärsplanering, egen risk- och solvensbedömning samt riskhantering. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav.

Med ändamålsenlig kapitalisering avses den storlek på kapitalbas och dess poster som vid var tidpunkt möjliggör att klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten, genomföra beslutade strategier och affärsplaner och skapa god avkastning, i samtliga fall uppfyllande alla gällande regelverkskrav.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings ändamålsenliga kapitalisering regleras främst genom dess överskottshantering och riskapitramverk.

Aktuell kapitalsituation

Företaget har under 2021 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2022 till 2024. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att företaget har en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan.

För kvantitativa upplysningar se avsnitt femårsöversikt.

Not 3. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Periodiska premier	625	628	625	628
Engångspremier	17 988	16 753	17 988	16 753
Premieinkomst	18 613	17 381	18 613	17 381
Premier för avgiven återförsäkring	0	0	0	0
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	18 613	17 381	18 613	17 381

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Hysesintäkter från byggnader och mark ¹⁾	929	854	-	-
Utdelning på aktier och andelar	2 509	1 660	2 787	1 734
Ränteintäkter mm	856	924	964	1 035
varav från finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade via resultaträkningen ²⁾		119		119
Valutakursvinst netto	3 261	-	3 261	-
Realisationsvinster netto, aktier och andelar	6 126	2 776	6 126	2 776
Realisationsvinster netto, obligationer och andra räntebärande värdepapper	451	659	451	659
Summa	14 133	6 873	13 589	6 204

¹⁾ Hysesintäkter från byggnader och mark inkluderar mindre belopp för erhållet statligt stöd och lämnade hyresrabatter, relaterade till covid-19.

²⁾ Räntor enligt effektivräntemetoden avseende finansiella tillgångar, lämnas från och med år 2021 i not 12 Nettoresultat per kategori av finansiella instrument.

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Byggnader och mark	1 828	195	-	-
Aktier och andelar	18 407	6 841	18 008	6 731
Obligationer	-	673	-	673
Fondförsäkringstillgångar	2 788	498	2 788	498
Summa	23 023	8 206	20 796	7 902

Not 6. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Kostnadsersättning från Robur	34	29	34	29
Övrigt	2	-	2	-
Summa	36	29	36	29

Not 7. Intäkter från avtal med kunder

Noten nedan visar till största delen intäkter från avtal inom KPA Tjänstepensionsförsäkrings fondförsäkringsverksamhet. Det innebär att avtal med en kund i detta sammanhang inte avser leasingavtal, försäkringsavtal eller avtal kopplat till finansiella instrument.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har kategoriserat intäkterna utifrån typ av tjänst. De olika tjänsterna är provisioner, administrationsavgift, flyttavgift samt övriga avgifter. Se avsnitt 3.2 Intäkter från investeringsavtal i not 1 - Redovisningsprinciper hur dessa intäkter redovisas.

Provisioner

För fondverksamheten erhåller KPA Tjänstepensionsförsäkring provision eller rabatt från respektive fondbolag, vilken beräknas i procent av respektive fonds nettoförvaltningsavgift och baseras på det totala värdet av innehavet i fonderna. Med nettoförsäljningsavgift avses gällande förvaltningsavgifter med avdrag för schablonkostnader samt avdrag för kostnader för externa förvaltare. Förvaltningsavgifterna kan variera från fond till fond. Rabatten regleras månadsvis eller kvartalsvis, efter utgången av aktuell månad eller kvartal och beräknas dagligen. En viss del av provisionerna kan utbetalas till kunderna i form av rabatter.

Tabellen nedan visar intäkter per typ av tjänst:

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Typ av tjänst				
Provisioner	34	29	34	29
Administrationsavgift	4	4	4	4
Flyttavgifter	1	0	1	0
Övriga intäkter	0	0	0	0
Summa	39	33	39	33

Not 8. Utbetalda försäkringsersättningar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Utbetalda försäkringsersättningar	-5 299	-4 637	-5 299	-4 637
Skaderegleringskostnader	-26	-27	-26	-27
Rabatter till försäkringstagarna	-11	-10	-11	-10
Summa	-5 336	-4 673	-5 336	-4 673

Not 9. Driftskostnader

	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Mkr				
Anskaffningskostnader	-73	-75	-73	-75
Administrationskostnader	-283	-288	-274	-282
Summa	-355	-363	-346	-357
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-26	-27	-26	-27
Kostnader för kapitalförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-132	-117	-132	-117
Summa	-158	-144	-158	-144
Summa driftskostnader	-513	-507	-504	-501

	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Mkr				
Personalkostnader ¹⁾	-227	-223	-218	-217
Lokalkostnader	-19	-18	-19	-18
Avskrivningar	-8	-8	-8	-8
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-260	-257	-260	-257
Summa	-513	-507	-504	-501

	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Arvode till revisorer				
Tkr				
KPMG AB				
Övriga tjänster	-44	-61	-44	-61
Ernst & Young AB				
Revisionsuppdrag ²⁾	-1 244	-785	-1 244	-785
Summa	-1 288	-846	-1 288	-846

¹⁾Personalkostnader inkluderar mindre belopp för erhållet statligt stöd för sjuklönekostnader relaterade till covid-19.

²⁾Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företags revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föränsas av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 10. Kapitalavkastning, kostnader

	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Mkr				
Kapitalförvaltningskostnader	-404	-380	-162	-153
Räntekostnader m m				
Övriga räntekostnader	-20	-24	-9	-12
varav från finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen ¹⁾		-12		-12
Valutakursförluster, netto	-	-3 477	-	-3 477
Realisationsförlust, netto				
Aktier och andelar	-	-8	-	-
Summa	-423	-3 890	-171	-3 643

¹⁾Räntor enligt effektivräntemetoden avseende finansiella skulder, lämnas från och med år 2021 i not 12 Nettoresultat per kategori av finansiella instrument.

Not 11. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Byggnader och mark	0	-6	-	-
Aktier och andelar	-90	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1 940	-	-1 940	-
Summa	-2 030	-6	-1 940	-

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2021, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		Summa
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	0	32 558	32 558	-	32 558
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	364	364	-	364
Övriga lån ¹⁾	-	264	264	-	264
Utlåning till kreditinstitut	-	-4	-4	-	-4
Fondförsäkringstillgångar	-	2 788	2 788	-	2 788
Övriga fordringar	-	0	0	0	0
Kassa och bank	-	81	81	-	81
Summa	0	36 050	36 050	0	36 050
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ²⁾	-	-2 788	-2 788	-	-2 788
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-1	-1
Derivat, netto	-3 724	-	-3 724	-	-3 724
Övriga skulder	-	0	-	0	0
Summa	-3 724	-2 788	-6 512	-1	-6 514
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-3 725	33 263	29 538	-2	29 536

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar

0

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder

0

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Koncernen 2020, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål			
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	4 609	-	-	-	4 609
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	458	-	-	-	458
Övriga lån ¹⁾	-17	-	129	-	112
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-5	-	-5
Derivat, netto	-	5 172	-	-	5 172
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	0	-	-	0
Fondförsäkringstillgångar	498	-	-	-	498
Övriga fordringar	-	-	11	-	11
Kassa och bank	-	-	-355	-	-355
Summa	5 548	5 172	-220	-	10 500
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ²⁾	-498	-	-	-	-498
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-1	-1
Övriga skulder	-	0	-	0	0
Summa	-498	0	-	-1	-499
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	5 050	5 172	-220	-1	10 001

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretaget 2021, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Lån till koncernföretag	-	111	111	-	111
Aktier och andelar	0	32 133	32 133	-	32 133
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	364	364	-	364
Övriga lån ¹⁾	-	264	264	-	264
Utlåning till kreditinstitut	-	-4	-4	-	-4
Fondförsäkringstillgångar	-	2 788	2 788	-	2 788
Övriga fordringar	-	0	0	0	0
Kassa och bank	-	81	81	0	81
Summa	0	35 736	35 736	0	35 736
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ²⁾	-	-2 788	-2 788	-	-2 788
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-1	-1
Derivat, netto	-3 724	-	-3 724	-	-3 724
Övriga skulder	-	-	-	0	0
Summa	-3 724	-2 788	-6 512	-1	-6 514
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-3 724	32 948	29 224	-1	29 222

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar

0

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder

0

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretaget 2020, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål			
Finansiella tillgångar					
Lån till koncernföretag	-	-	116	-	116
Aktier och andelar	4 484	-	-	-	4 484
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	458	-	-	-	458
Övriga lån ¹⁾	-17	-	129	-	112
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-5	-	-5
Derivat, netto	-	5 172	-	-	5 172
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	0	-	-	0
Fondförsäkringstillgångar	498	-	-	-	498
Övriga fordringar	-	-	11	-	11
Kassa och bank	-	-	-355	-	-355
Summa	5 423	5 173	-104	-	10 491
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ²⁾	-498	-	-	-	-498
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-1	-1
Övriga skulder	-	0	-	0	0
Summa	-498	0	-	-1	-499
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	4 925	5 173	-104	-1	9 992

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 13. Skatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Skatt på årets resultat				
Aktuell skattekostnad	-339	-294	-282	-239
varav avkastningsskatt	-137	-119	-137	-119
varav inkomstskatt	-63	-64	-6	-8
varav kupongskatt	-139	-111	-139	-111
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	-335	98	4	-1
Summa	-674	-196	-278	-239
Aktuell skattekostnad avseende avkastningsskatt				
Periodens skattekostnad	-137	-120	-137	-120
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	0	1	0	1
Summa	-137	-119	-137	-119
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt och kupongskatt				
Periodens skattekostnad	-68	-82	-6	-8
Kupongskatt	-139	-111	-139	-111
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	6	18	0	0
Summa	-202	-175	-145	-120
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	4	-1	4	-1
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	-	3	-	0
Uppskjuten skatt avseende utnyttjade underskottsavdrag	-	-14	-	-
Uppskjuten skatt övriga temporära skillnader	-348	105	0	0
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	8	5	-	-
Summa	-335	98	4	-1
Skatt avseende inkomstskatt				
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-202	-175	-145	-120
Uppskjuten skatt	-335	98	4	-1
Summa	-537	-77	-141	-120
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt				
Resultat före skatt	45 239	11 888	42 779	11 126
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-42 727	-11 080	-42 727	-11 080
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	2 511	808	52	46
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretag, 20,6% (21,4%)	-517	-173	-11	-10
Skatteeffekt kupongskatt	-139	-111	-139	-111
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter	96	192	9	1
Skatteeffekt av förändring av underskottsavdrag	5	-3	-	-
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser ¹⁾	19	18	0	0
Skatteeffekt hänförlig till avräkning av utländsk skatt	-	0	0	0
Summa	-536	-77	-141	-120
Effektiv skatt	-21,3%	-10,0%	-269,2%	-261,1%

Skatt hänförlig till övrigt totalresultat	2021			2020		
	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Koncernen						
Aktuariella vinster och förluster inkl löneskatt	-63	0	-63	1	0	1

¹⁾ I juni 2018 beslutades att bolagsskatten skulle sänkas och att sänkningen skulle ske stegvis. För åren 2019-2020 sänktes bolagsskatten till 21,4 procent och från och med 2021 och framåt är bolagsskatten sänkt till 20,6 procent. Dock finns det särskilda regler för periodiseringsfonder. Återföring av existerande periodiseringsfonder 2021 ska räknas upp för att balansera den lägre skattesatsen. Återföringen sker till mellan 100 och 106 procent av avdraget, beroende på vilket år periodiseringsfonden avsattes och vilket år den upplöses. Uppräkning sker endast i koncernen.

Not 14. Andra immateriella tillgångar

	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar	
Koncernen, Mkr	2021		2020		2021	2020
Akkumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	9	34	-	34	42	34
Investeringar	15	-	9	-	15	9
Utrangeringar	-	-1	-	-	-1	-
Utgående balans	23	33	9	34	56	42
Akkumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-	-34	-	-34	-34	-34
Årets avskrivningar	-1	-	-	-	-1	-
Utrangeringar	-	1	-	-	1	-
Utgående balans	-1	-33	-	-34	-34	-34
Redovisade värden	22	-	9	-	22	9
Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen						
Driftskostnader	-1	-	-	-	-1	-

	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar	
Moderföretaget, Mkr	2021		2020		2021	2020
Akkumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	9	34	-	34	42	34
Investeringar	15	-	9	-	15	9
Utrangeringar	-	-1	-	-	-1	-
Utgående balans	23	33	9	34	56	42
Akkumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-	-34	-	-34	-34	-34
Årets avskrivningar	-1	-	-	-	-1	-
Utrangeringar	-	1	-	-	1	-
Utgående balans	-1	-33	-	-34	-34	-34
Redovisade värden	22	-	9	-	22	9
Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen						
Driftskostnader	-1	-	-	-	-1	-

Avskrivningstider		
Typ av immateriell tillgång	Nyttjande period	Avskrivnings- metod
Internt upparbetat - IT-system	10 år	Linjär
Internt upparbetat – Tjänstepensionsreglering	5 år	Linjär

Under 2021 har koncernen kostnadsfört 3 (2) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 25 (28) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Under samma period har moderföretaget kostnadsfört 3 (2) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 25 (28) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

Not 15. Byggnader och mark

Mkr	Koncernen	
	2021	2020
Marknadsvärde		
Redovisat värde vid årets ingång	19 592	19 263
Förvärv via företag	2 498	0
Investeringar	118	157
Avyttrade fastigheter	-	-13
Orealiserad värdeförändring ¹⁾	1 795	185
Redovisat värde vid årets utgång	24 003	19 592
Anskaffningsvärde vid årets ingång	15 748	15 616
Fastighetsförvärv		
Förvärv av företag	2 498	0
Investeringar	118	157
Avyttrade fastigheter	-	-25
Anskaffningsvärde vid årets utgång	18 364	15 748
Taxeringsvärden		
Byggnader	6 104	5 385
Mark	3 691	3 299
Summa	9 795	8 684

¹⁾ Orealiserade värdeförändringar bokförs i resultaträkningen i posterna orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar.

Ingen av den uthyrningsbara ytan används i Folksams verksamhet. Samtliga fastigheter har därmed klassats som förvaltningsfastigheter och marknadsvärderats.

Mkr	Koncernen	
	2021	2020
Påverkan på periodens resultat		
Hysesintäkter	929	854
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-243	-214
Summa	686	640

Not 15. Byggnader och mark forts.

Bedömt marknadsvärde

2021

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Driftsöverskott ²⁾	Direktavkastning ³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde ⁴⁾	Avkastningskrav
Koncernen 2021							
Stockholm med närförorter	Bostäder ⁶⁾	147	109	3,0%	3 630	51 122	2,2 - 3,8%
	Kommersiella fastigheter	685	548	3,4%	15 910	112 866	3,5 - 4,0%
Övriga Sverige	Bostäder ⁶⁾	227	162	3,6%	4 463	30 896	2,6 - 4,2%
Summa		1 058	818	3,4%	24 003	67 343	2,2 - 4,2%

¹⁾ Hyreskontrakt per 1 januari omräknat till helår.

²⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari.

³⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari i förhållande till marknadsvärde.

⁴⁾ Marknadsvärde i kronor per kvm lokalarea (exkl garage).

⁵⁾ Vid värderingarna tillämpade avkastningskrav.

⁶⁾ Vårdboende ingår i kategori bostäder.

Fastställande av verkligt värde

Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av RICS "The red book" och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av Samhällsbyggarna. Marknadsvärdet har bedömts med en marknadsanpassad flerårig kassaflödesanalys. Kalkylperioden uppgår till 5 alternativt 10 år. Metoden innebär en analys av de förväntade framtida betalningsströmmar (hyror, vakans, drift- och underhållskostnader med mera) som en förvaltning av fastigheten

kan antas generera. I kassaflödeskalkylen görs en nuvärdesberäkning av de bedömda framtida betalningsströmmarna. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalyser av genomförda jämförbara fastighetsköp.

Balansposten har kategoriserats som tillhörande nivå 3 i värderingshierarkin.

Koncernen, 2021	Stockholm	Stockholm	Sverige
	Kommersiella fastigheter	Bostäder	Bostäder
Värderingsantaganden			
Viktat inflationsantagande År 1	2,0%	2,0%	2,0%
Viktad kalkylränta restvärde	5,7%	5,0%	5,6%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	3,7%	3,0%	3,5%
Långsiktig vakansgrad	4,3%	0,5%	0,7%
Drift & Underhållskostnader År 1	388 kr/kvm	470 kr/kvm	421 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	539 kr/kvm	51 kr/kvm	132 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	4898 kr/kvm	2073 kr/kvm	1567 kr/kvm

Känslighetsanalys

Det uppskattade verkliga värdet skulle minska om:

- Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter var lägre;
- Förväntade drifts- och underhållskostnader var högre;
- Direktavkastningskravet var högre.

Nedan presenteras en känslighetsanalys som visar effekter på verkligt värde om väsentliga antaganden skulle förändras.

2021-12-31	Koncernen	
Antaganden, Mkr	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde
Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter	-5%	-1 268
Förväntade drifts- och underhållskostnader	+5%	-225
Direktavkastningskrav	+50 punkter	-2 152

Not 16. Aktier och andelar i koncernföretag

Moderföretaget, Mkr	Organisations- nummer	Antal	Kapital- andel i %	Bokfört värde 2021	Bokfört värde 2020
Stopstorp KB	969715-6249	99	99	699	676
Kungsbrohus Holding AB	556891-1670	700	70	450	450
Hysesbostäder i Pålsjö KB	969778-3414	999	99,9	159	160
Fastighets KB Limhamns Sjöstad	969778-3117	999	99,9	355	356
KB Sandspridaren	969747-2950	99	99	55	59
Fastighets KB Mariaporten	969771-7156	999	99,9	189	188
Hysesbostäder Sköndal KB	969770-9542	999	99,9	395	400
Litreb III AB	559062-0984	50 000	99,9	4 678	3 706
Fastighets KB Spårvagnen	969778-3125	999	99,9	85	88
Fastighets KB Sejen	969778-3158	999	99,9	126	128
Fastighets KB Lommanian	969778-3380	999	99,9	229	232
KPA Pension Specialplaceringar AB	559230-0858	50 000	100	10 165	1909
Bokfört värde				17 585	8 353
Verkligt värde				23 366	12 192
Samtliga aktier är onoterade					
Fastighetsföretagens verkliga värden beräknas utifrån substansvärde.					

Moderföretaget, Mkr	2021	2020
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans 2021-01-01	8 353	6 437
Förändring av andelskapitalet i kommanditbolag	5	-11
Förändring till följd av under året lämnade / återbetalda aktieägartillskott	9 227	1 927
Utgående balans 2021-12-31	17 585	8 353
Redovisat värde 31 december	17 585	8 353

Koncernföretag	Säte	Kapitalandel i %	
		2021	2020
Kungsbrohus Holding AB	Stockholm	70	70
Litreb III AB	Göteborg	100	100
Stopstorp KB	Stockholm	100	100
KB Sandspridaren	Stockholm	100	100
Fastighets KB Mariaporten	Göteborg	100	100
Hysesbostäder Sköndal KB	Göteborg	100	100
Fastighets KB Spårvagnen	Stockholm	100	100
Fastighets KB Sejen	Stockholm	100	100
Fastighets KB Lommanian	Stockholm	100	100
Hysesbostäder i Pålsjö KB	Stockholm	100	100
Fastighets KB Limhamns Sjöstad	Stockholm	100	100
KPA Pension Specialplaceringar AB	Stockholm	100	100

Not 17. Aktier och andelar i intresseföretag

Moderföretaget, Mkr	Organisations- nummer	Säte	Antal	Kapital- andel i %	Eget kapital		Bokfört värde	Bokfört värde
					2021	Resultat 2021	2021	2020
Sinoma Fastighets AB	559161-0836	Göteborg	11 700	23	1 493	252	207	207
Bokfört värde							207	207

Moderföretaget	2021	2020
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans 2021-01-01	319	319
Utgående balans 2021-12-31	319	319
Akkumulerade nedskrivningar		
Ingående balans 2021-01-01	-112	-112
Utgående balans 2021-12-31	-112	-112
Redovisat värde 31 december	207	207
Verkligt värde	349	290

Koncernens innehav i intresseföretag bedöms ej vara väsentliga.

Nedan specificeras finansiell information i sammandrag för ej väsentliga innehav i intresseföretag baserat på de belopp som ingår i koncernredovisningen. I koncernredovisningen tillämpas kapitalandelsmetoden.

	2021	2020
Redovisat värde	207	207
Koncernens andel av:		
Resultat	59	47
Summa totalresultat	59	47

Vidare har KPA Tjänstepensionsförsäkring ett innehav i AIPP Folksam Europe II KB. Detta innehav utgör ett ägarintresse (då KPA Tjänstepensionsförsäkring innehar 32,26% (32,26%) av kapitalet i AIPP Folksam Europe II KB) men redovisas inte som ett intresseföretag eftersom betydande inflytande saknas.

Not 18. Aktier och andelar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Svenska och utländska				
Anskaffningsvärde	76 758	63 553	66 472	61 653
Verkligt värde	128 914	92 376	118 210	90 366
varav:				
Noterade aktier	112 128	85 058	112 128	85 058
Onoterade aktier	16 786	7 318	6 082	5 308

Not 19. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Upplupet anskaffningsvärde				
Svenska staten	9 735	14 569	9 735	14 569
Svenska bostadsinstitut	53 305	49 692	53 305	49 692
Övriga svenska emittenter	28 138	26 572	28 138	26 572
Övriga utländska emittenter	10 807	10 882	10 807	10 882
Summa	101 986	101 715	101 986	101 715
varav:				
Noterade	101 734	101 565	101 734	101 565
Onoterade	252	149	252	149
Verkligt värde				
Svenska staten	10 207	14 918	10 207	14 918
Svenska bostadsinstitut	53 206	50 234	53 206	50 234
Övriga svenska emittenter	28 157	26 857	28 157	26 857
Övriga utländska emittenter	11 026	11 284	11 026	11 284
Summa bokfört värde	102 596	103 293	102 596	103 293
varav:				
Noterade	102 337	103 148	102 337	103 148
Onoterade	259	146	259	146
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	3 810	5 508	3 810	5 508
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden	-148	-1	-148	-1

Not 20. Övriga lån

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Bokfört värde				
Upplupet anskaffningsvärde				
Vinstandelslån avseende fastighetsplaceringar	-	5	-	5
Efterställda lån alternativa placeringar	-	2 265	-	2 265
Summa	-	2 270	-	2 270
Verkligt värde				
Vinstandelslån avseende fastighetsplaceringar	1	-	1	-
Efterställda lån alternativa placeringar	2 401	-	2 401	-
Övriga lån	1 334	1 150	1 334	1 150
Summa	3 736	1 150	3 736	1 150
Summa bokfört värde	3 736	3 420	3 736	3 420
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	3 656	1 165	3 656	1 165
Verkligt värde för tillgångar bokförda till upplupet anskaffningsvärde	-	2 270	-	2 270

Eftersom övriga lån har en räntebindningstid på max ett år anses verkligt värde överensstämma med bokfört värde.

Not 21. Utlåning till kreditinstitut

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Bokfört värde				
Upplupet anskaffningsvärde				
Kreditinstitut Sverige	-	20	-	20
Kreditinstitut inom EU	-	365	-	365
Summa	-	385	-	385
Verkligt värde				
Kreditinstitut Sverige	1 462	-	1 462	-
Kreditinstitut inom EU	648	-	648	-
Summa	2 110	-	2 110	-
Summa bokfört värde	2 110	385	2 110	385
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	2 110	-	2 110	-
Verkligt värde för tillgångar bokförda till upplupet anskaffningsvärde	-	385	-	385

Posten avser kontantsäkerheter.

Not 22. Fondförsäkringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Bokfört värde	12 705	10 384	12 705	10 384
Verkligt värde	12 705	10 384	12 705	10 384

Not 23. Derivat

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Derivatinstrument med positiva värden				
Verkligt värde				
Aktieterminer	-	1	-	1
Ränteswappar	23	850	23	850
Ränteterminer	0	-	0	-
Valuteterminer	27	1 687	27	1 687
Summa verkligt värde	50	2 538	50	2 538
Derivatinstrument med negativa värden				
Verkligt värde				
Aktieterminer	29	7	29	7
Ränteswappar	291	52	291	52
Ränteterminer	2	5	2	5
Valuteterminer	1 744	263	1 744	263
Summa verkligt värde	2 066	327	2 066	327

Nominellt belopp/återstående kontraktsenlig löptid, Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Derivat med positiva värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	-	2	-	2
Ränteswappar	3 762	10 037	3 762	10 037
Ränteterminer	266	-	266	-
Valuteterminer	3 501	32 881	3 501	32 881
Summa	7 529	42 920	7 529	42 920
1-5 år				
Ränteswappar	6 716	25 009	6 716	25 009
Summa	6 716	25 009	6 716	25 009
Över 5 år				
Ränteswappar	229	12 717	229	12 717
Summa	229	12 717	229	12 717
Derivatinstrument med negativa värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	2	0	2	0
Ränteswappar	2 328	-	2 328	-
Ränteterminer	4 501	8 904	4 501	8 904
Valuteterminer	35 346	5 448	35 346	5 448
Summa	42 178	14 352	42 178	14 352
1-5 år				
Ränteswappar	28 359	15 077	28 359	15 077
Summa	28 359	15 077	28 359	15 077
Över 5 år				
Ränteswappar	5 357	2 043	5 357	2 043
Summa	5 357	2 043	5 357	2 043

Not 24. Upplysningar om kvittning

Företaget har ISDA avtal för OTC derivatavtal. Detta avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera fall CSA avtal som kräver att den ena parten i derivatavtalet ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod.

					Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			
		Brutto-belopp	Kvittning i balans-räkningen	Redovisat belopp	Finansiella instrument	Erhållen/ Erlagd säkerhet värdepapper	Erhållen/ Erlagd kontant säkerhet	Netto-belopp
Koncernen 2021, Mkr								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	71	-	71	-71	-	-	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	2 013	-	2 013	-71	-225	-1 633	84
Koncernen 2020, Mkr								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	2 690	-	2 690	-312	-	-2 378	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	312	-	312	-312	-	-	-
Moderföretaget 2021, Mkr								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	71	-	71	-71	-	-	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	2 013	-	2 013	-71	-225	-1 633	84
Moderföretaget 2020, Mkr								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	2 690	-	2 690	-312	-	-2 378	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	312	-	312	-312	-	-	-

Not 25. Övriga fordringar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Fordringar på koncernföretag som ej konsolideras	147	143	147	143
Hysesfordringar	1	1	-	-
Sålda ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	38	881	38	881
Övriga fordringar	12	19	8	16
Summa	199	1044	193	1039

Not 26. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2021	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt						Nivåindelning verkligt värde		
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Mkr									
Tillgångar									
Aktier och andelar	35	128 879	128 914	-	128 914	128 914	112 128	-	16 786
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	102 596	102 596	-	102 596	102 596	102 337	259	-
Övriga lån	-	3 736	3 736	-	3 736	3 736	-	-	3 736
Utlåning till kreditinstitut	-	2 110	2 110	-	2 110	2 110	2 110	-	-
Derivat	50	-	50	-	50	50	-	50	-
Fondförsäkringstillgångar	-	12 705	12 705	-	12 705	12 705	12 705	-	-
Övriga fordringar	1	44	45	151	196	196	45	-	-
Kassa och bank	-	4 948	4 948	4 602	9 550	9 550	4 948	-	-
Upplupna ränteutgifter	42	380	422	-	422	422	380	42	-
Övriga upplupna intäkter	-	7	7	1	8	8	7	-	-
Summa finansiella tillgångar	129	255 405	255 534	4 754	260 288	260 288	234 661	351	20 522
Byggnader och mark ¹⁾	-	-	-	-	24 003	24 003	-	-	24 003
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	349	349	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	584	584	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	24 936	24 936	-	-	-
Summa tillgångar	129	255 405	255 534	4 754	285 224	285 224	234 661	351	44 525
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	12 705	12 705	-	12 705	12 705	-	12 705	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Derivat	2 066	-	2 066	-	2 066	2 066	31	2 035	-
Övriga skulder	44	-	44	634	678	678	44	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	292	292	292	-	-	-
Summa finansiella skulder	2 110	12 705	14 815	926	15 741	15 741	75	14 740	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	132 806	132 806	-	-	-
Summa skulder	2 110	12 705	14 815	926	148 547	148 547	75	14 740	-

¹⁾ För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not Byggnader och mark.

Not 26. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2020	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Nivåindelning verkligt värde					Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾			
	Innehav som bestämts tillhör kategorin	Innehav för handelsändamål						Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾		
Mkr			Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		
Tillgångar											
Aktier och andelar	92 353	22	-	-	92 376	92 376	85 058	-	7 318	-	92 376
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	103 293	-	-	-	103 293	103 293	103 148	146	-	-	103 293
Övriga lån	1 150	-	2 270	-	3 420	3 420	-	-	1 150	-	3 420
Utlåning till kreditinstitut	-	-	385	-	385	385	-	-	-	-	385
Derivat	-	2 538	-	-	2 538	2 538	1	2 537	-	-	2 538
Fondförsäkringstillgångar	10 384	-	-	-	10 384	10 384	10 384	-	-	-	10 384
Övriga fordringar	-	-	1 041	-	1 041	1 041	-	-	-	153	888
Kassa och bank	-	-	7 922	-	7 922	7 922	-	-	-	2 426	5 496
Upplupna ränteintäkter	413	156	-	-	569	569	413	156	-	-	569
Övriga upplupna intäkter	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1
Summa finansiella tillgångar	207 593	2 716	11 620	-	221 929	221 929	199 004	2 838	8 467	2 579	219 350
Byggnader och mark ⁴⁾	-	-	-	-	19 593	19 593	-	-	19 593	-	-
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	290	290	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	507	507	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	20 390	20 390	-	-	19 593	-	-
Summa tillgångar	207 593	2 716	11 620	-	242 320	242 320	199 004	2 838	28 060	-	-
Skulder											
Fondförsäkringsåtaganden	10 384	-	-	-	10 384	10 384	-	10 384	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	2 431	2 431	2 431	-	-	-	-	-
Derivat	-	327	-	-	327	327	12	315	-	-	-
Övriga skulder	-	29	-	1 164	1 193	1 193	29	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	238	238	238	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	10 384	355	-	3 834	14 574	14 574	40	10 699	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	132 634	132 634	-	-	-	-	-
Summa skulder	10 384	355	-	3 834	147 207	147 207	40	10 699	-	-	-

¹⁾ Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t ex övriga fordringar och banktillgodohavanden för t ex leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

⁴⁾ För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not Byggnader och mark.

Not 26. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2021	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivåindelning verkligt värde		
	Obligatoriskt						Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa						
Tillgångar									
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	10 271	10 271	-	10 271	10 271	-	-	10 271
Aktier och andelar	35	118 175	118 210	-	118 210	118 210	112 128	-	6 082
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	102 596	102 596	-	102 596	102 596	102 337	259	-
Övriga lån	-	3 736	3 736	-	3 736	3 736	-	-	3 736
Utlåning till kreditinstitut	-	2 110	2 110	-	2 110	2 110	2 110	-	-
Derivat	50	-	50	-	50	50	0	50	-
Fondförsäkringstillgångar	-	12 705	12 705	-	12 705	12 705	12 705	-	-
Övriga fordringar	1	42	43	147	190	190	43	-	-
Kassa och bank	-	4 948	4 948	3 146	8 094	8 094	4 948	-	-
Upplupna ränteintäkter	42	380	422	-	422	422	380	42	-
Övriga upplupna intäkter	-	7	7	-	7	7	7	-	-
Summa finansiella tillgångar	129	254 971	255 100	3 293	258 393	258 393	234 659	351	20 089
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	17 792	23 715	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	325	325	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	18 117	24 040	-	-	-
Summa tillgångar	129	254 971	255 100	3 293	276 510	282 433	234 659	351	20 089
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	12 705	12 705	-	12 705	12 705	-	12 705	-
Derivat	2 066	-	2 066	-	2 066	2 066	31	2 035	-
Övriga skulder	44	-	44	48	92	92	44	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	31	31	31	-	-	-
Summa finansiella skulder	2 110	12 705	14 815	79	14 895	14 895	75	14 740	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	131 338	131 338	-	-	-
Summa skulder	2 110	12 705	14 815	79	146 233	146 233	75	14 740	-

Not 26. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2020	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Nivåindelning verkligt värde					Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾			
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål						Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde
Mkr							Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		
Tillgångar											
Lån till koncernföretag	-	-	8 810	-	8 810	8 810	-	-	-	-	8 810
Aktier och andelar	90 343	22	-	-	90 366	90 366	85 058	-	5 308	-	90 366
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	103 293	-	-	-	103 293	103 293	103 148	146	-	-	103 293
Övriga lån	1 150	-	2 270	-	3 420	3 420	-	-	1 150	-	3 420
Utlåning till kreditinstitut	-	-	385	-	385	385	-	-	-	-	385
Derivat	-	2 538	-	-	2 538	2 538	1	2 537	-	-	2 538
Fondförsäkringstillgångar	10 384	-	-	-	10 384	10 384	10 384	-	-	-	10 384
Övriga fordringar	-	-	1 036	-	1 036	1 036	-	-	-	153	884
Kassa och bank	-	-	6 370	-	6 370	6 370	-	-	-	2 411	3 959
Upplupna ränteintäkter	413	156	-	-	569	569	413	156	-	-	569
Summa finansiella tillgångar	205 584	2 716	18 872	-	227 171	227 171	199 004	2 838	6 457	2 564	224 608
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	8 561	12 482	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	318	318	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	8 879	12 800	-	-	-	-	-
Summa tillgångar	205 584	2 716	18 872	-	236 050	239 971	199 004	2 838	6 457	-	-
Skulder											
Fondförsäkringsåtaganden	10 384	-	-	-	10 384	10 384	-	10 384	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	2 431	2 431	2 431	-	-	-	-	-
Derivat	-	327	-	-	327	327	12	315	-	-	-
Övriga skulder	-	29	-	641	670	670	29	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	20	20	20	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	10 384	355	-	3 092	13 832	13 832	40	10 699	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	131 626	131 626	-	-	-	-	-
Summa skulder	10 384	355	-	3 092	145 457	145 457	40	10 699	-	-	-

¹⁾ Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t ex övriga fordringar och banktillgodohavanden för t ex leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Not 26. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om finansiella instruments verkliga värden

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar mellan nivå 1, 2 och 3 har skett under året. Överföring till nivå 3 avser effekt av ändrad redovisningsprincip, se nedan tabell Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde

Bokfört värde för finansiella tillgångar och skulder, klassificerade till upplupet anskaffningsvärde, anses reflektera det verkliga värdet. Finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde avser betalningsmedel hänförliga till kassa och bank samt kortfristiga finansiella fordringar och skulder.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella

instrument; obligationer, derivat, vissa innehav i så kallade alternativa placeringar, fond- i fondinnehav samt onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

För innehav i onoterade andelar, främst riskkapitalbolag, ska värderingen i första hand följa IPEVCs principer eller likvärdiga värderingsprinciper och ska i första hand vara baserad på tillgängliga marknadspriser, men även andra värderingsmetoder som t ex diskonterat kassaflöde, substansvärderingsmetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering används. Generellt gäller att innehaven ska uppvisa verkligt värde med beaktande av försiktighet och konsekvens i värderingen. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Verkligt värde för så kallade fond-i-fond fastställs utifrån underlag erhållet från extern part utsedd av fond i fond-förvaltaren. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kursätts. Värderingen uppdateras när ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

För aktier som inte noterade på en aktiv marknad används värderingstekniker för att bestämma det verkliga värdet. Tekniken som används är diskonterade kassaflöden.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på STIBOR (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig creditspread.

Not 26. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar och swaptions värderas med hjälp av yieldkurvor baserad på köp- och säljkurs samt avseende swaptions; även volatilitetsytor. OTC-aktie-indexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Värderingsprocessen för finansiella instrument

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig företaget av andra värderingstekniker. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att företaget gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Företaget har ett värderingsforum för att uppfylla intern kontroll med hänsyn till finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Värderingsforum, där CFO är beslutande, har övergripande ansvar för att kontrollera alla väsentliga värderingar till verkligt värde.

Värderingsforum hålls kvartalsvis för att analysera väsentliga ej observerbara indata och justeringar i värderingar. Om tredjepartsinformation används vid värdering utvärderas om informationen uppfyller kraven enligt IFRS, inklusive i vilken nivå i verkligt värdehierarkin som innehavet ska kategoriseras.

Värderingsforumets huvuduppgift är att fastställa värderingsramverket för samtliga finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Detta innefattar en värderingsinstruktion som är gemensam för samtliga försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Väsentliga värderingsfrågor rapporteras till Revisionskommittén.

Företaget har ett flertal kontroller för att säkerställa korrekt värdering för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Det inbegriper bland annat oberoende kontroller av priser, uppföljning av avkastning mot index mm.

Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara marknadsdata (nivå 3).

Mkr	Aktier och andelar				Övriga finansiella placeringstillgångar			
	Koncernen		Moderföretaget		Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Ingående balans	7 318	3 871	5 308	3 871	1 150	588	1 150	588
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	-	-	-	2 270	-	11 080	-
Redovisat värde vid årets ingång	7 318	3 871	5 308	3 871	3 420	588	12 230	588
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	809	-28	500	-138	250	-65	361	-65
Anskaffningsvärde förvärv	9 738	3 603	1 352	1 703	191	644	1 648	644
Försäljningslikvid	-1 079	-129	-1 079	-129	-	-18	-	-18
Andra erhållna betalningar	-	-	-	-	-124	-	-230	-
Utgående balans	16 786	7 318	6 082	5 308	3 736	1 150	14 008	1 150

Varav orealiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen

	786	-28	477	-138	253	-65	253	-65
--	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	-----

¹⁾Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat.

Not 26. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2

KPA Tjänstepensionsförsäkring har innehav i valutaterminer, swappar samt kapitalandelsbevis vilka hänförs till värderingskategori 2.

Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Swappar värderas med hjälp av yieldkurvor.

Kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis avser lån till alternativa investeringsfonder, värdering baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren som följer värderingsprinciper enligt årsredovisningslagen (1995:1554). Fonderna offentliggör substansvärdet per andel för kapitalandelsbevisen/vinstandelsbevisen och innehaven är noterade på Nordic Growth Market NGM i Stockholm för NDX-segmentet.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3

Till nivå 3 hänförs onoterade andelar i investeringsfonder, onoterade aktier samt lån.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings innehav i onoterade investeringsfonder avser private equityfonder, private equityfond-i-fonder, hedgefond-i-fonder samt fastighetsfond-i-fonder. Fonderna värderas med alternativ värderingsmetod för vilka observerbara indata inte finns tillgänglig.

För private equityfonder och private equity-fond-i-fonder baseras värdering på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren. Värderingen följer IPEVCs principer (International Private Equity and Venture Capital) utfärdade av EVCA (European Venture Capital Association), som är en sammanlutning av riskkapitalföreningar som har gått samman och tagit fram värderingsprinciper för beräkning av verkliga värden. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssetts. IPEVCs värderingsmetoder inkluderar användning av diskonterat kassaflöde, substansvärdemetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering, som innebär att jämförelse görs av relativa värden för aktie och/eller företaget s.k. multiplar (nyckeltal).

Värdering av fastighetsfond-i-fond baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren och följer INREVs principer (Investors in Non-listed Real Estate Vehicles). Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas.

Onoterade aktier värderas antingen med hjälp av prognosticerade diskonterade kassaflöden med icke noterad indata som input eller till substansvärdet.

Samtliga lån hänförs till nivå 3. Lån som avser lån till alternativa investeringsfonder värderas med hjälp av NAV som erhålls från respektive fond, övriga lån värderas till nominella belopp.

För innehav i aktier och andelar samt lån i nivå 3 redovisas ingen känslighetsanalys. Anledningen är att värderingen, till övervägande del, utförs av extern part.

Not 27. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

	2021			2020		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Koncernen, Mkr						
Tillgångar						
Andra immateriella tillgångar	-	22	22	-	9	9
Byggnader och mark	-	24 003	24 003	-	19 593	19 593
Aktier och andelar i intresseföretag	-	349	349	-	290	290
Aktier och andelar	19 222	109 692	128 914	9 888	82 487	92 376
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	14 250	88 347	102 596	1 459	101 834	103 293
Övriga lån	1	3 735	3 736	5	3 415	3 420
Utlåning till kreditinstitut	2 110	-	2 110	385	-	385
Derivat	29	21	50	1 740	798	2 538
Fondförsäkringstillgångar	700	12 006	12 705	558	9 827	10 384
Fordringar avseende direktförsäkring	94	-	94	118	-	118
Aktuell skattefordran	276	-	276	218	-	218
Uppskjuten skattefordran	-	88	88	-	69	69
Övriga fordringar	199	-	199	1 044	-	1 044
Kassa och bank	9 550	-	9 550	7 922	-	7 922
Upplupna ränteintäkter	422	-	422	569	-	569
Övriga förutbetalda kostnader	108	-	108	92	-	92
Summa tillgångar	46 961	238 264	285 224	23 998	218 322	242 320
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	4 139	126 796	130 934	3 907	127 341	131 248
Oreglerade skador	9	97	106	8	97	105
Övriga försäkringstekniska avsättningar	-	7	7	-	7	7
Fondförsäkringsåtaganden	700	12 006	12 705	558	9 827	10 384
Pensioner och liknande förpliktelser	-	96	96	-	37	37
Aktuell skatteskuld	93	-	93	100	-	100
Uppskjuten skatteskuld	-	1 291	1 291	-	888	888
Skulder avseende direkt försäkring	124	-	124	105	-	105
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	2 431	-	2 431
Derivat	1 779	288	2 066	275	52	327
Övriga skulder	827	-	827	1 327	-	1 327
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	298	-	298	248	-	248
Summa skulder och avsättningar	7 967	140 580	148 547	8 959	138 249	147 207

Not 27. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder forts.

	2021			2020		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Moderföretaget, Mkr						
Tillgångar						
Andra immateriella tillgångar	-	22	22	-	9	9
Aktier och andelar i koncernföretag	-	17 585	17 585	-	8 354	8 354
Lån till koncernföretag	-	10 271	10 271	-	8 810	8 810
Aktier och andelar i intresseföretag	-	207	207	-	207	207
Aktier och andelar	19 222	98 988	118 210	9 888	80 478	90 366
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	14 250	88 347	102 596	1 459	101 834	103 293
Övriga lån	1	3 735	3 736	5	3 415	3 420
Utlåning till kreditinstitut	2 110	-	2 110	385	-	385
Derivat	29	21	50	1 740	798	2 538
Fondförsäkringstillgångar	700	12 006	12 705	558	9 827	10 384
Fordringar avseende direkt försäkring	94	-	94	118	-	118
Aktuell skattefordran	202	-	202	184	-	184
Övriga fordringar	193	-	193	1 039	-	1 039
Kassa och bank	8 094	-	8 094	6 370	-	6 370
Upplupna ränteintäkter	422	-	422	569	-	569
Övriga förutbetalda kostnader	11	-	11	4	-	4
Summa tillgångar	45 327	231 182	276 510	22 320	213 730	236 050
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	4 139	126 796	130 934	3 907	127 341	131 248
Oreglerade skador	9	97	106	8	97	105
Övriga försäkringstekniska avsättningar	-	7	7	-	7	7
Fondförsäkringsåtaganden	700	12 006	12 705	558	9 827	10 384
Uppskjuten skatteskuld	-	13	13	-	17	17
Övriga avsättningar	-	-	-	0	-	0
Skulder avseende direkt försäkring	124	-	124	105	-	105
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	2 431	-	2 431
Derivat	1 779	288	2 066	275	52	327
Övriga skulder	241	-	241	804	-	804
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	37	-	37	29	-	29
Summa skulder och avsättningar	7 027	139 205	146 233	8 118	137 340	145 457

Not 28. Aktiekapital

	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Antal aktier	300 000	300 000	300 000	300 000
Kvotvärde, kronor	1 000	1 000	1 000	1 000

Not 29. Obeskattade reserver

Periodiseringsfond, Mkr	2021	2020
Ingående balans	68	64
Avsättning	9	13
Upplösning	-10	-9
Utgående balans	67	68

Periodiseringsfond	2021	2020
Avsättning 2015	-	10
Avsättning 2016	9	9
Avsättning 2017	13	13
Avsättning 2018	11	11
Avsättning 2019	12	12
Avsättning 2020	13	13
Avsättning 2021	9	-
Summa	67	68

Not 30. Livförsäkringsavsättning

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Ingående balans	131 248	120 036	131 248	120 036
Premiernas påverkan på avsättning	10 023	9 250	10 023	9 250
Utbetalningar	-3 751	-3 530	-3 751	-3 530
Utbetalningar på grund av flytt	-1 104	-830	-1 104	-830
Riskresultat	-31	-32	-31	-32
Effekt av ändrade marknadsräntor	-5 078	7 188	-5 078	7 188
Avgiftsbelastning	-469	-470	-469	-470
Avkastningsskatt	-104	-102	-104	-102
Effekt av (övriga) förändrade aktuariella antaganden	-	-409	-	-409
Tekniska ändringar som påverkar reserven	229	179	229	179
Andra förändringar	-29	-31	-29	-31
Utgående balans brutto	130 934	131 248	130 934	131 248
Total förändring	314	-11 212	314	-11 212

Vid beräkning av livförsäkringsavsättningar har följande beräkningsantaganden använts:

Ränteantaganden

Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). Se not 1 Redovisningsprinciper.

Dödlighetsantaganden

KPA Tjänstepensionsförsäkring tillämpar köns- och födelseårsberoende dödlighetsantagande vid beräkning av livförsäkringsavsättning. De dödlighetsantaganden som tillämpas vid beräkningen av livförsäkringsavsättning motsvarar aktuell erfarenhet inom KPA Tjänstepensionsförsäkring, kompletterade med årliga procentuella dödlighetsreduktioner för att uppskatta den framtida dödligheten. Dödlighetsreduktionerna är framtagna av SCB för hela befolkningen.

Driftskostnadsantaganden

Driftskostnadsantaganden är beräknade med utgångspunkt i aktuella driftskostnader. Avsättningen beräknas med procentuella belastningar på premie, avsättning och utbetalning.

Skattekostnadsantaganden

För att bestämma antagandet om statslåneränta vid beräkningen av avkastningsskatt används den statsobligationsränta som har en löptid närmast 10 år, dock minst 0,5 procent.

Optionsantaganden

Vid beräkning av livförsäkringsavsättning tillämpas antaganden om försäkringstagarnas utnyttjande av optioner att premieannullera eller ändra utbetalningstiden. De antaganden som tillämpas baseras på försäkringstagarnas beteende i KPA Tjänstepensionsförsäkring. Antagandet om ändrad utbetalningstid innebär att hänsyn tas till att en andel av försäkringstagarna, vid tidpunkten för utbetalning, förändrar den tidsperiod under vilken pensionen betalas ut. Antaganden om premieannullation avser enbart annullation av äkta löpande premier, eftersom framtida engångspremier i serie inte ingår i beräkning av livförsäkringsavsättning.

Not 31. Oreglerade skador

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
IB rapporterade skador	66	48	66	48
IB inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	40	43	40	43
Ingående balans	105	90	105	90
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	40	52	40	52
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder	-26	-24	-26	-24
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-13	-12	-13	-12
Andra förändringar	0	0	0	0
Utgående balans brutto	106	105	106	105
UB rapporterade skador	71	66	71	66
UB inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	34	40	34	40
Avsättning för oreglerade skador	106	105	106	105
Total förändring	0	15	0	15

Vid beräkning av avsättning avseende pågående ersättningsfall med premiebefrielse har följande beräkningsantaganden använts:

Ränteantaganden

Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). Se not 1 Redovisningsprinciper.

Sjuklighetsantaganden

För premiebefrielsesreserver baseras beräkningen på antagande om sannolikheten för avveckling genom tillfrisknande eller dödsfall. En avsättning görs även för inträffade men ännu inte inrapporterade skador baserad på KPA Tjänstepensionsförsäkrings historiska erfarenheter och skadeutfall.

Not 32. Fondförsäkringsåtaganden

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Fondförsäkringsåtagande				
Ingående balans	10 384	10 171	10 384	10 171
Inbetalningar	406	387	406	387
Utbetalningar *	-875	-672	-875	-672
Avgifter	-2	-2	-2	-2
Värdeförändring på placeringstillgångar	2 788	498	2 788	498
Rabatter till försäkringstagarna	11	10	11	10
Avkastningsskatt	-8	-8	-8	-8
Övrigt	2	0	2	0
Utgående balans	12 705	10 384	12 705	10 384

* Varav 599 (476) hänför sig till Smart Pension, vilket innebär att innehav i fondförsäkring flyttar över till traditionell livförsäkring i företaget.

Not 33. Pensioner och liknande förpliktelser

Koncernen, Mkr	2021	2020
Pensionsförpliktelser		
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	380	308
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	380	308
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	284	271
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i balansräkning	96	37
Nettobeloppet för förmånsbestämda planer redovisas i följande poster i balansräkning		
Avsättningar till pensioner	96	37
Nettobeloppet i balansräkning	96	37
Förändring av nuvärdet för fonderade förpliktelser		
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	308	341
Utbetalda ersättningar	-11	-12
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	4	4
Räntekostnad	4	6
Omvärderingar:		
Aktuariella vinster och förluster avseende ändrade finansiella antaganden	75	-31
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	380	308
Nuvärdet av förpliktelsen fördelar sig på planerna / medlemmar enligt följande		
Aktiva medlemmar	20%	21%
Fribrevsinnehavare	38%	37%
Pensionärer	42%	42%

Koncernen, Mkr	2021	2020
Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde		
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	271	300
Avgifter från arbetsgivaren	1	6
Utbetalda ersättningar	-17	-12
Ränteintäkt redovisad i resultatet	3	5
Reduceringar och regleringar	2	1
Avkastning på förvaltningstillgångar exklusive ränteintäkt	24	-30
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 december	284	271

Not 33. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Koncernen, Mkr	2021	%	2020	%
Förvaltningstillgångarna består av följande				
Eget kapitalinstrument	99	35%	95	35%
Skuldinstrument	148	52%	138	52%
Fastigheter	37	13%	38	13%
Summa	284	100%	271	100%
Skuldinstrument				
Bostadsobligationer	88	31%	87	32%
Statsobligationer	40	14%	33	12%
Realränteobligationer	14	5%	14	5%
Kassa	6	2%	5	2%
Summa	148	52%	138	51%
varav				
Noterade innehav	148	100%	138	100%
Eget kapitalinstrument				
Sverige	40	14%	38	14%
Nordamerika	40	14%	35	13%
Europa exkl. Sverige	9	3%	11	4%
Japan	3	1%	3	1%
Asien exkl. Japan	3	1%	3	1%
Utvecklingsmarknader	6	2%	5	2%
Summa	99	35%	95	35%
varav				
Noterade innehav	99	100%	95	100%

Förvaltningstillgångar

Pensionsstiftelsens tillgångar utgör förvaltningstillgångar för pensioner och värderas till marknadsvärde. Pensionsstiftelsen investerar på sådant sätt att likviditeten för pensionsstiftelsen är säkrad. Investeringstiden är långsiktig och ska täcka ökning av pensionsförpliktelser. Den genomsnittliga löptiden på pensionsförpliktelserna uppgår till cirka 17 år.

Förvaltningen av Folksam:s tillgångar i pensionsstiftelsen har en fördelning där tillgångsfördelningen är cirka 52 procent skuldinstrument, cirka 35 procent eget kapitalinstrument och cirka 13 procent fastigheter. Alla fastigheter är belägna i Sverige.

Investeringsplaner beslutas av styrelsen för Pensionsstiftelsen och en gång per år görs en översyn av strategierna och tillgångsfördelningen.

Not 33. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Koncernen	2021	2020
Kostnad redovisad i årets resultat		
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	2	2
Netto ränteintäkt/räntekostnad	1	1
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende förmånsbestämda pensionsplaner	2	3
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende avgiftsbestämda pensionsplaner	0	0
Total pensionskostnad i årets resultat	2	3
Kostnaden redovisas i följande rader ingående i årets resultat		
Administrationskostnader	2	2
Kapitalavkastning intäkter	-3	-5
Kapitalavkastning kostnader	4	6
Summa	2	3
Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	18	8
Kostnad redovisad i övrigt totalresultat		
Aktuariella vinster (-) och förluster (+) inkl löneskatt	-77	-2
Skillnad mellan faktisk avkastning och avkastning enligt diskonteringsräntan på förvaltningstillgångarna	-1	3
Netto redovisat i övrigt totalresultat	-79	1
Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser	2021	2020
Diskonteringsränta	1,23%	0,89%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	1,23%	0,89%
Framtida löneökning	4,20%	3,00%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	4,20%	3,00%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	2,70%	1,50%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	FFFS 2007:31	FFFS 2007:31

Not 33. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Livslängd

Antagandena om livslängd följer Finansinspektionens tryggningsgrunder (generationsödlichkeit). Tabellen nedan visar förväntad återstående livslängd för män och kvinnor i olika åldrar. Samma antaganden om livslängd används för Folksam samtliga pensionsplaner.

Förväntad återstående livslängd, år

Ålder	Man	Kvinna
30	58	60
50	37	39
70	16	19

Aktuariella antaganden

Den aktuariella beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader baseras på följande antaganden.

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan använder Folksam den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar beräknas baserat på den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Framtida löneökning

Framtida löneökning avspeglar förväntade framtida procentuella löneökningar som en sammansatt effekt av inflation, tjänsteålder och befordran.

Inflation

Beträffande inflationsantagande har Folksam valt att följa Riksbankens uppsatta inflationsmål som utgångspunkt vid beräkningarna.

Framtida ökning av pensioner

Inflationsantaganden används för uppräknig av framtida ökning av pensioner.

Inkomstbasbeloppet

Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet.

Känslighetsanalys

Koncernen, Mkr	Ökning	Minskning
Diskonteringsränta 1% förändring på pensionsskuld	-30	34
Framtida löneökning 1% förändring på pensionsskuld	3	-3

Känslighetsanalyserna baseras på en förändring i ett antaganden medan det andra antagandet är konstant.

Finansiering

Koncernen uppskattar att 0 (0) miljoner kronor blir betalda under 2022 till fonderade och ofonderade förmånsbestämda planer.

Aktuariella beräkningar görs för Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna på förmånsbestämda pensionsavsättningar enligt IAS 19. Beräkningarna görs per pensionsplan och arbetsgivare.

KTP planen, som är den största pensionsplanen inom Folksam, är tryggad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för samtliga anställda inom Folksam.

Inom Folksam fördelas kostnaderna och åtaganden inom respektive koncern enligt en fördelningsnyckel baserad på lönesummor för respektive företag som ingår i Folksam Liv- och Folksam-Sak koncernerna. Detta görs för att återspegla en så korrekt bild som möjligt av kostnader och åtaganden inom koncernerna.

Lönesummorna varierar mellan åren varför den procentuella fördelningen av utgående pensionsavsättningen ändras mellan Folksam Liv- och Folksam Sak koncernerna. Fördelningsnyckeln avseende ingående pensionsskuld baseras på ett vägt tal av historisk data medan fördelningsnyckeln avseende årets avsättning baseras på årets fördelade lönekostnader. Mer om pensionsplaner och pensionsåtaganden finns att läsa i not 43 Medelantal anställda samt löner och ersättningar samt i not 1 Redovisningsprinciper.

Not 34. Uppskjuten skatt

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Uppskjutna skattefordringar (-) och skatteskulder (+)				
Andra immateriella och materiella tillgångar	-	-	0	0
Byggnader och mark	1 156	762	-	-
Aktier och andelar	12	14	12	14
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	1	0	1
Derivat	1	1	1	1
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	0	0
Obeskattade reserver	34	42	-	-
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0	-2	-	-
Underskottsavdrag	0	0	-	-
Summa	1 203	819	13	17

Samtliga förändringar mellan åren i posten uppskjuten skatt har redovisats som uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt i resultaträkningen.

I juni 2018 beslutades att bolagsskatten skulle sänkas och att sänkningen skulle ske stegvis. För åren 2019-2020 sänktes bolagsskatten till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt är bolagsskatten sänkt till 20,6 procent. Dock finns det särskilda regler för periodiseringsfonder. Återföring av existerande periodiseringsfonder 2021 ska räknas upp för att balansera den lägre skattesatsen. Återföringen sker till mellan 100 och 106 procent av avdraget, beroende på vilket år periodiseringsfonden avsattes och vilket år den upplöses. Uppräknings sker endast i koncernen.

Not 35. Skulder till kreditinstitut

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Kreditinstitut Sverige	-	1 675	-	1 675
Kreditinstitut inom EU	-	756	-	756
Totalt	-	2 431	-	2 431

Posten avser i sin helhet kontantsäkerheter hos kreditinstitut.

Not 36. Övriga skulder

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Skulder till koncernföretag som ej konsolideras	19	19	19	19
Skulder till övriga närstående företag	14	14	14	14
Leverantörsskulder	15	17	5	8
Köpta ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	10	589	10	589
Övriga skulder	769	688	193	174
Summa	827	1 327	241	804

Not 37. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Upplupna kostnader	298	248	37	29
Summa	298	248	37	29

Not 38. Ställda säkerheter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Övriga ställda säkerheter (bokfört värde)				
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar				
Byggnader och mark	24 003	19 593	-	-
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	27 856	17 164
Aktier och andelar	116 014	88 392	116 014	88 392
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	100 195	101 458	100 195	101 458
Övriga lån	3 684	3 415	3 684	3 415
Derivat	-268	798	-268	798
Kassa och bank	3 854	4 888	3 854	4 888
Upplupna räntor och hyresintäkter	418	566	418	566
Fondförsäkringstillgångar	12 705	10 384	12 705	10 384
Summa	260 605	229 494	264 458	227 065
För andras räkning pantsatta tillgångar				
Aktier och andelar	10 704	2 010	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 147	1 693	2 147	1 693
Likvida medel	2 110	385	2 110	385
Totalt ställda säkerheter	275 566	233 583	268 715	229 143

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. KPA Tjänstepensionsförsäkring har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna enligt Försäkringsrörelselagen överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. De försäkringstekniska åtagandena uppgår till 143 752 (141 745) miljoner kronor för koncernen och 143 752 (141 745) miljoner kronor för moderföretaget.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser obligationer och/eller likvida medel pantsatta för positioner i börshandlade derivat. Pantsättning är ett krav från clearinginstitutet och således en förutsättning för handel.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser också likvida medel pantsatta för positioner i Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen och likvida medel pantsatta för positioner i OTC-derivat. Pantsättningen för positioner i OTC-derivat avser reglering av orealiserat resultat och regleras via med motparterna ingångna ISDA-avtal.

Säkerheter har ställts i enlighet med clearinginstitutens angivna marginalsäkerhetskrav.

Not 39. Eventualförpliktelser

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Solidariskt betalningsansvar för skulder i handelsbolag	-	-	204	204
Garantier	23	23	23	23
Summa	23	23	227	227
Varav till förmån för koncern-/Intresseföretag	-	-	204	204

Not 40. Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Avtalad, ännu ej utbetalat lån	3 419	1 327	3 419	1 327
Avtalad, ännu ej investerat riskkapital	5 406	5 870	5 406	5 870
Avtalad, ännu ej investerad del i fastighet	3 379	1 493	3 379	1 493
Summa	12 204	8 690	12 204	8 690
Varav till förmån för koncern-/Intresseföretag	-	-	-	-

För upplysningar om åtaganden för operationella leasingavtal, se not 41 Leasing, avsnitt Likviditetsrisker - framtida leasingavgifter.

Not 41. Leasing

Operationella leasingavtal - företaget är leasegivare

Operationella leasingavtal - leasegivare

Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. De underliggande tillgångarna som hyrs ut avser förvaltningsfastigheter, se balansräkning rad Byggnader och mark. Upplysningar lämnas i not Byggnader och mark om värdering av förvaltningsfastigheterna till verkligt värde, kriterier för klassificering, begränsningar och förpliktelser.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal

Leasingintäkter för lokaler omfattar avgifter som till sin substans är fasta, hit förs lokalhyra och variabla avgifter för fastighetsindex. Hyresintäkter inkluderar även variabla avgifter som inte beror på index, det avser tillägg för t.ex. underhåll, el, vatten och avgift för fastighetsskatt, försäkringar och underhåll. Hyresintäkter inklusive tillägg aviseras i förskott och redovisas linjärt som hyresintäkt i resultaträkningen över kontraktperiodens längd. I not Kapitalavkastning, intäkter, benämns leasingintäkter som Hyresintäkter från byggnader och mark.

Direkta kostnader för förvaltningsfastigheter

Upplysning om driftskostnader för förvaltningsfastigheter lämnas i not Kapitalavkastning, kostnader på rad Driftskostnader för byggnader och mark. Kostnaderna omfattar bl a fastighetsförvaltning, underhåll, hyresgästanpassningar och fastighets-skatt.

Periodens leasingintäkter	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Mkr				
<i>Förvaltningsfastigheter</i>				
Leasingavgifter	929	854	-	-
varav variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	96	84	-	-

Löptidsanalys framtida leasingintäkter	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Mkr				
<i>Förvaltningsfastigheter</i>				
Inom ett år	746	624	-	-
2 år	596	503	-	-
3 år	416	470	-	-
4 år	304	309	-	-
5 år	190	234	-	-
Senare än 5 år	522	482	-	-
Summa leasingavgifter exkl. variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	2 774	2 622	-	-

Not 41. Leasing forts.

Leasingavtal - företaget är leasetagare

Operationella leasingavtal - leasetagare

Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. En väsentlighetsbedömning har gjorts i samband med upplysningar om leasingavtal där företaget är leasetagare, uppgifter presenteras endast för tomrättsavtal.

Löptider leasingavtal - leasetagare

Förvaltningsfastigheter - tomträetter

Löptiden anses vara evig för hyresavtal för tomträetter.

Tomträttsshavaren (leasetagaren) har inte rätt att säga upp avtalet. Fastighetsägare (leasegivare) får däremot säga upp avtalet vid bestämda tidpunkter. Betalning görs vanligtvis kvartalsvis i förskott. Avgäld (leasingavgift) är oförändrad under bestämda perioder (avgäldsperioder), vanligtvis med en löptid på tio år men kan vara längre, efter avgäldsperioden görs en omprövning av avgälden.

Leasingavgifter - leasetagare

Förvaltningsfastigheter - tomträetter

Leasingavgift motsvarar tomträttsavgäld och redovisas inom driftsnettot.

Leasingkostnader - leasetagare	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Mkr				
Fasta (bashyra) och variabla leasingavgifter (index)	25	14	-	-
Summa	25	14	-	-

Avtalade belopp	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Mkr				
Inom ett år	25	14	-	-
Längre än ett år är men högst 5 år	102	55	-	-
Senare än 5 år	25 263	13 780	-	-
Summa fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index eller ränta	25 390	13 849	-	-

Not 42. Upplysningar om närstående

Närstående parter

Noten innehåller beskrivningar av transaktioner och utestående mellanhavanden inklusive åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående enligt definitionen i IAS 24, Upplysningar om närstående.

KPA Tjänstepensionsförsäkring betraktar följande juridiska och fysiska personer som närstående enligt denna definition:

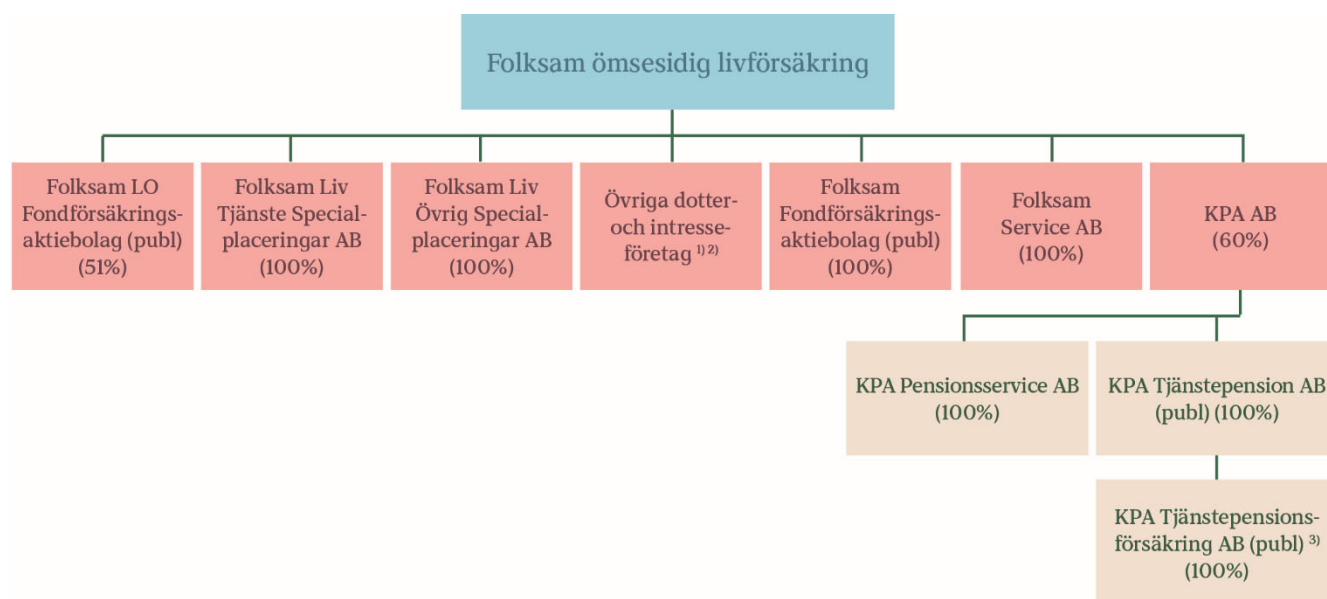
- Samtliga företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen samt Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension)
- Nyckelpersoner i ledande ställning¹⁾
- Nyckelpersoners nära familjemedlemmar
- Samtliga företag i SKR-koncernen
- Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Företag eller fysiska personer anses inte vara närstående enbart på grund av normala kund- eller affärskontakter på marknads-mässiga villkor. Som närstående räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag i Folksamgruppen. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkrings-tagarna.

¹⁾ Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysningar lämnas i not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner. Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension och Folksam Sak-koncernen. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Folksam Sak-koncernföretag finns i Folksam ömsesidig sakförsäkrings årsredovisning och detaljerad redovisning av samtliga Folksam Liv-koncernföretag finns i Folksam ömsesidig livförsäkrings årsredovisning. Årsredovisningarna finns på www.folksam.se.

¹⁾ Detaljerad redovisning av intresseföretag finns i not 19-20 i årsredovisning för Folksam Liv.

²⁾ Detaljerad redovisning av dotterföretag finns i not 18 i årsredovisning för Folksam Liv.

³⁾ Detaljerad redovisning av dotter- och intresseföretag finns i not 16-17 i årsredovisning för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring).

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om hur transaktioner, mellan-havanden samt åtaganden ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en affärsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vid ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av affärsplan. Principiella avvikelser från beslutad affärsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

Gemensam operativ organisation

Folksam Liv-koncernen tillsammans med Folksam Sak-koncernen bedriver sin verksamhet i samverkan med en till stor del gemensam operativ organisation samt delvis gemensam infrastruktur (IT, inventarier m.m). Beskriven samverkan gäller de företag som namnges i bilden ovan, ej namngivna företag i kategorin Övriga dotter- och intresseföretag ingår inte.

En central del av samverkan mellan Folksam Liv- och Sak koncernen är de gemensamma personalresurserna, i form av tillikaanställning. Utgångspunkten är att de samlade personalresurserna över tid ska vara lämpligt dimensionerade för att kostnadseffektivt kunna tillgodose personalbehovet för moder- och dotterföretag i båda koncernerna. Även Konsumentkooperationens pensionsstiftelse har tillikaanställd personal. Tillikaanställningen medför att företagen som delar operativ organisation inte köper och säljer tjänster som tillhandahålls av den tillikaanställda personalen, annat än i undantagsfall där det är särskilt motiverat. Istället tillämpas fördelning av kostnader enligt principerna som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Gemensamma inköp

Mot bakgrund av den samverkan som bedrivs mellan koncernerna kan även inköp samordnas. Inköp till fler än ett företag ska som huvudregel ingås med Folksam Liv, Folksam Sak respektive KPA Tjänstepensionsförsäkring som part och inköpsföretag för respektive berörd koncern. Avtal kan ingås separat för varje inköpsföretag eller i ett för dessa företag gemensamt avtal. Vid inköp som uppgår till högst 20 miljoner kronor får dock Folksam Sak vara inköpsföretag för hela Folksamgruppen. Härutöver kan undantag få förekomma om det föreligger särskilda omständigheter som motiverar ett avsteg från huvudregeln.

Kostnader för gemensamma inköp lyder under de generella principer som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Principer för kostnadsfördelning

Respektive företag, verksamhetsgren och produkt ska bära sina direkt eller indirekt hänförliga driftskostnader kopplade till den gemensamma operativa organisationen samt gemensam infrastruktur. Grundprincipen vid kostnadsfördelningen är att respektive företag ska belastas med de kostnader som uppstår baserat på faktiskt nyttjande, om inte en annan fördelning är särskilt motiverad i det enskilda fallet.

Den kostnadsfördelning som överenskommit på övergripande nivå operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan enhet och företag inom ramen för budgetprocessen. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller specifikation per avdelning/kostnadsställe, samt uppgifter om hur uppföljning ska utföras. Fördelning per företag sker sedan i varje månadsbokslut, utifrån procentuell andel av månadsvis utfall på kostnadsställe eller ordernummer.

Fördelade kostnader och mottagna kostnader

Kostnader som fördelas mellan företagen inom Folksam består bland annat av personalkostnader, lokalkostnader, inventarier, marknadsförings- och försäljningskostnader, IT-kostnader såsom datautrustning, drift, utveckling av system. Dessutom fördelas skadehanteringskostnader och andra försäkringsadministrativa kostnader samt kapitalförvaltningskostnader. I det avlämnande företaget uppstår en koncernintern intäkt och i det mottagande företaget uppstår en koncernintern kostnad. Både intäkten och kostnaden redovisas under raden Driftskostnader i resultaträkningen. I samband med kostnadsfördelningen uppstår en koncernintern fordran och en koncernintern skuld mellan företagen inom Folksam.

Pensionsvalet PV

KPA Pensionservice administrerar de individuella pensionsvalen för anställda inom den kommunala och kooperativa sektorn via valcentralstjänsten Pensionsvalet PV. Pensionsvalet PV förmedlar pensionspremier för flertalet pensionsavtal till valbara försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, dessutom hanterar Pensionsvalet PV premier för tjänstegrupplivförsäkringen. Förutom förmedling av premier hanterar Pensionsvalet PV även utbetalningar, värdebesked och övrig förmedlingsadministration. Pensionsvalet PV är ett så kallat särskilt företagsnamn inom KPA Pensionservice, som är oberoende och arbetar helt neutralt mot de olika försäkringsföretagen och tjänstepensionsföretagen.

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Transaktioner mellan Pensionsvalet PV och KPA Tjänstepensionsförsäkring

KPA Tjänstepensionsförsäkring är valbart företag inom den kommunala och kooperativa sektorn. Transaktioner mellan Pensionsvalet PV och KPA Tjänstepensionsförsäkring är följande; Förmedling av premier, Fakturering vid återtag av premier, Transaktioner i samband med kapitalflytt, Fakturering för utfört uppdrag enligt avtal.

Koncerninterna fordringar och skulder samt ränta

Ränta på mellanhavandet beräknas månadsvis och Folksam tillämpar STIBOR 1 vecka. Reglering av mellanhavanden sker dagligen, veckovis, månadsvis eller kvartalsvis beroende på rörelse och belopp. Vid behov kan även fordringarna regleras vid anfordran.

Koncerninterna lånefordringar och låneskulder samt ränta

KPA Tjänstepensionsförsäkring lämnar lån till dotterföretag och övriga koncernföretag i samband med investeringar. Lånen redovisas under balansposterna Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag samt Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag. Röntan redovisas under raden kapitalavkastningen, intäkter i resultaträkningen samt under raden Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter i balansräkningen.

Övriga transaktioner

Övriga transaktioner mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående består av lämnat aktieägartillskott i samband med investeringar. Övriga transaktioner från närstående till KPA Tjänstepensionsförsäkring består av lämnade utdelningar eller lämnade resultatandelar.

Eventualförpliktelser

Solidariskt betalningsansvar för handelsbolagets skulder redovisas bland ansvarsförbindelser. För mer information hänvisas till not 39.

Transaktioner, utestående mellanhavanden och åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och SKR-koncernen

Det har inte skett några transaktioner med företagen i SKR-koncernen under perioden. Det finns heller inga utestående mellanhavanden eller åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och företagen i SKR-koncernen.

Transaktioner, utestående mellanhavanden och åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Det har inte skett några transaktioner med Konsumentkooperationens pensionsstiftelse under perioden. Det finns heller inga utestående mellanhavanden eller åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen				Folksam Sak-koncernen				Övriga närstående
	Moder-företag	Konsoli-derade koncern-företag	Ej konsoli-derade koncern-företag	Intresse-företag	Moder-företag	Konsoli-derade koncern-företag	Ej konsoli-derade koncern-företag	Intresse-företag	
2021, Tkr									
Fördelade kostnader	828	69 577	14 127	-	-	-	-	-	-
Mottagna kostnader	-162 397	-10 397	-	-	-125 858	-	-	-	-
Administrativa kostnader	-	-6 811	-	-	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	10	97 420	-	13 101	9	-	-	-	-
Räntekostnader	-	-41	-1	-	-	-	-	-	-
Lämnade aktieägartillskott	-	-9 227 341	-	-	-	-	-	-	-
Erhållna utdelningar	-	40 000	-	280 000	-	-	-	-	-
Erhållna resultatandelar	-	69 940	-	-	-	-	-	-	-
Summa	-161 558	-8 967 652	14 126	293 101	-125 849	-	-	-	-

Upplysningar om KPA Tjänstepensionsförsäkrings utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen				Folksam Sak-koncernen				Övriga närstående
	Moder-företag	Konsoli-derade koncern-företag	Ej konsoli-derade koncern-företag	Intresse-företag	Moder-företag	Konsoli-derade koncern-företag	Ej konsoli-derade koncern-företag	Intresse-företag	
2021, Tkr									
Fordringar	-	146 320	723	-	-	-	-	-	-
Skulder	18 610	105	-	-	14 363	-	-	-	-
Lånefordringar	-	9 223 333	-	1 048 110	-	-	-	-	-
Eventualförpliktelser	-	204 380	-	-	-	-	-	-	-
Summa	18 610	9 574 137	723	1 048 110	14 363	-	-	-	-

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen				Folksam Sak-koncernen				Övriga närstående
	Moder-företag	Konsoliderade koncern-företag	Ej konsoliderade koncern-företag	Intresse-företag	Moder-företag	Konsoliderade koncern-företag	Ej konsoliderade koncern-företag	Intresse-företag	
2020, Tkr									
Fördelade kostnader	1 876	78 447	13 389	-	-	-	-	-	-
Mottagna kostnader	-144 972	-11 032	-	-	-126 985	-	-	-	-
Administrativa kostnader	-	-5 458	-	-	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	4	101 378	0	14 149	4	-	-	-	-
Räntekostnader	-1	-16	0	-	-1	-	-	-	-
Lämnade aktieägartillskott	-	-1 924 347	-	-	-	-	-	-	-
Erhållna utdelningar	-	-	-	21 000	-	-	-	-	-
Erhållna resultatandelar	-	79 940	-	-	-	-	-	-	-
Summa	-143 093	-1 681 089	13 388	35 149	-126 982	-	-	-	-

Upplysningar om KPA Tjänstepensionsförsäkrings utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen				Folksam Sak-koncernen				Övriga närstående
	Moder-företag	Konsoliderade koncern-företag	Ej konsoliderade koncern-företag	Intresse-företag	Moder-företag	Konsoliderade koncern-företag	Ej konsoliderade koncern-företag	Intresse-företag	
2020, Tkr									
Fordringar	-	141 824	1 086	-	-	-	-	-	-
Skulder	19 214	2	-	-	14 268	-	-	-	-
Lånefordringar	-	7 761 811	-	1 048 110	-	-	-	-	-
Eventualförpliktelser	-	204 490	-	-	-	-	-	-	-
Summa	19 214	8 108 127	1 086	1 048 110	14 268	-	-	-	-

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda ¹⁾

Medelantalet anställda uppgick i koncernen till 166 (174) tjänstemän. Andelen män uppgick till 30 (29) procent och andelen kvinnor till 70 (71) procent. I moderföretaget uppgick medelantalet anställda till 166 (174) tjänstemän. Andelen män uppgick till 30 (29) procent och andelen kvinnor till 70 (71) procent.

- 1) Företagen inom Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställena inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) 239 (229) personer.

Fördelning kvinnor och män, styrelse och ledande befattningshavare Antal, Koncernen	2021		2020	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	8	3	8	3
Vd	1	-	1	-
Andra ledande befattningshavare	-	3	-	3
Summa kvinnor och män, styrelse och ledande befattningshavare	9	6	9	6

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr ¹⁾	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Styrelse	-1 272	-1 278	-1 272	-1 278
Vd	-1 700	-1 845	-1 700	-1 845
Andra ledande befattningshavare	-2 659	-2 577	-2 659	-2 577
Summa ledande befattningshavare	-5 631	-5 700	-5 631	-5 700
Tjänstemän	-134 343	-134 137	-134 343	-134 137
Totalt	-139 974	-139 837	-139 974	-139 837
Sociala kostnader	-74 946	-71 931	-74 946	-71 931
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt.	-930	-775	-930	-775
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt.	-827	-545	-827	-545
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt.	-26 675	-27 305	-26 675	-27 305

¹⁾ Vd är även vd i andra KPA-företag. Lönekostnaderna fördelas därför mellan dessa företag. Lönekostnader för tf vd redovisas i KPA Pensionservice. Ledande befattningshavare består av företagsledningen, som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension. Därför fördelas lönerna mellan företagen.

Jämförelsesiffrorna för 2020 har justerats p g a ändrade redovisningsprinciper gällande beräkning av personalkostnader från och med 1 januari 2021. Tidigare princip innebar att personalkostnaderna redovisades enligt hemvist, den nya principen innebär att personalkostnaderna redovisas utifrån fördelade kostnader. Se Not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.3.1.

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättningspolicy

Folksamns ersättningspolicy är gemensam för samtliga företag inom Folksam och utgår från de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att KPA Tjänstepensionsförsäkring når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på KPA Tjänstepensionsförsäkring. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom KPA Tjänstepensionsförsäkring utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam inklusive dotterföretag. För vd och tillikaanställd chef för internrevision utgår ingen rörlig ersättning.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksamns ersättningspolicy är fastställd av KPA Tjänstepensionsförsäkrings styrelse.

Ersättningsutskott

Inom KPA Tjänstepensionsförsäkring har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

Anställda som kan påverka risknivån i KPA Tjänstepensionsförsäkring

KPA Tjänstepensionsförsäkring har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i KPA Tjänstepensionsförsäkring är vd samt tillikaanställd chef för internrevision.

Folksam belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam inklusive dotterföretag utom vd, koncernledning, vd i dotterföretag och chef för internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2021 var att skapa fokus på Folksamns strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionsparandebansens mest nöjda kunder samt en ökad digital förflyttning. Dessa områden utgjorde de belöningsgrundande målen i programmet samt att det finns en tröskel för driftkostnader i belöningsprogrammet. Denna tröskel innebär att utbetalning i programmet endast kan ske om driftkostnaderna uppgår till en viss nivå oaktat hur väl de belöningsgrundande målen uppnås.

Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott					
2021, Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anders Knape	-209	-58	-	-84	-351
Övriga styrelseledamöter					
Lena Dahl	-153	-6	-	-50	-209
Eva Fagerberg	-145	-58	-	-64	-267
Karin George af Klercker ²⁾	-	-	-	-	-
Lenita Granlund	-145	-	-	-46	-191
Anna-Karin Laurell ²⁾	-	-	-	-	-
Sture Nordh	-161	-58	-	-22	-242
Ulf Olsson	-161	-6	-	-53	-220
Carina Sandor, t o m maj	-48	-	-	-15	-63
Annika Wallenskog	-161	-6	-	-53	-220
Helene Odenjung, fr o m juni	-89	-6	-	-30	-126
Elisabeth Sasse ²⁾	-	-	-	-	-
Summa ersättning styrelse och utskott	-1 272	-199	-	-416	-1 887

Ersättning styrelse och utskott					
2020 Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anders Knape	-199	-50	-	-78	-327
Övriga styrelseledamöter					
Lena Dahl	-146	-	-	-46	-191
Eva Fagerberg	-146	-50	-	-61	-257
Karin George af Klercker ²⁾	-	-	-	-	-
Lenita Granlund	-146	-	-	-46	-191
Catrina Ingelstam, t o m maj	-67	-27	-	-30	-124
Anna-Karin Laurell ²⁾	-	-	-	-	-
Sture Nordh	-146	-23	-	-17	-186
Ulf Olsson	-146	-	-	-46	-191
Carina Sandor	-138	-	-	-43	-181
Annika Wallenskog	-146	-	-	-46	-191
Elisabeth Sasse, fr o m maj ²⁾	-	-	-	-	-
Summa ersättning styrelse och utskott	-1 278	-150	-	-413	-1 840

¹⁾ Varav inga pensionskostnader.

²⁾ Interna ledamöter erhåller inget arvode.

Arvodesnivåer styrelsen, Tkr	2021	2020
Styrelseordförande, fast årsarvode	-121	-119
Övriga ex vd, fast årsarvode	-81	-80
Sammanträdesarvode per tillfälle	-8	-8

Arvoden till ledamöter i Risk- och kapitalutskott	2021	2020
Ordinarie ledamot	-35	-34
Sammanträdesarvode per tillfälle	-6	-6

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner, Tkr	Grundlön	Övriga förmåner och ersättningar, ³⁾	Pensionskostnad, ⁵⁾	Summa	Rörlig ersättning, ⁴⁾	Avgiftsbestämda pensionskostnader
Moderföretaget, 2021						
Vd						
Camilla Larsson Vd fr om 22 mars 2021	-1 696	-4	-930	-2 630	-	-930
Ninni Wibeck tf Vd, t o m 21 mars 2021 ¹⁾	-	-	-	-	-	-
Andra ledande befattningshavare 3 personer varav 3 personer med rörlig ersättning ^{2), 6)}	-2 612	-47	-827	-3 486	-31	-260
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 235 personer varav 235 personer med rörlig ersättning	-132 552	-1 791	-26 675	-161 018	-4 048	-3 094
Summa	-136 860	-1 842	-28 432	-167 134	-4 079	-4 284
Moderföretaget, 2020						
Vd						
Ninni Wibeck tf Vd, fr o m 7 november 2020 ¹⁾	-	-	-	-	-	-
Britta Burreau, t o m 6 november 2020 ²⁾	-1 810	-35	-775	-2 620	-	-775
Andra ledande befattningshavare 3 personer varav 3 personer med rörlig ersättning ^{2), 6)}	-2 532	-44	-545	-3 121	-12	-268
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 225 personer varav 225 personer med rörlig ersättning	-132 164	-1 973	-27 305	-161 442	-2 970	-2 152
Summa	-136 506	-2 052	-28 625	-167 183	-2 982	-3 195

¹⁾Lönekostnader för tf vd redovisas i KPA Pensionservice.

²⁾Vd och ledande befattningshavare tillhör även KPA Pensions företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions företag.

³⁾Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen tjänstebil.

⁴⁾Rörlig ersättning avser Folksam belöningsprogram.

⁵⁾Pensionskostnader avser kostnader hänförligt till respektive år.

⁶⁾Ledande befattningshavare består av koncernens företagsledning som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension.

Jämförelsesiffrorna för 2020 har justerats p g a ändrade redovisningsprinciper gällande beräkning av personalkostnader från och med 1 januari 2021. Tidigare princip innebar att personalkostnaderna redovisades enligt hemvist, den nya principen innebär att personalkostnaderna redovisas utifrån fördelade kostnader. Se Not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.3.1.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2019:23

Under 2021 har det utbetalats 3 810 tusen kronor inklusive särskild löneskatt avseende utfall från belöningsprogrammet för 2020. För räkenskapsåret 2021 har det avsatts 5 251 tusen kronor inklusive särskild löneskatt, för utbetalning under 2022. Belöningsprogrammet är inte föremål för uppskjuten utbetalning. Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 641 tusen kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 837 tusen kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 3 622 tusen kronor. Överenskommelserna om avgångsvederlag har alla haft individuella behov. I avgångsvederlagen ingår en tidigare anställd i ledande position.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Principer

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Ersättningen till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till vd. För övriga ledande befattningshavare utgår inga rörliga ersättningar utöver Folksam belöningsprogram.

Med andra ledande befattningshavare avses de 3 personer som tillsammans med vd utgör KPA Pensions företagsledning. För företagsledningens sammansättning, se ovan.

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Pensioner

Pensionsåldern för vd är 65 år. Vd har en premiebaserad pensionsförmån med en premieavsättning som motsvarar 31 procent av den årliga bruttolönen. Övriga ledande befattningshavare omfattas av den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen. Pensionsålder för övriga ledande befattningshavare är 65 år.

Avgångsvederlag

Avgångsvederlag utgår för vd med 12 månadslöner och uppsägningstiden är 6 månader från företagets sida. Inga avtal om avgångsvederlag eller liknande förmåner finns för andra ledande befattningshavare utan dessa har i likhet med alla anställda 6 månaders uppsägningstid enligt kollektivavtal.

Pensionsupplysningar (moderföretag)

KPA Pension åtagande till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner tryggs i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse sedan 1 juli 2011. Pensionsplanen, KTP-planen, består av en förmånsbestämd plan för de som är födda 1 juli 1978 eller tidigare eller en premiebaserad plan för de som är födda senare än 1 juli 1978.

Premierna för de förmånsbestämda och premiebestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA AB:s resultaträkning. Kostnaden för särskild löneskatt på pensionskostnader periodiseras i takt med att de uppstår i KPA AB:s resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i KPA AB:s balansräkning.

Tidigare intjänade pensionsförmåner enligt KPA-planen tryggs med försäkring. KPA Pension har även tryggt pensionsrätt i KPA AB:s Pensionsstiftelse för före detta anställda enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbestämmelser. Även dessa pensionsåtaganden har lösts in i försäkring. Pensionsåtaganden tryggade i stiftelsen har beräknats enligt Finansinspektionens tryggandegrund FFFS 2007:24 som ska användas vid beräkning av pensionssskuld för företag.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Tkr	Koncernen och moderföretaget	
	2021	2020
Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA Pension, pensionering genom försäkring		
Försäkringspremier	739	719
Särskild löneskatt på pensionskostnader	221	183
Årets pensionskostnad	960	902
Pensionsåtagande tryggade i KPA AB:s Pensionsstiftelse		
Verkligt värde på tillgångar i stiftelsen	18 936	28 044
Finansiella skulder	-9 869	-9 873
Pensionsåtagande tryggade i stiftelsen	-	-
Övervärde	9 067	18 171

Not 44. Avstämning av totalavkastningstabell

Mkr	Not	Ingående marknads- värde 2021-01-01	Utgående marknads- värde 2021-12-31	Total- avkastning 2021
Räntebärande				
Obligationer	19	103 293	102 596	
Upplupen ränta på räntebärande värdepapper		413	380	
Omklassificering till specialplaceringar		-146	-259	
Räntederivat		949	-227	
Valutaderivat		1 424	-1 717	
Utlåning till kreditinstitut		385	2 110	
Skulder till kreditinstitut		-2 431	0	
Likvida medel		3 391	4 089	
Räntebärande innan värderingsskillnader		107 278	106 972	-2 792
Prisskillnader		81	67	-20
Värderingsprinciper terminer		68	14	-53
Räntebärande enligt TAT		107 427	107 053	-2 865
Aktier				
Aktier och andelar	18	90 343	118 175	
Omklassificering till specialplaceringar		-5 308	-6 079	
Restitutioner		35	63	
Aktiederivat	23	-6	-29	
Likvida medel		693	746	
Aktier innan värderingsskillnader		85 757	112 876	30 863
Skillnad värderingskurs bid/traded		-107	-3	109
Värderingsprinciper terminer		6	29	23
Aktier enligt TAT		85 656	112 902	30 995
Specialplaceringar				
Omklassificering från aktier		5 308	6 079	
Omklassificering från ränta		146	259	
Aktier och andelar i intresseföretag		207	207	
Övriga lån		3 420	3 736	
Omklassificering från Fastigheter		1 909	10 165	
Likvida medel		162	140	
Specialplaceringar innan värderingsskillnader		11 152	20 586	904
Värderingsskillnader		200	683	484
Specialplaceringar enligt TAT		11 352	21 269	1 388
Fastigheter				
Aktier i dotterföretag	16	8 354	17 585	
Lån till koncernföretag		8 810	10 271	
Omklassificering till Specialplaceringar		-1 909	-10 165	
Fastigheter innan värderingsskillnader		15 255	17 691	504
Värderingsskillnader		3 721	5 241	1 519
Fastigheter enligt TAT		18 976	22 932	2 023

Not 44. Avstämning av totalavkastningstabell forts.

Mkr	Not	2021
Kapitalavkastning intäkter	4	13 589
Värdeökning på övriga placeringstillgångar	5	18 008
Värdeförändring fondförsäkringstillgångar	5	2 788
Kapitalavkastning kostnader	10	-171
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	11	-1 940
Kapitalavkastning enligt resultaträkningen		32 274
Justeringar för poster i kapitalavkastningen som inte ingår i totalavkastningstabellen (TAT) ¹⁾		-2 657
Justeringar pga skillnad i prisprofiler mellan resultaträkningen och TAT		61
Justeringar pga skillnad i värderingsprinciper mellan resultaträkningen och TAT ²⁾		1 863
Totalavkastning enligt TAT		31 541

¹⁾ Avser avkastning på tillgångar och skulder som inte ingår i placeringsriktlinjerna. Ingår därför inte i TAT.

²⁾ Avser avkastning på tillgångar som värderas till anskaffningsvärde i balansräkningen men till marknadsvärde i TAT. Avser aktier i dotter- och intresseföretag.

Not 45. Tvister

Det förekommer inte några tvister som i väsentligt avseende kan påverka företagets finansiella ställning.

Not 46. Disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsens förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står enligt balansräkningen

Konsolideringsfond	87 386 218 161
Årets resultat	42 501 585 538
Totalt, kronor	129 887 803 699

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2021 redovisade vinsten 42 501 585 537,73 kronor förs över till konsolideringsfonden. En överföring har gjorts under året av aktiverade utvecklingskostnader om 13 911 842,01 kronor från konsolideringsfonden till fond utvecklingsutgifter. Fonden får inte användas för förlusttäckning.

Not 47. Väsentliga händelser efter balansdagen

Verksamhet och affär

KPA Tjänstepensionsförsäkring har från och med 1 januari 2022 valt att ändra antagande om akksam räntesats, vilket ger påverkan på den diskonteringsränta som används vid värdering av företagets försäkringstekniska avsättningar. För mer uppgifter om denna ändring samt effekter hänförliga till ändrad diskonteringsränta, se ytterligare information i not 1, Redovisningsprinciper avsnitt 2.5.2.

Regelverk

KPA Tjänstepensionsförsäkring (tidigare benämnd KPA Pensionsförsäkring (publ)) har den 1 januari 2022 omvandlats från ett försäkringsföretag till ett tjänstepensionsföretag. Från det datumet följer företaget den nya rörelseregleringen för tjänstepensionsföretag, inklusive solvensreglering. I samband med omvandlingen bytte företaget namn till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ). Den påverkan som omvandling till tjänstepensionsföretag väntas ge på KPA Pensionsförsäkring redogörs närmare för i Förvaltningsberättelsens avsnitt Framtida utveckling: Kommande regelverksförändringar.

Med anledning av kriget i Ukraina

Första kvartalet 2022 har präglats av Rysslands invasion av Ukraina och de oroligheter samt geopolitiska spänningar som detta gett upphov till. KPA Pension följer löpande utvecklingen och den effekt det rådande läget har på internationella relationer och de finansiella marknaderna.

KPA Tjänstepensionsförsäkring står fortsatt finansiellt starkt med starka nyckeltal. Företagets finansiella styrka möjliggör, även vid turbulens på finansmarknaderna, att med ett långsiktigt perspektiv fortsätta skapa värden för kunderna.

Företagets exponering mot Ryssland och ryska tillgångar är mycket begränsad. Inom den traditionella försäkringen har KPA Tjänstepensionsförsäkring inget direkt ägande i företag som är noterade i Ryssland. Däremot finns en indirekt exponering via fonder och terminer mot utvecklingsmarknader, där Ryssland utgör en mindre del.

När det gäller KPA Tjänstepensionsförsäkrings fondförsäkrings-erbjudande fanns vid utgången av 2021 en mindre placering i Ryssland via fonden Öhman Emerging Markets, där den totala exponeringen mot Ryssland uppgick till 1,7% fördelat på sex olika företag. Sedan årsskiftet har fonden avyttrat fem av dessa innehav och arbetar vidare med att avyttra det kvarstående.

KPA Pension har vidtagit åtgärder för att säkerställa att kris- och kontinuitetsplaner är aktuella och anpassade för en situation med ökad säkerhetspolitisk oro i närområdet.

Not 48. Hållbarhetsrapport

KPA Tjänstepensionsförsäkring upprättar enligt ÅRL (ÅRFL) inte någon lagstadgad hållbarhetsrapport utan hänvisar till hållbarhetsredovisningen som upprättats av KPA AB där KPA Tjänstepensionsförsäkring ingår. KPA AB har organisationsnummer 556527-7182 och sitt säte i Stockholm. Hållbarhetsredovisningen finns tillgänglig på www.kpa.se.

Not 49. Effekter av ändrade redovisningsprinciper

Förändring av resultaträkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

De nedan angivna effekterna i tabellerna vid ändrade redovisningsprinciper i samband med övergång till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen kommenteras i not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.

Mkr	Koncernen				
	Tidigare redovisningsprinciper 2020	Omklassificering leasing	Omklassificering och omvärdering övrigt	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Nya redovisningsprinciper 2020
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst	17 381				17 381
Summa	17 381				17 381
Intäkter från investeringsavtal	4				4
Kapitalavkastning, intäkter	6 859	14		14	6 873
Orealiserade vinster på placeringstillgångar					
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar	498				498
Värdeökning på övriga placeringstillgångar	7 708				7 708
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	29				29
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	-4 673				-4 673
Förändring i Avsättning för oreglerade skador	-15				-15
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Livförsäkringsavsättning	-11 212				-11 212
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden	-490				-490
Driftskostnader	-363				-363
Kapitalavkastning, kostnader	-3 876	-14		-14	-3 890
Orealiserade förluster på placeringstillgångar					
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	-6				-6
Andel i intresseföretags resultat	47				47
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	11 891				11 891
Icke-teknisk redovisning					
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	11 891				11 891
Övriga kostnader	-3				-3
Avkastningsskatt	-119		119	119	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	11 769		119	119	11 888
Resultat före skatt	11 769		119	119	11 888
Skatt på årets resultat	-77		-119	-119	-196
Årets resultat	11 692				11 692
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna	11 671				11 671
Innehav utan bestämmande inflytande	-21				-21

Not 49. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning	Koncernen				
	Tidigare redovisningsprinciper 2020-12-31	Omklassificering leasing	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisningsprinciper 2020-12-31
Mkr					
Tillgångar					
Immateriella tillgångar					
Andra immateriella tillgångar	9				9
Summa	9				9
Placeringstillgångar					
Förvaltningsfastigheter/ Byggnader och mark	19 593				19 593
Nyttjanderätter leasing förvaltningsfastigheter	430	-430	-430		0
Placeringar i koncern- och intresseföretag					
Aktier och andelar i intresseföretag	290				290
Summa	20 313	-430	-430		19 883
Andra finansiella placeringsstillgångar					
Aktier och andelar	92 376				92 376
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	103 293				103 293
Övriga lån	3 420				3 420
Utlåning till kreditinstitut	385				385
Derivat	2 538				2 538
Summa	202 012				202 012
Summa placeringsstillgångar	222 324	-430	-430		221 895
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk					
Fondförsäkringstillgångar	10 384				10 384
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar					
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	118				118
Aktuell skattefordran	-			218	218
Uppskjuten skattefordran	-			69	69
Övriga fordringar	1 044				1 044
Summa	1 162			288	1 450
Andra tillgångar					
Likvida medel/ Kassa och bank	7 922				7 922
Aktuell skattefordran	-			-218	218
Uppskjuten skattefordran	-			-69	69
Summa	8 210			-288	7 922
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränteintäkter	569				569
Övriga förutbetalda kostnader	92				92
Summa	661				661
Summa tillgångar	242 749	-430	-430		242 320

Not 49. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning	Koncernen				
	Tidigare redovisningsprinciper 2020-12-31	Omklassificering leasing	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisningsprinciper 2020-12-31
Mkr					
Eget kapital					
Aktiekapital	300				300
Konsolideringsfond	79 330			69	79 482
Andra fonder	161			-69	92
Balanserad vinst/förlust	2 986				2 904
Årets resultat	11 671				11 671
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna	94 449				94 449
Innehav utan bestämmande inflytande	664				664
Summa eget kapital	95 112				95 112
Försäkringstekniska avsättningar					
Livförsäkringsavsättning	131 248				131 248
Oreglerade skador	105				105
Övriga försäkringstekniska avsättningar	7				7
Summa	131 361				131 361
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden	10 384				10 384
Andra avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	37				37
Aktuell skatteskuld	100				100
Uppskjuten skatteskuld	888				888
Summa	1 025				1 025
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring	105				105
Skulder till kreditinstitut	2 431				2 431
Derivat	327				327
Finansiella skulder leasing	430	-430	-430		-
Övriga skulder	1 327				1 327
Summa	4 620	-430	-430		4 190
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	248				248
Summa	248				248
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	242 749	-430	-430		242 320

Not 49. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning	Koncernen				
	Tidigare redovisningsprinciper 2020-01-01	Omklassificering leasing	Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisningsprinciper 2020-01-01
Mkr					
Tillgångar					
Placeringstillgångar					
Förvaltningsfastigheter/ Byggnader och mark	19 263				19 263
Nyttjanderätter leasing förvaltningsfastigheter	430	-430	-430		0
Placeringar i koncern- och intresseföretag					
Aktier och andelar i intresseföretag	243				243
Summa	19 935	-430	-430		19 505
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar	81 560				81 560
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	92 795				92 795
Övriga lån	2 737				2 737
Utlåning till kreditinstitut	744				744
Derivat	1 467				1 467
Summa	179 304				179 304
Summa placeringstillgångar	199 239	-430	-430		198 809
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk					
Fondförsäkringstillgångar	10 171				10 171
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	217				217
Aktuell skattefordran	-			237	237
Uppskjuten skattefordran	-			43	43
Övriga fordringar	434				434
Summa	651			280	931
Andra tillgångar					
Likvida medel/ Kassa och bank	9 608				9 608
Aktuell skattefordran	237			-237	-
Uppskjuten skattefordran	43			-43	-
Summa	9 889			-280	9 608
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränteintäkter	662				662
Övriga förutbetalda kostnader	58				58
Summa	720				720
Summa tillgångar	220 670				220 240

Not 49. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning	Koncernen				
	Tidigare redovisningsprinciper 2020-01-01	Omklassificering leasing	Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisningsprinciper 2020-01-01
Mkr					
Eget kapital					
Aktiekapital	300				300
Konsolideringsfond	64 132			99	64 231
Andra fonder	135			-99	36
Balanserad vinst/förlust	2 470				2 470
Årets resultat	18 022				18 022
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna	85 058				85 058
Innehav utan bestämmande inflytande	652				652
Summa eget kapital	85 710				85 710
Försäkringstekniska avsättningar					
Livförsäkringsavsättning	120 036				120 036
Oreglerade skador	90				90
Övriga försäkringstekniska avsättningar	7				7
Summa	120 133				120 133
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden	10 171				10 171
Andra avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	41				41
Aktuell skatteskuld	51				51
Uppskjuten skatteskuld	980				980
Summa	1 072				1 072
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring	247				247
Skulder till kreditinstitut	1 552				1 552
Derivat	213				213
Finansiella skulder leasing	430	-430	-430		-
Övriga skulder	959				959
Summa	3 400	-430	-430		2 970
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	184				184
Summa	184				184
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	220 670	-430	-430		220 240

Not 49. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder vid övergången till IFRS 9

Mkr	Klassificering IAS 39 2020-12-31	Klassificering IFRS 2021-01-01	Koncernen		Modföretaget	
			Utgående balans IAS 39 2020-12-31	Ingående balans IFRS 2021-01-01	Utgående balans IAS 39 2020-12-31	Ingående balans IFRS 2021-01-01
Finansiella tillgångar						
Lån till koncernföretag	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	-	-	8 810	8 810
Aktier och andelar	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	92 353	92 353	90 343	90 343
Aktier och andelar	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	22	22	22	22
Obl och andra ränteb värdep	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	103 293	103 293	103 293	103 293
Övriga lån	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	2 270	2 270	2 270	2 270
Övriga lån	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	1 150	1 150	1 150	1 150
Utlåning till kreditinstitut	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	385	385	385	385
Derivat	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	2 538	2 538	2 538	2 538
Plac livförsäkr.tagare bär risk	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	10 384	10 384	10 384	10 384
Övriga fordringar	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	153	153	153	153
Övriga fordringar	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	888	888	884	884
Kassa och bank	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	2 426	2 426	2 411	2 411
Kassa och bank	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	5 496	5 496	3 959	3 959
Uppl ränte-och hyresintäkter	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	413	413	413	413
Uppl ränte-och hyresintäkter	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	156	156	156	156
Övriga upplupna intäkter	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	1	1	-	-
Summa			221 929	221 929	227 171	227 171
Finansiella skulder						
FTA livförsäkr.tagare bär risk	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	10 384	10 384	10 384	10 384
Skulder till kreditinstitut	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	2 431	2 431	2 431	2 431
Derivat	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	327	327	327	327
Övriga skulder	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	1 164	1 164	641	641
Övriga skulder	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	29	29	29	29
Övriga upplupna kostnader	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	238	238	20	20
Summa			14 573	14 573	13 832	13 832

Upplysningar avser klassificering av finansiella tillgångar och skulder efter beaktande av byte av redovisningsprinciper till lagbegränsad koncernredovisning.

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm det datum som framgår av elektronisk signering

Anders Knappe
Ordförande

Lenita Granlund

Sture Nordh

Ulf Olsson

Eva Fagerberg

Annika Wallenskog

Helene Odenjung

Lena Dahl

Karin George af Klercker

Anna-Karin Laurell

Katrin Röcklinger

Camilla Larsson
VD

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår av elektronisk signering

Ernst & Young AB
Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Avkastningsränta

Den avkastning med vilken de försäkrades sparande (pensionskapitalet) ökar.

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placerings-tillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyres-intäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m m.

Duration

Löptid.

ERSB (enligt IORP II)

ERSB utgör förkortning för egen risk- och solvensbedömning. Detta utgör ett tjänstepensionsföretags egen analys av dess risker och kapitalbehov för att driva verksamheten.

Försäkringstekniska avsättningar

En skuldpost i balansräkningen i livförsäkringsföretagen som avser garanterade åtaganden gentemot försäkringstagarna.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placerings-tillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

IORP II

De regler som gäller för tjänstepensionsföretag, en typ av företag som driver tjänstepensionsverksamhet på försäkringsområdet och som enbart meddelar tjänstepensionsförsäkringar.

Regleringen för tjänstepensionsföretag utgår från andra tjänstepensionsdirektivet (IORP II), och omfattar bland annat regler för tjänstepensionsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens). Utöver de regler som följer av direktivet, kompletteras regleringen i svensk rätt av bland annat en förstärkt solvens-reglering med ett riskkänsligt kapitalkrav (RKK). Reglerna började gälla den 1 december 2019, men lagen blir först tillämplig vid antingen omvandling till tjänstepensionsföretag eller vid bildande av ett helt nytt tjänstepensionsföretag.

Kapitalbas (enligt IORP II)

Kapitalbasen består av eget kapital inklusive obeskattade reserver samt öppet redovisade övervärden i placeringstillgångar. Avdrag görs för immateriella tillgångar och förutbetalda anskaffningskostnader.

I förekommande fall sker avräkning också från kapitalbasen då de försäkringstekniska avsättningarna beräknade för solvensändamål utgör ett högre än motsvarande belopp som finns upptaget i företagets finansiella rapporter samt också för innehav i andra finansiella företag, i det fall företaget inte omfattas av samma gruppbaseerade tillsyn med avseende på gruppsovens.

Kapitalbas (enligt solvens I)

Kapitalbasen består av eget kapital inklusive obeskattade reserver samt öppet redovisade övervärden i placeringstillgångar och latent skatt i orealiserade vinster och förluster. Avdrag görs för immateriella tillgångar samt innehav i kreditinstitut som inte omfattas av gruppbaseerad tillsyn.

Kapitalbas (enligt solvens II)

Kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen.

I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapital

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Minimikapitalkrav (enligt IORP II)

I tjänstepensionsregleringen finns bestämmelser om kapitalkrav för tjänstepensionsinstitut – den s k solvensmarginalen. Det kapitalkravet är i svensk rätt genomfört i form av ett minimikapitalkrav (ett minsta kapitalkrav gällande utöver det riskkänsliga kapitalkravet).

Minimikapitalkravet beräknas enligt huvudregeln med utgångspunkt i storleken på de försäkringstekniska avsättningarna, s k positiva risksummor och nettodriftskostnaderna. För tilläggsförsäkringar gäller att minimikapitalkravet beräknas med utgångspunkt i premiebasen och ersättningsbasen. Minimikapitalkravet får inte understiga en lagstadgad minsta nivå, det s k garantibeloppet. Enligt lagen ska kapitalbasen (enligt IORP II) aldrig vara mindre än det högsta av minimikapitalkravet eller garantibeloppet.

Riskkänsligt kapitalkrav (enligt IORP II)

Det riskkänsliga kapitalkravet (RKK) utgör den minsta storlek på kapitalbasen som krävs för att tjänstepensionsföretaget med 97 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna, de försäkrade och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

RKK-kvot (enligt IORP II)

Med RKK-kvot avses kapitalbas i förhållande till det riskkänsliga kapitalkravet (RKK).

Solvensgrad

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets garanterade åtagande.

Solvenskapitalkrav (enligt solvens II)

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och legalt solvenskrav. I det fall ett försäkringsföretag driver tjänstepensionsverksamhet, gäller under övergångsregleringen att solvensregler enligt Solvens II tillämpas för övrig livförsäkringsverksamhet medan Solvens I tillämpas för tjänstepensionsverksamhet. Då KPA Tjänstepensionsförsäkrings verksamhet väsentligen utgörs av tjänstepensionsverksamhet gäller att solvenskravet är erforderlig solvensmarginal för all dess verksamhet. Vid utgången av 2022 upphör övergångsreglerna, vilket innebär att efter det datumet ska Solvens II regleringen fullt ut tillämpas för all försäkringsverksamhet som drivs i försäkringsföretag. Solvenskravet är RKK för tjänstepensionsföretag.

Solvensmarginal (enligt solvens I)

Solvensmarginalen, eller erforderlig solvensmarginal, den lägsta nivå som kapitalbasen ska uppgå till enligt solvens I. Den beräknas utifrån verksamhetens art och omfattning.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m m.

Bolagsbenämningar

Folksam

Folksam omfattar Folksam Liv-koncern och Folksam Sak-koncern. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar dels helägda dotterföretag som Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring), dels delägda företag som företagen inom KPA Pension, som ägs till 60 procent och Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam LO Fondförsäkring), som ägs till 51 procent. KPA Pension omfattar KPA AB, KPA Tjänstepension AB (publ) (KPA Tjänstepension), KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (KPA Tjänstepensionsförsäkring) samt KPA Pensionservice AB.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar det helägda försäkringsdotterföretaget Tre Kronor Försäkring AB samt dotterföretag som bland annat bedriver fastighetsverksamhet. Dotterföretaget Saco Folksam Försäkrings AB har trätt i likvidation och heter numera Celeborn AB i likvidation.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ), org nr 516401-6544

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) för år 2021 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 27-34. Bolagets årsredovisning och koncern-redovisning ingår på sidorna 14–132 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 27-34. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets styrelse i dess roll som revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet *Revisorns ansvar* i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av livförsäkringsavsättningar

Upplysningar om livförsäkringsavsättningar återfinns i not 1 Redovisningsprinciper, not 2 Upplysningar om risker, not 30 Livförsäkringsavsättning. Av not 1 avsnitt 5.1 på sid 56 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende livförsäkringsavsättningar överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området	Hur detta område beaktades i revisionen
<p>Per den 31 december 2021 uppgick försäkringstekniska avsättningar i koncernen och moderbolaget till 131 047 mkr, varav 130 934 mkr avser livförsäkringsavsättning, 106 mkr avser oreglerade skador och 7 mkr avser övriga försäkringstekniska avsättningar. Totalt sett utgör försäkringstekniska avsättningar 88 procent av totala skulder i koncernen och 90 procent av totala skulder i moderbolaget.</p> <p>Livförsäkringsavsättningar ska motsvara nuvärdet av försäkringsbolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna med hänsyn tagen till faktorer som garanterad avkastning, omkostnader och dödlighet. Avsättningen för framtida åtaganden beräknas med hjälp av aktuariella metoder. Givet balanspostens storlek i förhållande till totala skulder, samt att det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden, har värdering av livförsäkringsavsättningar ansetts vara ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.</p>	<p>Vi har skaffat oss förståelse för reservsättningsprocessen och utvärderat nyckelkontroller inklusive godkännande av metod och antaganden och utvärdering av de modellbaserade beräkningarna. Vidare har vi testat att data från underliggande system som används i modellen är fullständiga och riktiga. Vi har även utvärderat lämpligheten i metoder och betydelsefulla antaganden samt genomfört självständiga beräkningar av avsättningar gällande väsentliga försäkringsklasser. I vår revision har vi använt våra interna aktuarier för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.</p> <p>Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende livförsäkringsavsättningar och företagsledningens bedömningar.</p>

Värdering av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Placeringstillgångar värderade till verkligt värde beskrivs i not 26 med ytterligare information om risker i not 2. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen beskrivs i not 1, avsnitt 4.3 på sid 51. Av not 1 avsnitt 5.1 på sid 56 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende placeringstillgångar klassificerade i nivå 3 överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området	Hur detta område beaktades i revisionen
<p>Koncernen och moderbolaget innehar placeringstillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki.</p> <p>Placeringstillgångar i nivå 3 uppgår per den 31 december 2021 till 44 525 (20 089) mkr i koncernen (moderbolaget), vilket motsvarar 16 procent av koncernens totala tillgångar och 7 procent av moderbolagets totala tillgångar.</p> <p>Placeringstillgångarna utgörs av onoterade aktier och andelar, lånefordringar samt förvaltningsfastigheter. Verkligt värde bestäms med hjälp av värderingsmodeller som bedöms vara lämpliga för respektive innehav. Vid modellvärderingen används antaganden och icke observerbara indata för beräkningar av verkligt värde vilket innebär att värderingen av placeringstillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar bedömningar av företagsledningen.</p> <p>Då det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden med väsentlig påverkande på redovisade belopp har värderingen av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3 varit ett särskilt betydelsefullt område i vår revision</p>	<p>Vi har tagit del av och utvärderat bedömningen av verkliga värden för placeringstillgångar klassificerade i nivå 3.</p> <p>Vi har skaffat oss förståelse för värderingsprocesserna och utvärderat nyckelkontroller, innefattande företagsledningen fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data samt utvärdering av värderingar utförda av externa specialister. Vi har bedömt metoderna i modellerna mot praxis och värderingsriktlinjer och testat indata. Vi har jämfört betydelsefulla antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt kontrollerat de beräkningar som ligger till grund för värderingen. Vidare har vi utvärderat de externa värderarnas kompetens och objektivitet. I vår revision har vi använt våra interna värderingsspecialister för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.</p> <p>Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende värdering av placeringstillgångar och företagsledningens bedömningar.</p>

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 4-13, 27-34 och 133-135. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras

ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- ▶ identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- ▶ skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- ▶ utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- ▶ drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- ▶ utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

- ▶ inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) för år 2021 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- ▶ företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget.
- ▶ på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag och bolagsordningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag eller bolagsordningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk

inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag och bolagsordningen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 27-34 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 *Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämför den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ernst & Young AB, Hamngatan 26, 111 47 Stockholm, utsågs till KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs (publ) revisor av bolagsstämman den 25 maj 2021 och har varit bolagets revisor sedan 29 juni 2016.

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk underskrift

Ernst & Young AB

Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

